● VELENJE — PRVA OD PETIH NA JAPONSKEM GRAJENIH LADIJ SPLOŠNE PLOVBE PIRAN ŽE NA POTI V NOVI DOM

Velenje — lepotica naše flote

15. avgusta bo v izolsko pristanišče priplula nova linijska ladja Splošne plovbe Piran. To ne bi bilo nič neobičajnega, nič vznemirjujočega, če bi ta ladja ne nosila imena našega kraja, mesta Velenja,

To pa je, kakor je dejal predsednik Nestl Žgank, v intervjuju za glasilo delovne skupnosti Splošne plovbe, velik dogodek za vse delovne ljudi in občane naše občine, posebno še, ker se je delovni kolektiv Splošne plovbe Piran odločil za ime ladje po našem mestu zato, ker meni, da je Velenje tisto slovensko mesto, ki je po vojni doseglo največji gospodarski vzpon, ki danes nekako simbolizira sodobno zasnovo urbanega naselja, gospodarsko prodornost in organiziranost.

KAKO JE POTEKALA GRADNJA?

Kolektiv Splošne plovbe Piran je lani, da bi izpolnil svoj srednjeročni investicijski program, naročil na Japonskem v ladjedelnici Mitsui Shipbuilding v Fujinagati gradnjo petih novih linijskih ladij, od katerih naj bi vsaka imela nosilnost 18 000 ton. Delavski svet je tudi sklenil, da bo prva iz te serije enakih ladij nosila ime po mestu Velenju. Odločitev o poimenovanju ladje temelji na sklepu tega kolektiva, da bodo odslej vse ladje poimenovali po imenih slovenskih mest in krajev. Velenje pa je po njihovem mnenju tisto slovensko mesto, ki je po vojni doseglo največji gospodarski vzpon, ki se je iz majhne neznane vasice razvilo v sodobno mesto, ter si zaslužilo, da se njegovo ime ponese v svet.

Z deli na ladji Velenje so začeli 26. decembra 1975 leta, ko so položili kobilico. Ob tej priložnosti so Japonci izvedli tradicionalni obred, ki pa je precej nerazumljiv in je potekal takole:

Najprej so si morali vsi udeleženci temeljito umiti roke, potem pa so stopili v posvečen prostor – zasilni šotor s preprostim oltarjem, kjer so posedli vsak na svoj vnaprej določen prostor. Ko so bili vsi zbrani, sta začela dva svečenika izvajati svoj magični program.

Prosila sta bogove za očiščenje in za dovoljenje, da se sme začeti gradnja ladje. Bogovi so bili usmiljeni in so dovolili gradnjo ter očistili duše udeležencev. Ti so potem odšli na kraj gradnje, oddaljen nekaj metrov od šotora. Svečenika sta ponovno začela z molitvami na koncu pa prostor in vse prisotne posula z rižem. Direktor ladjedelnice je vzel elektrodo za varjenje in jo izročil predstavniku naročnika, svečenik jo je blagoslovil in izročil varilcu, ki jo je vložil v pripravljeni aparat in gradnja se je pričela.

Vendar pa ceremonija tu še ni končana. Vsi udeleženci so morali še enkrat v šotor, kjer so bogove obdarili z malo korenčka, repice, z nekaj pomarančami in seveda z rižem.

Japonski ladjedelci so se dela lotili z vso svojo natančnostjo in zagnanostjo, tako, da je bila ladja po 84 dneh že pripravljena za splavitev. 18 000.-tonska „prvorojenka" je elegantno zdrsela v svoje naravno življenjsko okolje 18 marca ob 7.40 po lokalnem času. Slovesnosti ob krstu in splavitvi so se udeležile številne pomembne osebnosti našega in japonskega družbenega življenja, med njimi tudi predsednik Nestl Žgank. Ladjo Velenje je krstila soproga SUMITA, direktorja Export – import bank of Japan Emiko Sumito.

Po tej svečanosti so Japonski delavci hiteli z vgrajevanjem strojev in opreme, ter urejali bivalne prostore za posadko. Ladja je bila pripravljena za pot julija, kakor so planirali in je ponosno zaplula na liniji okrog sveta.

LADJA VELENJE BO PONESLA NAŠE IME V SVET

Le še nekaj dni nas loči od svečanega trenutka, ko bo v Izoli pristala ladja Velenje. Vsi težko pričakujemo ta trenutek.

To bo priložnost na katero čaka delovni kolektiv Splošne plovbe Piran, ki je sklenil, da bo navezal prijateljske tovariške stike z vsemi občinami, ki bodo to želele in katerih ime nosijo njihove ladje. Ker ladja na svojih potovanjih po svetu prihaja v stik z mnogimi ljudmi, katerim je možno mimogrede predstaviti del naše domovine, predvsem pa kraj, po katerem nosi ladja ime, bo na njej tudi nekaj predmetov, ki bodo simbolizirali Velenje in njegovo ustvarjalnost.

Ob tej priložnosti bomo poskrbeli tudi za primeren program.

Sodelovala bo tudi godba na pihala in dekliški gimnazijski zbor. Predsednik Nestl Žgank je v svojem intervjuju dejal, da je prepričan, da so srečanja ljudi, ki delajo na različnih področjih lahko zelo koristna za boljše spoznavanje, za sodelovanje in bolj usklajena prizadevanja, in da upa da nas bo ta srečni dogodek resnično povezal in da bomo našli še druge možnosti za tovariško in prijateljsko sodelovanje.

Ladja Velenje bo v Izolo priplula 15. avgusta ob 10 uri.

Osnovne karakteristike ladje

Ladja „VELENJE" je linijska ladja tip CONCORD 18 za generalne in razsute tovore, pojačana za prevoz rud in z možnostjo za prevoze kontejnerjev. Nadgradnja in stroj na krmi.

Osnovne karakteristike: DWT 18.217 M ton, BRT 11.830 T, dolžina 147 m, širina 22,85 m, višina 13 m, vgrez 9,618 m. Ladja ima 4 skladišča. Dvigala so električna – avtomatska. Vsaka roka ima 7 vitlov – skupno 49; od teh je 14 glavnih, dvižne moči po 7,5 ton. Ladja je opremljena s tovornimi sohami 12x10 ton, poleg tega pa ima še dve posebni igli – ena ima dvižno moč 80 ton, druga 40 ton; vsaka deluje nad dvema skladiščema. Glavni pogonski stroj je „MITSUI"–B in W 7K62 EF2 9.400 BHP pri 144,rpm, popolna avtomatika. Pomožni motorji 3x400 kW, hitrost 16 Nm/h, poraba goriva v vožnji 32 ton dnevno. Poleg standardne najmodernejše navigacijske opreme so na ladji tudi naprave za satelitsko navigacijo. Vsa privezna oprema je avtomatizirana.

Stanovanjski prostori za posadko so po evropskem standardu in klimatizirani. Kabine so enoposteljne. Na ladji je soba za telesno rekreacijo in plavalni bazen. Barvni televizorji, stereo radio, gramofoni in kasetofon, knjižnica in razna igrala bodo posadki krajšali enoličnost pomorskega življenja.

Ladja je grajena tudi za plovbo po Velikih jezerih in ima najmodernejšo opremo proti onesnaženju morja; plula bo na redni liniji okoli sveta, na kateri potovanje traja poprečno 5 do 6 mesecev. Posadka bo štela 30 mož.

NČ
naš čas

13. AVGUSTA 1976 – LETO XII. – ŠT. 29–30 (339) – CENA 3 DIN

● Opravičilo naročnikom in bralcem

Zaradi okvar na tiskarniških strojih prejšnji teden žal nismo mogli zvestim naročnikom in bralcem poslati Našega časa. To nevšečnost, ki ni nastala po krivdi uredništva, bomo skušali nadoknaditi z današnjo, številko, ki je po straneh obsežnejša. Prosimo za razumevanje.

UREDNIŠTVO

● PREDSEDNIK OBČINSKEGA ŠTABA NESTL ŽGANK O AKCIJI VPISA JAVNEGA POSOJILA ZA CESTE

ODRAZ POLITIČNE IN DRUŽBENE ANGAŽIRANOSTI

V velenjski občini ta teden uspešno zaključujemo vpis javnega posojila za ceste. Na začetku tedna se je naš glavni in odgovorni urednik o tem pogovarjal z Nestlom Žgankom, predsednikom občinskega štaba za vpis posojila.

— Čeprav najin pogovor, tovariš predsednik, poteka na začetku tedna, ker zaključujemo redakcijo Našega časa nekaj dni pred izidom, menim, da bi bilo kljub temu dobro, če poveste zadnje podatke o vpisu posojila za ceste v naši občini.

N. Žgank: Številke, ki jih bom povedal in katere boste objavili v Našem času v petek, se bodo do takrat še spremenile. Na začetku tega tedna samo 980 zaposlenih še ni vpisalo posojila, to pa so predvsem tisti, ki so bili v tem času na dopustu. V tej vpisni skupini, imenujemo jo A, so delovni ljudje že vpisali 33,031.545 dinarjev in realizirali naš občinski plan z 90,1 odstotkom. Obrtniki, kmetje in upokojenci so plan vpisa presegli za 27 odstotkov, vpisali pa so 1,796.705 dinarjev. Pri vpisu zaostajajo uporabniki družbenih sredstev za 36 odstotkov. V tej vpisni skupini so vzrok zaostanka kolektivni dopusti, zaradi tega sem prepričan, da bodo v vseh delovnih organizacijah še v tem tednu izpolnili solidarnostno obveznost. Do torka pa je občina Velenje glede na republiški razdelilnik presegla obveznosti za 71.2 odstotka.

— Kako nasploh ocenjujete akcijo vpisovanja javnega posojila za ceste v velenjski občini?

N. Žgank: Menim, da smo lahko v naši občini zadovoljni z vpisom. To najbolj zgovorno prikažejo podatki o znesku vpisanega posojila. Pri vsem pa moram poudariti, da akcija vpisovanja ni zgolj zbrani denar, pač pa solidarnostno načelo, ki pri naših občanih vedno najde pravilno odmevnost. Zatorej akcija vpisovanja odraža našo politično in družbeno angažiranost in voljo, da sodelujemo in prispevamo svoj delež pri graditvi novega in boljšega. Zdajšnje vpisovanje je med drugim tudi pokazalo, koliko so družbenopolitične organizacije angažirane in aktivne ter kakšen je njihov pristop do vsakega posameznika. Rezultati vpisa kažejo, da smo politično organizirani ter da je med delovnimi ljudmi in občani visoka zavest.

— Nekateri posamezniki pa so tudi v tej, kot ste vi dejali tovariš predsednik, politični akciji stali ob strani.

N. Žgank: Ta ugotovitev je resnična. Zato moram povedati, da smo se na našem občinskem štabu, ki vodi akcijo vpisa, domenili, da ne bomo odnehali poprej, dokler ne bomo vsi vpisali posojila. Povedal sem že, da je akcija politična, zato se bomo z maloštevilnimi posamezniki pogovorili, zakaj nasprotujejo temu vseslovenskemu vpisu posojila za ceste. Če bo potrebno bomo njihova imena javno objavili. Da ne bodo moje besede izzvenele kot obsodba, naj povem, da odklanjajo vpis posojila takšni posamezniki, ki pogostokrat nasprotujejo skupnim prizadevanjem. To dejstvo pa ne smemo prezreti.

— Obrazložite na kratko, kaj lahko v občini Velenje pričakujemo od posojenega denarja?

N. Žgank: V naši občini bomo bogatejši za 19 kilometrov sodobnih cest. Zelo pomembna bo Šaleška magistrala od Hude luknje skozi Velenje in Lokovico do Letuša. Potem so še rekonstrukcija ceste proti Arji vasi na odseku Velenje — Obirc, gradnja nove ceste Šoštanj — Pohrastnik — Topolšica, asfaltiranje ceste v Ložnici do meje z žalsko občino, republiška skupnost za ceste bo zgradila cesto na odseku Šalek do Vegradove industrijske cone, zgradjen pa bo tudi predor pod Šaleškimi razvalinami in most preko Pake, ki ga financiramo sami. Do leta 1980 pa bomo zgradili še novo cesto od Vegradove industrijske cone do Hude luknje. Ker so kraji v velenjski občini zelo slabo prometno povezani, bo posojilo pripomoglo, da bomo prišli iz prometne zaostalosti. Te in še druge zgrajene ter urejene ceste po vsej Sloveniji pa nas bodo še bolj združile.

Ta teden moramo v občini Velenje zaključiti vpisovanje posojila. Prepričan sem, da bomo lahko, saj imamo v odborih in štabih ljudi, ki so se akcije resno in prizadevno lotili. Zato moram ob zaključku najinega pogovora vsem izreči javno priznanje in se jim zahvaljujem za trud, ki so ga v preteklih tednih vložili pri vpisovanju javnega posojila za ceste.

ZADNJE DNI PO SVETU...

● NEUVRŠČENI V COLOMBU

Neuvrščene države so po dolgih, uspešnih in temeljitih pripravah ta teden začele svojo peto konferenco na vrhu v Colombu, prestolnici Šri Lanke. Po običaju se je sestal najprej koordinacijski biro, ki skupaj z veleposlaniki in kasneje zunanjimi ministri dokončno pripravi gradivo za konferenco šefov držav in vlad neuvrščenih.

Ti bodo v Colombu nadaljevali že v Beogradu začrtano smer delovanja, ki se je z leti razmahnilo in o katerem je predsednik Tito na četrti konferenci v Alžiru pred štirimi leti dejal, da „neuvrščeni od nikogar ne terjajo pravice do enakopravnega sodelovanja v razreševanju mednarodnih političnih in ekonomskih problemov, ker so si to pravico že izborili in so trdno odločeni, da jo uporabijo s svojo enotnostjo, organiziranostjo in akcijo."

Predsednik Tito je ta del govora, ki so ga poimenovali tudi bistvo filozofije neuvrščenosti, zaključil z naslednjimi besedami: „To pomeni, da neuvrščeni prevzemajo svoj del odgovornosti in obvez kot eden najvplivnejših dejavnikov za nadaljnji razvoj mednarodnih odnosov, utrditev miru, varnost neodvisnost in enakopravnost, za ekonomski in družbeni napredek v svetu."

Od Alžira do Colomba so neuvrščeni sicer prehodili precejšen del poti, spremenili so se v marsičem tudi mednarodni odnosi, ravnovesje sil, toda besede predsednika Tita, s katerimi je izrazil bistvo neuvrščenosti v sedanjem trenutku, ostajajo še vedno aktualne.

Colombo živi v znamenju konference in skupaj z njim tudi neuvrščeni svet. Ta pričakuje od sestanka v Šri Lanki ne samo potrditev stališč tretjega sveta, marveč tudi akcijski program za uveljavljanje teh stališč, za konkretno dejavnost in širjenje vpliva.

Sodeč po štirih letih, ki so minila od Alžira, je mogoče s precejšnjo zanesljivostjo napovedati, da se bo to tudi zgodilo, saj so, denimo, nekateri na alžirski konferenci sprejeti sklepi medtem že dodobra potrjeni v praksi. Samo za primer: medtem je začela delovati informacijska služba neuvrščenih, tako imenovani „pool", v katerem se s pomočjo jugoslovanske tiskovne agencije zbirajo novice in članki iz neuvrščenih dežel in vanje znova pretakajo.

Sicer pa bodo v Colombu razpravljali o dveh velikih področjih, ki zanimajo neuvrščene, o političnih in ekonomskih odnosih v svetu – pri čemer ni mogoče reči, katero bo bolj v ospredju zanimanja. Kajpak se oboje tudi prepleta in je v tesni medsebojni povezanosti, odvisnosti, pa bodo zato tudi govori šefov delegacij zadevali oboje.

● NASILJE NA KOROŠKEM

Akcija avstrijske policije, ki je aretirala 26 koroških Slovencev po šovinistični manifestaciji Heimatdiensta, je vzbudila izredno ostre obsodbe ne samo v vrstah koroških Slovencev, marveč celo v nekaterih avstrijskih krogih.

Tako je tudi dunajski časopis Kurier priznal, da je „policija šla predaleč", s čimer je kajpak zgolj milo označil nasilje, ki se je porodilo brez slehernega razloga.

Seveda pa ta akcija vendarle ni brez razlogov – povezana je z namero avstrijskih oblasti, da preštevajo Slovence, živeče na Koroškem, ki to preštevanje dosledno in odločno odklanjajo.

„Brutalno ravnanje avstrijske policije in aretacije naših ljudi brez vsakega pravega razloga in povoda naj bi prestrašile koroške Slovence, zlomile njihovo hrbtenico in jih tako prisilile, da se bodo sprijaznili s štetjem," je izjavil dr. Franz Zwitter, predsednik Zveze slovenskih organizacij na Koroškem.

„Če bi v sedanjem položaju pristali na štetje, bi bilo to enako etničnemu samomoru," je dejal Matevž Grilc, predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev.

Aretacija koroških Slovencev je zgolj še en dokaz več, v kakšnem vzdušju živijo koroški Slovenci in še en opomin napredni svetovni javnosti, da avstrijska vlada zares korak za korakom izkrivlja in zanikuje določila avstrijske državne pogodbe – torej krši mednarodni dokument, ki ji je omogočil svobodo in neodvisnost.

● VOJNA V LIBANONU SE NADALJUJE

Medtem prihajajo iz Libanona novice, ki zgovorno pričajo, da se državljanska vojna nadaljuje in terja nove ter nove žrtve. Premirja, ki jih sklepajo na tekočem traku, ne pomagajo in prav tako ne tudi arabske mirovne sile, ki naj bi vzdrževale red in pripravile možnosti za sklenitev trajnega miru.

...IN DOMOVINI

INVESTICIJE – Z namenom, da bi upravljavci Ljubljanske banke kot celota dobili pregled o investicijskih namerah organizacij združenega dela, ki so članice te banke, je služba centralne banke že v marcu razposlala 992 članicam vprašalnik, na katerega so OZD odgovarjale, kakšne so njihove investicijske namere do leta 1980. Na vprašalnik je odgovorilo 848 organizacij združenega dela ali 85 odstotkov. Glede na to, da zbira svoja sredstva v Ljubljanski banki okrog 84 odstotkov slovenskega gospodarstva, je pregled nameravane investicijske potrošnje do leta 1980 hkrati tudi precej realen prikaz želja in namer celotnega slovenskega gospodarstva. Prijavljene investicije znašajo 99,339.922.000 dinarjev – in sicer so ocenjene glede na cene, ki so veljale v lanskem letu.

●

IZVOZ – „Crvena zastava" bo letos poslala na Poljsko in v Italijo avtomobilske hladilnike in grelce v vrednosti 120 milijonov dinarjev. To je pravzaprav polovica vrednosti letošnje proizvodnje tega kragujevškega kolektiva. V TOZD za proizvodnjo avtomobilskih delov bodo letos naredili 285.700 hladilnikov in 181.000 grelcev. Skupna vrednost proizvodnje hladilnikov in grelcev bo letos znašala 256 milijonov dinarjev, kar je za 60 milijonov več kot lani.

●

ELEKTRIKA – Po ocenah Skupnosti jugoslovanskega elektrogospodarstva bo prihodnje leto prelomno tudi za proizvajalce in porabnike električne energije v naši državi. Prihodnje leto bo skupna proizvodnja električne energije že dosegla 46 milijard kilovatnih ur, vendar pa bodo tudi zahteve porabnikov narasle na skoraj 50 milijard. Do konca letošnjega poletja naj bi začele obratovati termoelektrarne Obrenovac III, Sisak II in Kakanj. Pričakujejo, da bo prihodnje leto že obratovala z vso zmogljivostjo hidroelektrarna Mratinje. Dograjen bo tudi daljnovod, ki bo povezoval Beograd, Zagreb in Ljubljano.

● REKLI SO TE DNI:

MIKA ŠPILJAK:
– Samoupravljanje je perspektiva, na katero računajo delavci in delavske partije v mnogih državah in ga vnašajo v svoje programe, najsi bo kot delno sodelovanje delavcev pri odločju ali kot obliko popolnega samoupravljanja. Kot ideja ali kot konkreten program je navzoč prav tako v razvitih kot v državah v razvoju.

FRANC ŠALI:
– Stabilizacijo in socialistični samoupravni razvoj bomo predvsem dosegli z naložbami v človeka in temelje sodobnega načina proizvodnje in življenja. In če je že treba kje „stiskati", potem prav gotovo ne bi bilo prav, ko bi začeli na področju vzgoje socialistične samoupravne osebnosti.

● Žalne brzojavke občinski skupščini

● Predsednik predsedstva SRS Sergej Kraigher

Ob nesreči v velenjskem rudniku, ki je terjala dragocena človeška življenja, izražam v imenu predsedstva SR Slovenije in v svojem imenu globoko sožalje s prošnjo, da ga posredujete tud-družinam in svojcem ponesrečenih rudarjev.

● Predsednik občine Split Vjekoslav Vidjak

Ob nesreči v rudniku lignita Velenje prejmite v imenu občanov mesta Split, skupščine občine Split in v mojem lastnem imenu izraze globokega sožalja.

● Občinska konferenca SZDL Vrnjačka Banja

Ob nesreči, ki se je dogodila v vašem rudniku, prejmite globoke izraze sožalja meščanov in delovnih ljudi Vrnjačke Banje.

IZRAZI SOŽALJA

Rudarsko elektroenergetski kombinat Velenje, temeljne organizacije združenega dela Rudnika lignita Velenje, njihovi samoupravni organi ter družbenopolitične organizacije so prejeli ob nesreči v jami Vzhod številne brzojavke z izrazi sožalja.

Sožalne brzojavke so poslali:

Edvard Kardelj, čaln predsedstva Socialistične federativne republike Jugoslavije in član predsedstva centralnega komiteja ZK Jugoslavije: „Ob tragični smrti članov vašega kolektiva prosim, da sporočite družinam žrtev te hude rudarske nesreče in vsemu vašemu kolektivu izraze mojega najgloblje sožalja."

Sergej Kraigher, predsednik predsedstva Socialistične republike Slovenije, je ob nesreči, ki je terjala dragocena človeška življenja, izrazil v imenu predsedstva SR Slovenije in svojem imenu globoko sožalje s prošnjo, da ga posredujejo tudi družinam in svojcem ponesrečenih rudarjev.

France Popit, predsednik centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije: „Globoko nas je prizadela vest o hudi nesreči v rudniku. V imenu CK ZK Slovenije in v svojem imenu izrekam vašemu delovnemu kolektivu iskreno sožalje. Prosim, da sporočite družinam ponesrečenih rudarjev izraze našega najgloblje sožalja."

Franc Leskošek-Luka, član sveta federacije: „Ob veliki nesreči v jami, izrekam vsemu kolektivu in nesrečnim družinam moje iskreno sožalje."

Marijan Brecelj, predsednik skupščine SR Slovenije: „Ob težki nesreči, ki je zadela vaš delovni kolktiv in terjala življenja 4 vaših rudarjev, sprejmite moje iskreno in najgloblje sožalje. Prosim vas, da prenesete izraze mojega sožalja tudi vsem prizadetim družinam".

Janez Barborič, predsednik republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije: „Dovolite mi, da ob hudi nesreči, ki je zadela vaš delovni kolektiv in v kateri so izgubili življenja vaši tovariši Alojz Lipnik, Jakob Podgoršek, Franc Polak in Mirko Zlatarek, izrečem vam in svojcem ponesrečenih rudarjev v svojem imenu in v imenu republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije iskreno sožalje."

Mitja Ribičič, predsednik republiške konference SZDL Slovenije: „Ob težki naravni nesreči, ki je prizadela vaš delovni kolektiv, sprejmite moje iskreno sožalje."

Andrej Marinc, predsednik izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije: „Prosim vas, da ob hudi nesreči, ki je zadela vaš kolektiv in ki je terjala tudi življenja 4 vaših članov, sprejmete v imenu izvršnega sveta skupščine SR Slovenije in v mojem imenu naše najgloblje sožalje. Obenem vas prosim, da izraze našega sožalja prenesete tudi družinam ponesrečenih rudarjev."

Svet Zveze sindikatov Jugoslavije: „Z globoko bolečino in žalostjo smo prejeli vest o težki nesreči, ki je zadela vaše rudarje. Vam in družinam ponesrečenih rudarjev izražamo najbolj iskreno sožalje."

Nestl Žgank, predsednik skupščine občine Velenje in Franjo Kljun, predsednik izvršnega sveta SO Velenje: „Kolektivu Rudarsko elektroenergetskega kombinata Velenje, njihovim samoupravnim in poslovodnim organom izrekamo ob hudi nesreči, ki je prizadela ta kolektiv zaradi smrtne nesreče delavcev Franca Polaka, Alojza Lipnika, Jakoba Podgorška in Mirka Zlatareka naše najgloblje in iskreno sožalje."

Delavci Rudnika Mežica: „Ob težk-nesreči se vam pridružujemo v žalosti in bolečini ob izgubi vaših sodelavcev. Ker tudi mi, rudarji, vsak dan vztrajamo na svojih delovnih mestih vkljub nevarnostim, ki nam grozijo, smo vam še bliže in globlje dojemamo tragičen dogodek. Prosimo, da v našem imenu izrečete sožalje svojcem ponesrečenih."

Brozjavke z izrazi sožalja so poslali tudi:

Univerza Ljubljana – TOZD Montanistika, „Energoinvest" Sarajevo – TOZD predstavništvo Ljubljana, Rade Galeb, predsednik zveznega odbora Sindikata delavcev industrije in rudarstva Jugoslavije, Drago Petrovič, predsednik republiškega komiteja za energetiko, Rudnik Senovo, Savske elektrarne Ljubljana, „Tehnoimpex" Ljubljana, rudnik kaolila Črna pri Kamniku, „Veletekstil" Ljubljana, republiški odbor sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije, Železniško gospodarstvo Ljubljana, Svet občin celjske regije, Medobčinski svet SZDL Celje, Kombinat „Kolubara" Vreoci, Komite občinske konference ZK Zagorje ob Savi, Strojne tovarne Trbovlje, Medobčinski svet ZKS Celje, Medobčinski svet sindikata za celjsko območje, Skupščina občine Slovenj Gradec, „Kamnik" Kamnik, „Rudar" Zagreb, Združena industrijska podjetja „Gorenje" Velenje, Rudarsko energetski kombinat Zasavje Trbovlje, „Tomos" Koper, „Kurivo" Ljubljana, itd.

● Tragično preminuli velenjski rudarji

V nesreči 29. julija 1976, ko je ob 1. uri in 25 minut vdrl iz krovnine mulj na mehanizirano odkopno čelo KTU študijskega delovišča v temeljni organizaciji združenega dela Rudnik lignita Velenje – jama vzhod, so tragično preminuli velenjski rudarji:

– Jakob Podgoršek, rojen 28. avgusta 1940 v Vodicah pri Celju, stanujoč Ravne 129 pri Šoštanju,

– Mirko Zlatarek, rojen 3. aprila 1937 v Šandrovcu v SR Hrvatski, stanujoč v Velenju, Jenkova 18,

– Alojz Lipnik, rojen 18. junija 1934 v Pustiki pri Celju, stanujoč v Velenju, Šlandrova 12, in

– Franc Polak, rojen 29. marca 1930 v Škalah pri Velenju, stanujoč Škale 50 pri Velenju.

Jakob Podgoršek zapušča ženo Jožefo, sina Jurija (starega 12 let) ter hčerki Bernardo (11) in Ireno (10); Mirko Zlatarek ženo Vero, sina Zdravka (10) in hčerki Snežano (8) ter Romano (3); Alojz Lipnik ženo Pepco in sina Branka (16) ter Franc Polak ženo Ivanko ter hčerko Sonjo (22) in sina Borisa (21).

● Enodnevno žalovanje

V spomin na štiri žrtve ene največjih povojnih nesreč, ki je prizadela velenjski rudarski kolektiv ter vso Šaleško dolino, je skupščina občine Velenje razglasila žalovanje. Trajalo je od sobote, 31. julija, od 16. ure do nedelje, 1. avgusta do 16. ure.

Preživel je nesrečo

Stanko Gašperič se je tu tistega večera odpravil z ost limi tovariši v temen rov. T delo rad opravlja in nič hude sluteč, je bil tudi tega veče dobre volje.

Takoj po osnovni šoli se STanko zaposlil na rudni Najprej je delal na separac potem pa je odšel na odslužen vojaškega roka. Po vrnitvi d mov se je odločil, da gre k oče v jamo. Niso mu brani Mama je ponosna, da ima v hi kar dva rudarja. Stanko pa je še zelo majhen, ko je pripo doval, da bo rudar.

Oče, ki dela v rudniku petindvajseto leto je bil tiste večera na delu. Kmalu po uri, ko se je zgodila nesreča čelu, kjer je delal Stanko, zvedel za to. Zastal mu je d Nič več ni upal, da sin še ž

Stanka smo le težko vpraš kako je bilo, ko se je zgod nesreča. Povedal je, da se nenadoma udrl strop. Bežali več se ne spominja. Zasulo je. Ko se je spet zavedel, so odkopavali. Še vedno je zasut do pasu. Veliko se spominja. Nekaj dni je bil celjski bolnišnici. Poškodova ima nogo in ramo, vendar kmalu spet zdrav. Spet se vrnil med rudarje. Vrnil pa bo težko, saj ne bo srečal tovarišev, s katerimi so dolgo s paj delali.

Stanko je zadovoljen z darskim poklicem. Star ni še 22 let, vendar kljub nesre ki jo je preživel ne bo men službe.

Družina Gašperič živi v L zah. Oče in sin sta ruda imajo pa še devetnajstlet hčerko in enajstletnega Albin Žena pa doma gospodin Imajo tudi nekaj zemlje.

Stanku raje nismo več stavljali vprašanj, saj je še ved prizadet. Še vedno ne mo pozabiti tistega težkega boja življenje, a rudarskega pok ne želi opustiti.

Stanko Gašperič z domačimi po preživeli nesreči

Komentar tedna

Odštevanje manjšin

Res, prav vse je storila uradna Avstrija, da bi dokazala svojim demokratičnim silam, nam in celemu svetu, da so ostanki minule svetovne vojne še živi, da še dviguje glavo poraženi nacionalšovinizem, ki ima strahotno bilanco: milijone mrtvih, razdrte domove in razgubljene družine, do tal potolčena nacionalna gospodarstva.

Politika, ki jo danes vodi uradna Avstrija zoper svoje nacionalne manjšine je stara in vsa diši po germanskem konceptu uničenja vsega, kar ni nemško. Sprejeta zakona, ki vodita – recimo tako – v odštevanje manjšin, zagotovo ne bosta dosegla svojega učinka. Naroda namreč ni mogoče zbrisati. Statistično da, toda dejansko ne. Kljub pritiskom, kljub temu, da poslej avstrijskim učiteljem ne bo več potrebno dokazovati znanja slovenščine, razen če izrecno ne poučujejo na dvojezičnih šolah, kljub temu, da želijo heimatdienstovci posebne šole za Nemce in posebne za Slovence. Kljub dejstvu, da je nekaterim v Avstriji dovoljeno nekaznovano razstreljevanje partizanskih spomenikov ali rušenje dvojezičnih napisov.

Navkljub poletju zapišimo in ne pozabimo, da jesen trka na duri. Nastopil bo torej tisti čas, ko bo potrebno zakona uresničiti, ko bo potrebno manjšino preštevati kot živino, čeravno so zoper takšno namero nastopili tudi vidni avstrijski javni delavci, znanstveniki in umetniki. Toda čudna je „demokracija" v deželi, ki ne posluša glasov svojih ljudi. Tistih, ki razmišljajo s svojo glavo, tistih, ki ne mislijo samo od danes na jutri. Protestira tudi večinski avstrijski narod, protestira Solidarnostni komite za pravice koroških Slovencev na Dunaju, resen dvom v dobronamernost „manjšinskega paketa" izraža tudi „Salzburger Nachrichten", ko pravi, da je dvomljivo, da je samo z zakoni mogoče odstraniti netoleranco in nerazumevanje. Zlasti pa je list kritičen do tega, da je rešitev „skupna". Da, pristavlja, skupna, toda skupna rešitev večine.

Naše glasove protesta poznamo in utihnili ne bodo toliko časa, dokler Avstrija ne bo spoznala svoje zmote in nevarnosti, ki grozi predvsem njej sami.

MILAN MEDEN

● **Velenjski rudnik in z njim vred Šaleško dolino je doletela v četrtek, 29. julija, ena največjih povojnih rudarskih nesreč.**

Izgubili smo rudarje, prijatelje in tovariše

Nad 5.000 delovnih ljudi in občanov Šaleške doline je skupaj s predstavniki vseh slovenskih rudnikov in drugih pospremilo na zadnji poti žrtve zadnje rudarske nesreče – Alojza Lipnika, Jakoba Podgorška, Franca Polaka in Mirka Zalatareka.

Še preden so zavihrale v poletno jutro žalne zastave ter črno-zelene rudarske ter slovenske zastave na pol droga, je po dolini že krožila novica, da je terjalo težko in naporno rudarsko delo globoko pod zemljo znova svoj davek – življenja rudarjev.

VELENJE, ČETRTEK, 29. JULIJA

Na mehaniziranem čelu KTU študijskega oddelka v temeljni organizaciji združenega dela Rudnik lignita Velenje – jama Vzhod je delalo to noč 15 rudarjev. V trenutku, ko so trije polnili strelne vrtine, je iz krovnine brizgnil mulj, pomešan z glino in peskom. Skupaj okrog 200 do 250 kub. metrov. Velika gmota mulja je zalila čelo rova, pri tem pa je, kot sklepajo, zalila tudi tri rudarje. Dva rudarja je pljusk mulja samo zalil. Pri tem se je Jakob Podgoršek zvrnil nad Stanka Gašperiča.

Zgodilo se je v četrtek, 29. julija, ob 1 uri in 25 minut . . .

Ko so prišli rudarji, ki so delali v bližini mehaniziranega čela KTU na koti 10 na kraj nesreče, so nemudoma začeli z reševanjem. Že petnajst minut po nesreči so se jim pridružili reševalci. Za Jakoba Podgorška ni bilo več rešitve, so lahko le ugotovili z veliko žalostjo. Vse kaže, da mu je v hipu, ko je videl, kaj se dogaja s tovariši, in kaj skoraj zagotovo čaka tudi njega samega, odpovedalo srce. Slavka Gašperiča, ki ga je mulj zalil do vratu, pa so izkopali iz gmote mulja in ga prepeljali v bolnišnico, od koder so pozneje, čez dan, sporočili, da ni bil težje poškodovan, pač pa, da ga je nesreča, ki je doletela njegove sotovariše, močno prizadela.

Rudarji in reševalci so se zagrizli v gmoto, trdo kot beton. Trije tovariši so še pogrešani. Morda bo zanje še pravočasno prišla pomoč, so si vsi na tihem še mislili. In upali. Delo je teklo takorekoč brez premora. Vendar so se šele v popoldanskih urah prebili do druge žrtve nesreče, do Mirka Zlatareka. Takrat je vsem postalo jasno, da ni več upanja, da bi še kdo od preostalih dveh pogrešanih knapov preživel nesrečo.

Vdor mulja na tem čelu študijskega oddelka, na katerem je nameščeno KTU podporje, je presenetil resnično prav vse. Neposredno pred nesrečo o bili na čelu nadzorniki, ni pa bilo nobenih znakov, po katerih bi bilo mogoče pričakovati vdor mulja. Približno 10 metrov nad krajem, kjer se je pripetila nesreča, je drug opuščen rov, v katerem so pridobivali lignit do pred nekaj let. Vse kaže, da se je prav v tem roku, na doslej še nepojasnjen način, nabral mulj. Gosta brozga mulja je v trenutku tistega usodnega četrka zjutraj, nekaj po polnoči, vdrla skozi strop, ne da bi, kot so zdaj ugotovili, poškodovala podporje, in zalila čelo rova ter rov povsem napolnila.

VELENJE, PETEK, 30. JULIJA

Od trenutka, ki je boleče prizadel velenjski rudnik, Rudarsko elektroenergetski kombinat Velenje ter vse delovne ljudi in občane Šaleške doline, je minilo že 24 ur. Reševalci se še naprej spopadajo z muljem, ki, kot pričakujejo, še vedno skriva dva knapovska tovariša. Delo je izredno naporno.

Nekaj po 4. uri zjutraj, dobrih 14 ur po nesreči, se reševalci prepričajo, da je nesreča resnično terjala 4 žrtve. Iz globine 385 metrov velenjskega rudnika prinesejo v jutranjih urah še trupli Alojza Lipnika ter Franca Polaka.

Ves čas reševalne akcije teče proizvodnja na drugih deloviščih v velenjskem premogovniku normalno. Rudarji so se še bolj kot običajno zagrizli v podzemlje. Delovni kolektiv Rudarsko elektroenergetskega kombinata Velenje ter temeljne organizacije združenega dela Rudnika lignita Velenje so začele prejemati prve brzojavke z izrazi sožalja ob hudi nesreči, ki jih je prizadela. Med prvimi so poslali izraze sožalja predsednik komiteja za energetiko Dragan Petrovič, delovni kolektivi Rudar Zagreb, „Kamnik" Kamnik in ZIP „Gorenje" Velenje, pa skupščina občine Slovenj Gradec in republiški odbor sindikata delavcev energetike in rudarstva Slovenije.

Sožalne brzojavke so poslali tudi član predsedstva Socialistične federativne republike Jugoslavije in član predsedstva centralnega komiteja ZK Jugoslavije Edvard Kardelj, predsednik predsedstva Socialistične republike Slovenije Sergej Kraigher, predsednik centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije France Popit, predsednik republiške konference SZDL Slovenije Mitja Ribičič, predsednik republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije Janez Barborič, predsednik skupščine Socialistične republike Slovenije Marijan Brecelj, predsednik izvršnega sveta skupščine Slovenije Andrej Marinc, svet Zveze sindikatov Jugoslavije in drugi.

Popoldan se zberejo na skupno žalno sejo delavski sveti temeljnih organizacij združenega dela Rudnika lignita Velenje, da bi počastili spomin na 4 žrtve četrtkove nesreče ter da bi se dogovorili za pomoč družinam ponesrečenih rudarjev in za zadnje slovo.

Ob krstah Alojza Lipnika in Mirka Zlatareka na pokopališču v Podkraju pri Velenju, Jakoba Podgorška v Ravnah pri Šoštanju ter Franca Polaka v Škalah pri Velenju so častne straže rudarjev, ki jim s tem izražajo še zadnjo rudarsko čast.

VELENJE, SOBOTA, 31. JULIJA

Rudarsko elektroenergetski kombinat Velenje obišče član sveta federacije ter častni član delovne skupnosti Franc Leskošek-Luka. Predstavnikom kombinata in temeljnih organizacij združenega dela Rudnika lignita Velenje ter preko njih družinam tragično ponesrečenih rudarjev je izrekel izraze sožalja, vodilni delavci velenjskega Rudarsko elektroenergetskega kombinata pa so tovariša Leskoška seznanili z nesrečo in potekom reševalne akcije.

Tovariš Franc Leskošek-Luka se je udeležil popoldne tudi žalnih slovesnoti na pokopališču v Podkraju.

„Dolina je otrpnila, vse nas je stisnilo pri srcu v četrtek zjutraj, ko smo zaslišali srhljivo novico: v jami so se ponoči ponesrečili štirje rudarji. Novica je šla kot veter, noseč s seboj grozo in skrb. Kdo, čigav, od kod, ali je sploh res? Toda žal, bila je kruta resnica. Pri opravljanju svojih delovnih dolžnosti globoko pod zemljo velenjskega premogovnika se je zgodilo. Zgodilo se je tisto najhujše – smrt je spet posegla med velenjske knape in tokrat vzela s seboj tovariše Franca, Alojza, Mirka in Jakoba. Pod težo skrivnosti zemeljske notranjosti so omahnili za vedno marljivi, prizadevni, delovni in kleni rudarji velenjskega rudnika, dobri tovariši, znanci, prijatelji, sosedje in občani naše občine Velenje. Njihova življenja so usahnila še polna delovnega elana, polna ciljev in hotenj za jutrišnji dan, za lepši jutri predvsem njihovim dragim.

Veliko bi bile ustvarile še njihove pridne in žuljave roke, veliko bi bili še doprinesli k našim skupnim vsakodnevnim delovnim nalogam, tako na delovnem mestu, kot doma v družinah in v krajih, kjer so živeli in delali kot krajani, kot občani, kot člani naše občinske in istočasno širše družbene skupnosti.

Vsi so bili rudarji v našem rudniku, in sicer Franc Polak 22 let, Alojz Lipnik 15 let, Jakob Podgoršek 14 let in Mirko Zlatarek 3 leta, pred tem pa je delal kot rudar v rudniku Hrastnik. Alojz Lipnik je bil od leta 1959 tudi član organizacije ZK, ki danes na tragičen način izgublja enega svojih pridnih in marljivih članov. Vsi pa so bili trdni in neomajni v tem, da so s svojim vzornim in požrtvovalnim delom na svojih delovnih mestih globoko pod zemljo skušali doprinašati in doprinesti svoj del v vsesplošno korist in napredek, razvoj in krepitev naše dežele, naše stvarnosti, predvsem pa svetlejšega jutrišnjega dne. Vedno in povsod so sprejemali delovne in druge naloge, da bi lahko po svojih močeh pomagali poleg delovnih tudi pri reševanju vseh drugih nalog na področju našega družbenopolitičnega in samoupravnega sistema.

Vse to pa se z današnjim dnem s tem trenutkom slovesa konča. Konča z bridkostjo in bolečino v zavesti, da odhajajo za vedno v hladno zemljo, iz katere so toliko let skupaj s svojimi tovariši v znoju in z močjo kopali črno bogastvo naše doline, naše črno zlato, ki pa včasih, na srečo le poredko, a vendarle, zahteva tudi svoje najdražje plačilo – življenja naših sinov, očetov, bratov in predragocenih delovnih tovarišev.

Dragi tovariši Franc, Alojz, Mirko in Jakob! Usode pač ne moremo spremeniti in vas spet obuditi k življenju. Zavedamo se tega najbolj bridkega in resničnega spoznanja, vemo, da za vedno odhajate od nas vseh, za vedno se boste združili z materjo zemljo in vas bodo leta počasi zameglila. Toda ostal bo spomin na vas, spomin lep in čist, svetal spomin na dobre delavce, dobre tovariše, prijatelje in občane. Med nami boste živeli dalje v svojem delu, živeli boste dalje v spominu v jami med svojimi delovnimi tovariši knapi, živeli boste dalje doma med svojimi dragimi, živeli kot resnično lep spomin na nekaj lepega, na nekaj samo enkratnega, na nekaj neponovljivega.

Hvala vam tovariši rudarji, očetje in možje, hvala, ker ste v svojem tako kratkem življenju dali naši skupnosti, svojim dragim, sočloveku vse tisto, kar ste lahko dali, to je težko, znojno in žuljavo knapovsko delo. Hvala, ker ste bili povsod in zmeraj neomajni pri izvrševanju nalog, ki so bile pred vas postavljene in za katere ste morali dati tudi največje bogastvo – svoja življenja.

Poslednji srečno – tovariši!"

V zadnje slovo je zapel še moški pevski zbor „Kajuh" žalostinko, potem pa se je Ciril Grebenšek v imenu delovnega kolektiva Rudarsko elektroenergetskega kombinata Velenje poslovil od sotovarišev:

„Kruta resnica vsake življenjske poti je tokrat terjala, da smo se danes mnogo prezgodaj, zbrali k vašemu slovesu. Pregovor, da smrt in nesreča nikoli ne počivata, da ne izbirata ne ure, ne dneva, je lažje razumeti, kakor doživljati. Vas, naši dragi in zvesti prijatelji in tovariši, je smrt doletela sredi vašega dela in v času, ko ste bili v najlepših in najbogatejših letih ustvarjanja.

S težko bolestjo se skoraj šesttisočlanski kolektiv in vsak posameznik poslavlja od vas, dragi sodelavci.

Nihče od nas, ki smo si v sredo zvečer ob srečanju zaželeli „Srečno", ni slutil, da je bil to naš poslednji rudarski pozdrav. Vas je poslednjič pot vodila globoko na delovna mesta. Delo v jami, v črnem premogu, ste vzljubili v rani mladosti. Postali ste dobri rudarji in predani svojemu stanu ter zvesti kolektivu, ki v globinah zemlje pridobiva dragoceni premog. Vsi ste bili poldrugo desetletje pri trdem delu. Jamo ste poznali kot svoj dom. Pogosto in vedno znova ste spoznavali njene muhavosti, toda rudarji smo premagali strah v prvih dneh našega dela. Skupaj o hodili to pot, postali smo močni in vztrajni. Vaše sposobnosti in neizmerna predanost delu in poklicu je terjala, da vam je bilo pogosto zaupano posebno delo. Vedno ste bili v vrstah tistih, ki niso poznali ne težav in ne strahu. Poznali ste le delovne potrebe in naloge. Da, bili ste rudarji, rudarji tudi ob prostih sobotah in nedeljah. Bil-ste rudarji, prijatelji in tovariši, kadarkoli je bilo potrebno kje in komu pomagati.

Take vas poznamo. Poznamo vas tudi, da ste bili dobri in skrbni družinski očetje. Vsak posebej je ustvarjal blagostanje svoji družini, predvsem pa svojim otrokom, ki jih prepuščate materam in tudi v skrb našega kolektiva. Doma bodo nastale vrzeli. Vaši dragi bodo zaman čakali, da se popoldan, pozno zvečer ali zjutraj vrne iz jame „naš atek". Prav povsod so vas imeli radi, vsi smo bili eno, vsi smo enako mislili, snovali in ustvarjali. Zato za nas ni nič težjega, kakor je naše slovo, slovo od dobrih prijateljev, boleče slovo od delovnih tovarišev. Enako smo ustvarjali, združevali so nas isti načrti, skupaj smo gradili boljši jutri, a ta večno ostaja potomcem. Vaše delo je vtkano v vse niti novega življenja. V velikih rezultatih dela našega kolektiva je velik del vaših naporov. Vaša smrt je težka izguba in med nami je nastala boleča vrzel. Pogrešali vas bomo, zagnane pri delu in opravljanju odgovornih rudarskih nalog. V naših spominih boste ostali delovni in iskreni tovariši.

Naj vam bo lahka domača zemlja in poslednji rudarski Srečno!"

Slovo od štirih ponesrečenih rudarjev iz velenjskega rudnika

V Velenje prihajajo še naprej brzojavke z izrazi sožalja ob četrtkovi nesreči, ki je prizadela ta največji slovenski rudarski in elektroenergetski kolektiv. Nesreča je tretja največja v povojnih letih, vendar prva, ki jo je povzročil nenaden vdor mulja. V letih 1950–1952 je izgubilo v 3 nesrečah, ki so jim botrovali vdori plinov iz krovnine, življenje 9 rudarjev. Leta 1962, prav tako med izbruhom plina in večjih količin zdrobljenega premoga, pa so v jami končali svojo življenjsko pot 4 velenjski rudarji.

Ni še znano, kdaj bodo spet začeli rudarji z delom na čelu KTU na koti – 10. Znano je le, da bodo spričo četrtkove nesreče, to je nenadnega vdora mulja, morali uvesti na čelu nekatere nove, dodatne, varnostne ukrepe.

Že pred napovedano uro se je začela zgrinjati velika množica ljudi na pkopališče v Podkraju pri Velenju. Nekaj pred 16. uro se je Alojzu Lipniku in Mirku Zlatareku pridružil na mrtvaškem odru še Jakob Podgoršek, ki so ga pripeljali iz Raven pri Šoštanju.

Ob zvokih žalostinke rudarske godbe in zadnjem pozdravu rudarske čete zastane dih množici. Napočil je trenutek zadnjega slovesa.

V imenu skupščine občine Velenje, vseh družbenopolitičnih organizacij ter vseh delovnih ljudi in občanov Šaleške doline se je od 29. julija 1976 tragično preminulih rudarjev poslovil Ivo Gorogranc:

Sprevod, v katerem je bilo nad 5.000 ljudi, na pokopališču Podkraj pri Velenju pospremil na zadnjo pot velenjske rudarje Alojza Lipnika, Mirka Zlatareka in Jakoba Podgorška. Poslednjič so jim prišle izreči „Srečno" delegacije vseh slovenskih rudarskih kolektivov, delovni ljudje in občani Šaleške doline, delovni kolektiv Rudarsko elektroenergetskega kombinata Velenje ter predstavniki republiških vodstev družbenopolitičnih organizacij in republiškega izvršnega sveta.

Četrto žrtev nesreče, Franca Polaka, pa so pozneje pokopali v Škalah pri Velenju.

V imenu velenjskih rudarjev so se ob grobovih poslovili od Alojza Lipnika in Mirka Zlatareka Vinko Gostenčnik, od Jakoba POdgorška Franc Borovnik in od Franca Polaka Maks Kranjc.

Rudarji Lipnik, Podgoršek, Polak in Zlatarek zapuščajo 9 otrok. Podgoršek in Zlatarek kar po tri. Predstavniki velenjskih rudarjev so ob zadnjem slovesu s tragično preminulimi stanovskimi tovariši znova zatrdili, da bodo nadaljevali z vzgojo in šolanjem otrok tam, kjer so končali njihovi očetje. Podobno kot otrokom drugih smrtno ponesrečenih članov delovne skupnosti Rudarsko elektroenergetskega kombinata Velenje bodo tudi njim, kolikor je pač v njihovi moči, skušali nadomestiti očete.

MARIJAN LIPOVŠEK

Dovolj dela in problemov

V Šmartnem uspešno delujejo družbeno politične organizacije

Če v Šoštanju zavijete v sotesko Penk in začnete obirati ovinke ozke ceste, stisnjene med strme vrhove, železnico in Pako, boste najprej prišli v Gorenje. In če boste od tod nadaljevali pot v smeri toka reke Pake, vas bo že po dveh kilometrih pozdravila tabla z napisom Šmartno ob Paki. Ta prijazen kraj, ob vznožju gor Oljke bo tokrat predmet našega pisanja.

Krajevno skupnost Šmartno ob Paki po velikosti in pomembnosti uvrščamo lahko v tretji center občine Velenje. Skupaj s sosednjimi zaselki, ki spadajo v njeno območje, šteje približno 1600 prebivalcev. Od tega jih nekaj nad štiristo živi v Šmartnem, ostali pa v okoliških krajih, ki gravitirajo sem, kot na vsestranski center krajevne skupnosti. Ti kraji so Rečica ob Paki, Podgora, Mali vrh, Veliki vrh ter del Slatin in Gavc.

V teh krajih je industrije zelo malo, saj poleg trgovskega podjetja „Vino" in Vegradovega obrata apnenice v Podgori, drugih podjetij ni.

Zato smo se odločili predstaviti Šmartno in njegove prebivalce z drugega zornega kota. Spregovorili bomo o tem, kaj in kako delajo krajani, s kakšnimi problemi se srečujejo, kako jih premagujejo, predvsem pa o tem, v kakšnem ritmu utripa družbenopolitično življenje v Šmartnem.

Franc Malus, predsednik krajevne skupnosti

Minka Napotnik, tajnica prosvetnega društva

Tudi slučajni obiskovalci, ki zaidejo tjakaj, lahko ugotovijo po vsem tem kar vidijo, da je bilo v zadnjem času narejenega kar precej, pa vendar še premalo. Vedno znova se namreč pojavljajo nove potrebe, ki jih je potrebno zadovoljiti, vedno novi problemi, ki jih je treba rešiti. Hiter tok življenja zahteva svoje in tega se Šmarčani dobro zavedajo ter skušajo z njim kar se da tesno iti v korak.

KOMUNALNI PROBLEMI IN ŠE KAJ

Preden smo skušali zvedeti kaj več o tem, s čim se krajani največ ukvarjajo mimo svojih vsakdanjih obveznosti, je stekla beseda o nekaterih vprašanjih splošnega pomena, ki so bila v zadnjem času najbolj aktualna in o katerih se bo najbolj razpravljalo v prihodnje. O vsem tem sta pripovedovala predsednik krajevne skupnosti FRANC MALUS in predsednik krajevne organizacije SZDL STANE KREVZEL.

Že nekaj časa je glavni komunalni problem prebivalcev Šmartnega in okolice pitna voda, saj na primer do Rečice ob Paki še vedno ni speljan vodovod. Največja težava, ki se kaže kot posledica takega stanja pa je ugotovitev, da se novogradnje ne bodo mogle priključevati na že obstoječi vodovod, kajti njegove zmogljivosti, so za tako velike potrebe že premajhne.

„Drug pereč problem, ki nas prav tako tare že nekaj časa, pa je kanalizacija. Le-to je namreč nujno potrebno urediti, sredstev pa imamo premalo. S postopnim reševanjem tega vprašanja bomo začeli že letos, kajti v enem delu Šmartnega bomo vendarle začeli z izgradnjo kanalizacije. Nekaj denarja za nemoten potek del bomo dobili iz sredstev referenduma, ostalo pa bodo prispevali krajani sami." je povedal Franc Malus. Sploh se bo do konca letošnjega leta začelo graditi kar lepo število, za kraj nadvse pomembnih objektov. Tako že tečejo dela pri gradnji novega mostu preko Pake, ki so ga lani porušile poplave. Dela investirajo Sklad za urejanje stavbnih zemljišč iz Velenja, ob pomoči Temeljne vodne skupnosti, Komunalne interesne skupnosti in pa krajanov, ki bodo darovali les za zgornji del mostu. Most naj bi bil končan predvidoma čez štirideset dni, do takrat pa so si prebivalci na drugi strani Pake sami postavili zasilno brv. V neposredni bližini mostu bodo najpozneje v avgustu začeli graditi objekt, ki ga vsi že dolgo težko pričakujejo. Gre za stavbo, v kateri bo zdravstveni dom z lekarno in stanovanjem za zdravnika, poštni urad in ekspozitura Ljubljanske banke. Poleg tega pa bo še osem stanovanj solidarnostnega sklada, ki bodo namenjena predvsem članom združenja zveze borcev in pa upokojencem. S tem bo delno rešen tudi pereč stanovanjski problem. Vendar to še ni vse. Za letošnje leto je predviden tudi začetek regulacije Pake, ki je doslej s svojimi čestimi poplavami delala precej težav. Priprave na ta dela so potekale počasi predvsem zaradi počasnega zbiranja sredstev. Ker pa bo Šaleška magistrala tekla v neposredni bližini Pake, je tudi to vprašanje potrebno rešiti čimprej. Krajani že sedaj težko pričakujejo, da bo ta magistrala speljana do njih, saj bo pomenila zanje boljšo povezavo z občinskim centrom in pa z bodočo avtocesto od Celja do Ljubljane.

Poleg teh načrtov, ki jih bodo skušali čimprej in kar najbolje realizirati pa je Franc Malus naštel tudi nekaj akcij, ki so jih izvedli pred kratkim in ki so za kraj izredno velikega pomena. Tako so prav v teh dneh uredili odsek ceste v Velikem vrhu, za katerega je namenska sredstva prispevala tudi tovarna Gorenje. Sicer pa so lani položili asfalt na približno 1050 metrov krajevnih cest, za katere so krajani prav tako prispevali polovico stroškov. Maja letos so uredili tudi prej nerešen problem odvažanja smeti. To je bil prvi korak v akciji očiščevanja kraja. Vsa našteta opravljena in načrtovana dela pa so bila izvedena v skladu z urbanističnim načrtom Šmartnega, o katerega pomenu je Stane Krevzel povedal: „Po dolgotrajnih prizadevanjih je vendarle uspelo priti do tega načrta, ki ga bo jeseni potrdila tudi občinska skupščina. Načrt je bil na vpogled prebivalcem našega kraja, ki so v zvezi z njim lahko dajali tudi svoje pripombe. Odprto vprašanje tega plana pa ostaja lokacija pokopališča, za kar bo vsekakor potrebna širša družbenopolitična angažiranost. Staro pokopališče skorajda nima več prostora, vsaka razširitev pa je nemogoča. Urbanisti so predvideli prestavitev grobov iz centra, zato bomo ta problem skušali rešiti skupaj s sosednjo krajevno skupnostjo Gorenje, ki je glede tega v podobnih težavah."

Dela torej več kot dovolj. Naj to bežno naštevanje problemov, s katerimi se srečujejo kot povsod drugod, zadošča za ustvaritev vsaj delne podobe čemu posvečajo največ pozornosti in kaj jih najbolj tare.

Da pa se o nekem kraju ustvari kar se da popolna slika, je brškone potrebno spoznati tudi ljudi, ki tod prebivajo in njihovo delo na najrazličnejših področjih družbenega življenja.

RAZVEJANO DRUŽBENOPOLITIČNO ŽIVLJENJE

V Šmartnem deluje cela vrsta organizacij družbenopolitičnega značaja, ene manj, druge bolj uspešno, ene z več druge z manj članstva. Prav vse pa se lahko pohvalijo z nekaterimi velikimi uspehi, ki so jih uspele doseči v zgodovini svojega obstoja.

Kjer so danes še travniki, bodo kmalu stali novi objekti

O tem je Stane Krevzel, predsednik krajevne organizacije SZDL povedal: „Ni neskromna ugotovitev, da smo na področju družbenopolitičnega življenja pri nas zelo aktivni. Razen turističnega društva imamo prav vse organizacije, seveda pa nekatere od njih delujejo kampanjsko, enkrat z več, drugič z manj zagona. V zadnjem času je poleg tistih, ki intenzivnosti dela nikoli ne zmanjšajo, med najdelavnejšimi društvo upokojencev, ki je pred kratkim razvilo tudi svoj prapor. Razveseljivo je, da so se po mnogih letih odmora prebudili tudi taborniki in se resno lotili dela. Vsi ti podatki kažejo na to, da je tovrstna dejavnost v Šmartnem resnično doživela velik razmah."

Morda ne bo odveč omeniti gasilsko društvo in še vedno odprto vprašanje njihovih prostorov. Svoj dom so začeli graditi pred dvema letoma in v zelo kratkem času končali izgradnjo do tretje faze. Potem pa je zmanjkalo denarja za nadaljevanje del in vsa stvar se do danes še ni pomaknila z mrtve točke. Vsi pa upajo, da bo ugodno rešena prošnja za posojilo pri zavarovalnici Sava in da bo nedograjeni gasilski dom kmalu dobil svojo končno podobo.

Naš namen je tokrat bil, da predstavimo dve organizaciji, ki sta že vrsto let med najdelavnejšimi in najmnožičnejšimi v Šmartnem ob Paki. To je bil vsekakor zadosten razlog, da smo poiskali tiste, ki na neki način živijo s temi društvi in stekla je beseda o njihovem delu.

KULTURNO PROSVETNO UDEJSTVOVANJE

O delu prosvetnega društva v Šmartnem je pripovedovala tajnica MINKA NAPOTNIK, ki se ukvarja tudi z dramsko dejavnostjo.

„Naša organizacija se zaveda svojega poslanstva glede na nov položaj kulture v družbi, to se pravi, da ni namenjena le ozkemu krogu. ampak čimvečjemu številu delovnih ljudi in občanov. Držimo se načel, ki so se izoblikovala kot posledica našega samoupravnega razvoja in ki so določena z ustavo in ostalimi dokumenti. Lahko rečem, da je dejavnost, ki jo opravljamo, zelo pestra, saj iščemo take oblike dela, ki bi ljudem zadovoljile čimveč kulturnih interesov. Tako delujejo dramska, likovna, glasbena, folklorna in kino sekcija ter knjižnica. Prizadevanja dramske sekcije so usmerjena v glavnem k pripravljanju najrazličnejših proslav in iger, kjer skušamo ljudem posredovati vedno nekaj novega. Njeni člani se že peto leto zapored udeležujejo natečaja amaterskih skupin Naša beseda. Tu so se lani uvrstili na področno tekmovanje, letos pa celo na zaključno republiško srečanje v Celju. V sodelovanju z osnovno šolo in igralcem celjskega gledališča Bogomirom Verasom so pripravili zelo uspešno delo Koder plavih las, ki je vzbudilo precejšnje zanimanje gledalcev in gledaliških strokovnjakov. Glasbeniki imajo moški, ženski in mešani pevski zbor ter ansambel Srnica, vse pa vodi FRANC KLANČNIK. S pevci je lani pripravil zelo uspel koncert narodnih in umetnih pesmi, podobno prireditev pa pripravljajo tudi letos. Pod našim okriljem ustvarja tudi nekaj zelo nadarjenih mladih slikarjev, ki občasno prirejajo samostojne in skupne razstave. Poleg tega skušamo vzbuditi zanimanje krajanov za likovno umetnost tudi z razstavami nekaterih znanih slovenskih slikarjev. Tako so si pred kratkim v avli osnovne šole lahko ogledali dela Alojza Perka."

Najmlajša veja prosvetnega društva pa je folklorna skupina. To so ustanovili šele letos in deluje ob pomoči vodje Šaleške folklorne skupine Krašovca.

Njihov načrt dela pa ne obsega le gojenja ljudskih plesov, ampak skušajo zbirati rudi najrazličnejše etnografske zanimivosti, saj je to področje tod še zelo neraziskano in skriva v sebi marsikatero presenečenje. Po besedah Minke Napotnik njihovo društvo zelo tesno sodeluje z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami v kraju. Kot mnoge druge pa jih tarejo predvsem materialne težave, predvsem pomanjkanje prostorov, saj je dvorana v zelo slabem stanju. „Kljub slabim pogojem dela pa pri nas zelo radi gostujejo gledališče iz Celja in nekatere druge skupine, med njimi tudi Ljubljanska opera, saj imamo res hvaležno občinstvo. Prizadevamo si tudi, da bi v naše vrste vključili čimvečje število novih, predvsem mladih članov, saj bomo le na ta način uspeli dvigovati kulturo našega kraja in s tem prispevati k obogatitvi človekove osebnosti in njegove humanizacije, kar je tudi bistvo kulture."

TRADICIJA TELESNE KULTURE

Druga organizacija, brez katere si življenja v Šmartnem prav gotovo ne bi znali zamisliti, je telesnokulturno društvo Partizan. Šmarčani so v skoraj petdesetih letih obstoja dokazali, da jim je športno in rekreativno udejstvovanje res eden prvih in najvažnejših konjičkov. O tem je pripovedoval predsednik društva MIRO TRAVNER.

„Naše delo je usmerjeno predvsem k vsestranski telesnokulturni aktivnosti čimvečjega števila krajanov. Povsod smo znani po tem, da se pri nas igra zelo dober nogomet in v zadnjem času tudi rokomet, zato je bilo o tem že mnogo napisanega in povedanega, tako da bi ob tej priložnosti raje spregovorili še o drugih področjih našega delovanja. To so predvsem smučanje, namizni tenis in pa rekreacija. V zadnjih letih smo skušali čimbolj organizirati rekreativno udejstvovanje zlasti za vse tiste krajane, ki se ne ukvarjajo s tekmovalnim športom. Tako smo jim trikrat tedensko odprli vrata šolske telovadnice in pripravili kolesarsko TRIM akcijo, kateri bodo kmalu sledile še druge. Če pa bomo hoteli še razširiti to dejavnost, v katero so vključeni tudi delavci podjetja Vino in obrata Kemike v Gorenju, se bomo nujno morali okrepiti s profesionalnimi strokovnimi kadri, ki bodo vse te akcije pripravljali in vodili. Samo tako bomo lahko uresničili tudi samoupravni sporazum o nadaljnjem razvoju telesne kulture v Sloveniji. V okviru teh skupnih akcij bomo že letos pripravili tekmovanje za športno značko, v katerem bodo sodelovale starostne kategorije od 5 do 7 ter od 7 do 10 let. V naših vrstah imamo tudi nekaj zelo nadarjenih mladih smučarjev, ki jih vključujemo v delo smučarskega kluba iz Velenja. Da pa bi zagotovili čim uspešnejšo perspektivo tekmovalnih športov, ki jih gojimo, bomo v bodoče posvetili veliko skrbi prav vzgoji naših mladih športnikov, saj je le tak način dela garancija za uspešno žetev dolgoročnih uspehov. Zelo uspešno sodelujemo s krajevno skupnostjo, zlasti s šolo ter s planinci in taborniki, ki so v svojem bistvu precej sorodni naši organizaciji."

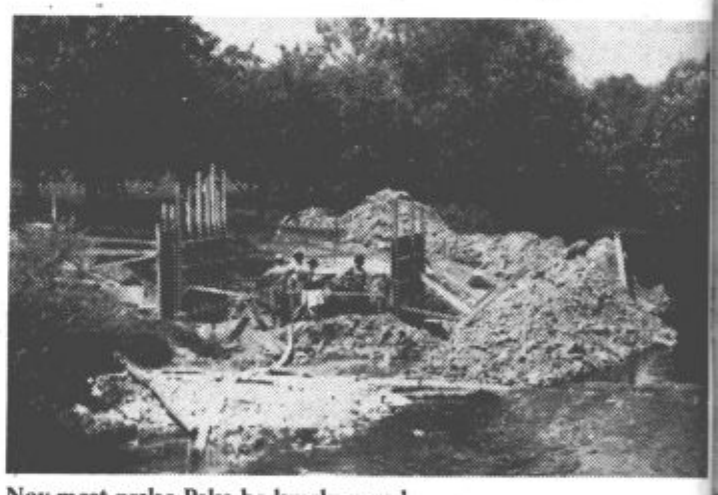

Nov most preko Pake bo kmalu nared

Največje težave pa se tudi pri njih kažejo predvsem v pomanjkanju objektov in drugih materialnih sredstev. Urbanistični načrt je že predvidel cono, kjer bodo stali športni objekti, zato je želja vseh športnih delavcev, da bi do izvedbe tega načrta prišlo čimprej.

„Najprej bo potrebno zgraditi garderobe za športnike, ki jih imamo sedaj v šoli, skupaj z njimi pa tudi tribune ob nogometnem igrišču. Naša skrita želja pa je TRIM steza, ki bi prav gotovo zelo obogatila našo dejavnost."

Življenje v Šmartnem ob Paki teče torej po poti, ki se ne razlikuje mnogo od poti, ki jih ubirajo drugi. Težav in nerešenih vprašanj je zmeraj dovolj pa saj bi brez njih življenje bilo preveč enolično. Ko pa se spomnijo vsega tistega, kar so storili v preteklosti, je tudi njihov pogled v prihodnost bolj brezskrben. Življenje pa teče dalje in postavlja na pot vedno nove zapreke, ki jih bodo Šmarčani skušali preskočiti na najustreznejši način, kot so to delali tudi doslej.

J. KRAJNC

GOSTINSKO PODJETJE

»PAKA« Velenje

NOVO – NOVO – NOVO – NOVO – NOVO – NOVO

DISCO BAR

v hotelu „Paka" Velenje

v mesecu avgustu 1976 za odrasle in mladino nad 18 let

Disco bar je odprt vsak dan, razen ob ponedeljkih, od 21. do 2. ure.

Disco Jockey: Miki in Rado

Vsak teden bosta Disco Jockeya podarila enemu izmed gostov ploščo.

PRIDITE TUDI VI – PRIDITE TUDI VI – PRIDITE

hotel paka

● ZBORI UPORABNIKOV SO SE ODLOČILI

V korist družbenih dejavnosti

Da bi ponovno uskladili porabo sredstev samoupravnih interesnih skupnosti za 1975 – 1976 leto z navodili zavoda SR Slovenije za družbeno planiranje, ki se nanašajo na sklep IS skupščine SR Slovenije, se je v četrtek 15.7. zbralo na skupen zbor pet zborov uporabnikov samoupravnih interesnih skupnosti.

V vsej Sloveniji so zapoznele analize in poročilo (objavljeno v juniju 1976. leta) zavoda SR Slovenije za družbeno planiranje, o planirani rasti družbenega proizvoda v letu 1975 postavile samoupravne interesne skupnosti v nezavidljiv položaj. Le-ti so namreč planirali lastno porabo sredstev skladno s planirano rastjo družbenega proizvoda. Kakor pa so pokazale letošnje analize zavoda, gospodarstvo tega v 1975 letu ni doseglo. Iz tega sledi, da bi morale samoupravne interesne skupnosti v letošnjem letu zmanjševati svoje programe in tudi sredstva zanje na račun že realiziranih programov in porabljenih sredstev v letu 1975, in sicer občinska izobraževalna skupnost za 1,304.000 din, občinska skupnost socialnega skrbstva za 274,000 din, občinska kulturna skupnost za 151,700 din, občinska telesnokulturna skupnost za 121,000 din in občinska skupnost otroškega varstva za 116,000 din.

Letošnji planirani dohodki samoupravnih interesnih skupnosti bi se zaradi tega zmanjšali za okoli 5,6 odstotka. To bi posebno prizadelo izobraževalno skupnost, kjer bi zaradi takšnih ukrepov močno padli osebni dohodki. S tem bi se že tako vsakoletne težave te interesne skupnosti le še poglobile. Svojo aktivnost bi morale močno omejiti tudi druge družbene dejavnosti, kar bi imelo težke posledice za nadaljnji družbeni razvoj naše občine. Republiški IS je, zavedajoč se težavnega položaja v katerem so se znašle občinske samoupravne interesne skupnosti, preko republiških interesnih skupnosti predlagal, da omenjenih sredstev ni potrebno zmanjšati, oziroma, da proračuna za 1976. leto in treba popraviti, v primeru če **zbori uporabnikov ugotovijo, da so se sredstva interesnih skupnosti v letu 1975 trošila namensko po letnem programu posamezne samoupravne interesne skupnosti.**

Ker je bilo iz zaključnih računov, ki so bili letos pomladi potrjeni na sejah vseh skupščin razvidno, da niti ena od občinskih interesnih skupnosti sredstev ni trošila nenamensko in preko dovoljene porabe v 1975. letu, je bilo kljub določenim nejasnostim ob nastali situaciji pričakovati, da se bodo zbori uporabnikov preko svojih delegatov pravilno odločili in samoupravnim interesnim skupnostim ponovno potrdili uporabo vseh letošnjih njim namenjenih sredstev. Kakor je pokazala razprava in glasovanje delegatov omenjenih petih zborov uporabnikov so bila takšna pričakovanja popolnoma realna. Čeprav je bil to v naši samoupravni praksi prvi primer, da so se delegati zbora uporabnikov zbrali in odločali, o pravzaprav eksistenčnem vprašanju družbenih dejavnosti in so bili tako postavljeni pred veliko samoupravno odgovornost, so z vsekakor pravilno odločitvijo, pokazali svojo socialistično zrelost.

To je vsekakor velika vzpodbuda za druge samoupravne interesne skupnosti, ki bodo imele takšno soočenje z zborom uporabnikov v prihodnjih dneh. To pa je tudi znak, da se ljudje zavedajo potrebnosti razvoja samoupravnih interesnih skupnosti in s tem razvoja družbenih dejavnosti.

BORIS ZAKOŠEK

Vlado Rodič

Janez Oštir

Manica Vučina

Biserka Leskovar

Neva Trampuš

● MED FOLKLORISTI ŠFS

Folklora je ljubezen

Pred odhodom na turnejo v Francijo smo se pogovarjali z velenjskimi folkloristi o tem, kaj jim pomeni plesanje v Šaleški folklorni skupini

V petek, 30. julija je odšla na 16-dnevno turnerjo v Francijo Šaleška folklorna skupina. Med svojim bivanjem v Franciji bodo imeli več celovečernih nastopov, sodelovali pa bodo tudi na festivalu v Pouzyju. Osrednja prireditev, na kateri bodo sodelovali, bo prav gotovo mastop na mednarodnem festivalu v Confolensu. Na tem festivalu bodo poleg Šaleške folklorne skupine sodelovale še folklorne skupine iz Latinske Amerike, Afrike in Evrope. Povabilo za sodelovanje je prav gotovo veliko priznanje mladi skupini iz Velenja, ki bo z marljivim delom in z vajami še marsikaj dosegla.

Skupina praznuje letos tudi pomemben jubilej: petletnico obstoja. Nastala je namreč 1. septembra 1971 na pobudo Neve in Mileta Trampuša, Janeza Kraševca in še nekaterih drugih plesalcev. Preko 20 plesnih parov se je pri delu srečevalo z mnogimi težavami, vendar so jih z voljo in zagnanostjo uspešno premagovali. Večkrat jim je priskočila na pomoč tudi Tončka Maroltova in naslednje leto so že imeli prvi nastop, ki je obsegal dve plesni točki: gorenjske in belokranjske plese. Repertoar in kvaliteta skupine sta se stalno večala in konec 1972 so že dobili prvo ponudbo za gostovanje v Belgiji. To priznanje je dalo skupini še večji elan in voljo do dela, tako da so skupino povečali še za 20 parov. Nastopali so širom po Sloveniji in povsod so bili zelo lepo sprejeti.

Danes šteje skupina preko 110 članov, starih in mladih. Organizirani so v treh plesnih skupinah, tamburaškem orkestru in gorenjski glasbeni skupini. Njihov program obsega plese vseh jugoslovanskih narodov. Skupina poleg vaj, ki jih ima dvakrat tedensko, redno sodeluje na raznih proslavah, tesne stike pa ima tudi s folklorno skupino iz Doline pri Trstu. Udeležuje se tudi vseh folklornih festivalov in tekmovanj ter dosega lepe uspehe. Pravkar pa skupina sodeluje na festivalu v Franciji in plesalci so nam zagotovili, da bodo uspešno zastopali jugoslovansko folkloro. V resničnost te trditve nismo niti najmanj podvomili.

O tem, kaj jim pomeni folklora in kaj menijo o gostovanju v Franciji, smo se z njimi pogovarjali na eni od vsakodnevnih vaj, ki so jih imeli pred odhodom na turnejo.

VLADO RODIČ: „Pri ŠFS sem dve leti, plesanje pa mi je hobi v prostem času. S tem se nameravam ukvarjati še na prej, kolikor mi bo le čas dopuščal. Ta turneja po Franciji je prav gotovo veliko priznanje in nagrada za dolgoletni trud, poleg tega pa je to velika priložnost, da spoznamo delček Evrope."

JANEZ OŠTIR: „Štiri leta sem že zvest Šaleški folklorni skupini in upam, da se bom s folkloro ukvarjal še naprej. To mi je hobi in sprostitev v prostem času, sčasoma pa postaja to ljubezen. Na turneji, ki je prav gotovo veliko priznanje skupini, pa bomo imeli izredno priložnost spoznati navade in ljudske običaje v Franciji."

BOJAN ROŽMAN: „Že dolgo igram na harmoniko pri ŠFS in s tem sem vzljubil tudi plese, tako da mi je včasih kar žal, da nisem plesalec. Na turneji, ki je velika nagrada za ves trud Šaleške folklorne skupine, pa se mi je ponudila izjemna priložnost, da se pobliže seznanim s francosko glasbo, hkrati pa spoznam lepote Francije."

MANICA VUČINA: „Štiri leta sem že plesalka pri Šaleški folklorni skupini. V tem času sem se navezala na folkloro in iz hobija se je razvija ljubezen do folklore. Zelo težko bi prenehala s plesanjem in želim si, da bi svoje znanje, ki sem si ga pridobila tukaj, prenašala na mlajše folkloriste. Ta turneja, ki je le ena od postaj na naši ustvarjalni poti, pa je veliko priznanje in nagrada za dosedanje delo."

BISERKA LESKOVAR: „Pet let je že od tega, ko sem se začela ukvarjati s folkloro in od takrat je to moj najljubši hobi, ki je prešel že v ljubezen do plesa. Poleg tega, da plešem v ŠFS, poučujem tudi mlade plesalce na osnovni šoli Karel Destovnik Kajuh v Šoštanju. Na turnejo pa gledam kot na veliko priznanje za skupino, da lahko zastopa Jugoslavijo na tako, pomembnem festivalu."

NEVA TRAMPUŠ: „Pri Šaleški folklorni skupini sem že od njenega nastanka. Z veseljem poučujem mlade plesalce in jih uvajam v svet ljudskih običajev.

Na turneji, ki se je udeležujemo, predvsem pa na festivalu v Confolensu, bodo plesalci spoznali tudi tujo folkloro, narodne običaje in pa seveda lepote Francije. Ker smo edini predstavniki Jugoslavije na tem festivalu, se bomo potrudili, da bomo dostojno zastopali našo državo."

D. BALABAN

● ZA OBJAVO SMO PREJELI

Materialne težave šolstva

Glavni namen ustanavljanja samoupravne interesne skupnosti za vzgojo in izobraževanje je bil, da bodo v skupščini same interesne skupnosti sodelovali izvajalci učno-vzgojnih programov in uporabniki njihovih storitev. Skupno naj bi načrtovali in razreševali materialne in vsebinske težave pri vzgoji in izobraževanju.

Dogovarjali naj bi se tudi o ustvarjanju gmotnih pogojev za delo, kajti le na materialno dobri osnovi lahko raste pedagoška vsebina vzgoje in izobraževanja.

Nosilci vzgoje in izobraževanja dajejo delež pri ustvarjanju dohodka v lastni TOZD, s tem pa so tudi integralni del gospodarske in splošne družbene reprodukcije. S svojim prispevkom pri ustvarjanju dohodka v gospodarstvu naj bi bili soudeleženi v dohodkovnih odnosih gospodarstva, in sicer z deležem, ki bi bil enak dohodku neke TOZD v gospodarstvu.

V praksi pa to še ni doseženo. Delež vzgoje in izobraževanja v dohodku TOZD ni odraz dejanskih potreb, ki so iz leta v leto večje, ker se širijo dejavnosti, ki so posledica naglega razvoja in zaposlovanja. Ta delež je v resoluciji o ekonomskem razvoju vsako leto omejen oziroma manjši, namesto, da bi glede na naloge, ki jih družba terja od šolstva, bil vsako leto večji.

Z dirigirano stopnjo omejena poraba oziroma resolucijsko limitirana poraba spravlja šolstvo v nezavidljiv položaj. Po eni strani zahtevamo od šolstva vedno več izobrazbe in vzgoje, prevzelo naj bi vedno več funkcij družine, po drugi strani pa mu dajemo materialne možnosti le še za klasično šolo.

Radi bi imeli celodnevno šolo, ki je nuja današnjega časa, z razvejano razredno in izvenrazredno dejavnostjo. Kako naj šola zadosti tem nalogam, ko sredstva, ki jih daje Občinska interesna skupnost šoli, omogočajo izvedbo le minimalnega programa in še tega na star način. Težave nastanejo, ko je treba prepleskati učilnice, kupiti grafoskop, diaprojektor, episkop, ustrezne filme, itd., da o delovnih pripravah za individualno delo učencev, o interni TV, kot najsodobnejšem učilu, sploh ne govorimo.

K že tako omejeni porabi pa se pridružijo še vse mogoči priveski: anuitete, urbanistični načrti, investicije, stroški, ki jih prinašajo nove kapacitete vrtcev in novi oddelki osnovnih šol. Tako za redno dejavnost šol, v primerjavi z ostalimi potrošniki sredstev Občinske interesne skupnosti, ostane zelo malo.

Kako naj ob takem stanju odpiramo nove oddelke celodnevne šole? Vsega res ne moremo reševati na račun osebnih dohodkov učiteljev. Primer: Učitelj z višjo izobrazbo, pred upokojitvijo, lahko doseže 472 tisoč starih dinarjev. V gospodarstvu pa tehnik, ki je šele začetnik, lahko zasluži 450 tisoč starih dinarjev.

Očitno govorice o dobrih osebnih dohodkih v prosveti ne držijo. Dejstvo pa je, da je učitelj še vedno osrednja gonilna sila učnovzgojnega procesa. Materialno nezadovoljen učitelj pa bo, kljub vsej modernizaciji učnega procesa, bolj cokla napredku kot pa pobudnik.

CENTRIH EDVARD
predsednik sveta staršev na osnovni šoli
Gustav Šilih Velenje
(v imenu sveta staršev)

Vaši prispevki za P. P. 89

● VSI V GORE, V PRELEPE GORE!

Nepopisna so doživetja s poti v planine. Po nekaj urni hoji, ko človek prispe do vrha je nad vse srečen. Navdaja ga občutek zmagovalca.

Že peto leto sem članica planinskega društva Velenje in prav žal mi je, da se v to društvo nisem včlanila že prej. Pričela sem z izleti, ki niso zahtevali prevelikih naporov. Z malo volje in vztrajnosti se mišice okrepijo in tako si sčasoma pripravljen tudi na zahtevnejše poti. Dokler ne vidiš in ne osvojiš teh visokih vrhov si niti predstavl jati ne moreš koliko radosti in lepote ti vzbudijo in razkrijejo.

Planinsko društvo Velenje organizira vsak mesec izlet ali dva v gore. Vseh se žel ne moremo udeležiti, posebno še ne večdnevnih. Zelo se mi je vtisnil v spomin izlet na Snežnik, ki smo ga organizirali letos maja. Srečali smo se s snežno burjo, po vrnitvi v dolino pa nas je pozdravilo sonce. Na težave, ki smo jih imeli med potjo smo takoj pozabili in ostal je samo lep spomin na v soncu obsijani Snežnik.

Lepo je bilo tudi na Grafički. Z vrha se vidi na okoliške hribove, Logarsko dolino in Robanov kot.

Vsi izleti so bili prelepi, da bi se dali opisati, kajti resnično imaš od tega nekaj če sam doživiš. Moja zelo velika želja je, da bi osvojila tudi najvišji vrh Jugoslavije, Triglav. Upam, da se mi bo tudi ta želja uresničila, saj organizira naše planinsko društvo ta mesec dvodnevni izlet na Triglav.

Marica Brešar

Počitek na vrhu

● NEPRIVEZANI PSI

Z mojim sinom sva trenutno na počitnicah v Velenju. Ko sva šla dne 28.7.1976 okrog 15.30 na sprehod (s seboj sem imel psa na verižici) po Efenkovi ulici, se nama je zgodilo tole:

Pri hiši brez številke, sosednja hiša pri številki 52 so nas napadli trije psi, ki niso bili privezani, ampak so prosto tekali po dvorišču omenjene hiše. Oba s sinom sva se prestrašila (ker česa takega še nisva doživela). Od strahu je moj sin izpustil psa, ki ga je vodil, a oni trije so ga napadli. Lastnik največjega psa je bil na dvorišču in ni takoj reagiral; šele na mojo zahtevo naj prime psa je to storil. Svojega psa sem prijel za verižico in šli smo dalje. Toda samo nekaj metrov – in zopet sta se dva psa pognala za nami. V tem napadu je moj pes dobil lažji ugriz v desno uho. Ko sem se otepal psov, odnosno hotel odstraniti svojega in pogledal gospodarja, je ta zavpil: „Kar s palico ga udarite!"

Zamahnil sem krepko s palico (bil sem jezen) in psa sta zbežala. Brez besede smo šli naprej.

Še obrazložitev, zakaj sem imel palico. Večkrat sva šla s sinom v trgovino ali kam drugam. Ko sva šla prvič s psom na verižici so nas napadali tudi drugi psi ob cesti (zakaj psi niso privezani!?) In zato sem imel vedno palico s seboj.

To pišem zato, da bi mogoče pristojni organi le kaj storili, da v prihodnje ne bi prihajalo do takih ali podobnih incidentov.

Tovariške pozdrave!

Milan Vasec
Kranj, Šalijeva 8

Vpis še traja

Na področju občine Mozirje je še vedno v teku akcija vpisovanja posojila za ceste. Občinski štab, ki skrbi za izvedbo vpisa, se je v tem času dvakrat sestal in sprejel bistvena izhodišča za celoten akcijski potek. V zadnjem času pa so ugotovili, da vpisovanje pojenjuje, kar je razumljivo, saj je ostalo le še manjše število tistih, ki se ne morejo opredeliti in ki bodo akcijo nedvomno zavlekli. Vsota, ki so jo vpisali do sedaj, znaša 6,058.280 dinarjev, kar je za 26,7 odstotka več, kot so predvideli. V delovnih organizacijah je 2.988 delavcev vpisalo 4,490.260 dinarjev, v krajevnih skupnostih pa 1365 občanov 1,568.020 dinarjev. Uspeh akcije je po vpisnih mestih zelo različen, na sedmih mestih pa so zabeležili stoodstoten odziv. Prizadevajo si, da bi na manj uspešnih mestih preučili in odpravili vzroke slabše odzivnosti ter čimprej uspešno zaključili z akcijo vpisovanja javnega posojila za ceste.

J.K.

Gradili bodo novo tovarno

O težavah s katerimi se trenutno srečuje Gorenje – Lesna iz Šoštanja smo se pogovarjali z direktorjem Janezom Dolinarjem. Obrati, ki stoje na rušnem območju, nova tovarna, delna preusmeritev proizvodnje in le 41-odstotno realiziran letošnji polletni plan – to so glavni problemi, s katerimi se srečuje ta kolektiv. Kdaj in kako uspešno jih bo prebredel je odvisno predvsem od njih samih. Sicer pa jim poleta in zavesti ne manjka.

Delovna organizacija Gorenje–Lesna iz Šoštanja, ki je ena od enajstih podpisnic samoupravnega sporazuma o združitvi v sestavljeno organizacijo združenega dela Gorenje SOZD trenutno zaposluje 181 delavcev v štirih delovnih enotah. Na obratu mizarstvo 66 delavcev, na obratu žaga 57, na obratu lesna volna 10, v skupnih službah in službi vzdrževanja pa 48. Vsi ti obrati so precej narazen, kar močno otežkoča delo, slabi kontrolo in povečuje stroške proizvodnje.

V obratih izdelujejo leseno embalažo za matično tovarno, stavbno pohištvo po projektih, lesno volno za embalažo in ostalo pohištvo po naročilu. Najslabše prodajajo lesno volno in sicer iz dveh razlogov. Prvič, ker je to zastarel artikel in drugič zato, ker stoji obrat v katerem jo izdelujejo, v bližini elektrarniških hladilnikov. Vlaga iz teh stolpov se kopiči v lesu in kasneje povzroča plesen in trohnjenje. Škoda zaradi tega je seveda ogromna. Namesto lesne volne bodo v kratkem začeli izdelovati poliuretanska okna, to je nov proizvod za katerega upajo, da se bo dobro plasiral na trgu.

Letošnji plan so zelo smelo zastavili, saj je bil skoraj za 35 odstotkov večji kot lanski. Žal pa so ga ob polletju realizirali le 41 odstotno, vendar menijo, da se bo stanje do konca leta izboljšalo. Za neizpolnitev plana navajajo več vzrokov, tako slabo lesno volno, ki ne gre v prodajo, kakor trenutno gospodarsko krizo in veliko število

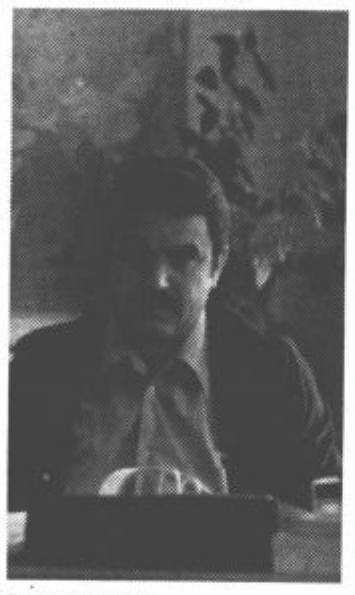

Janez Dolinar

izostankov z dela. Skoraj 20 odstotkov delovnih ur namreč odpade na bolniško. Ker je precej delavcev z okoliških kmetij, je največ izostankov z dela, v mesecih, ko so v teku večja dela na poljih. Takšen odnos do dela v tovarni je tudi eden od vzrokov, da polletni plan ni bil dosežen. Vendar pa je v glavnem zavest delavcev na visoki stopnji, čeprav delajo v precej težkih pogojih.

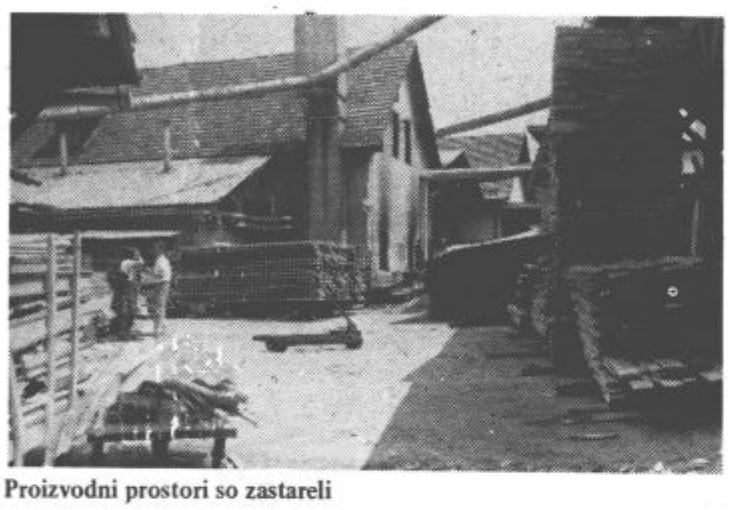

Proizvodni prostori so zastareli

SKRB ZA DELAVCE

Skoraj polovica delavcev je iz drugih republik, ostali pa so pretežno s kmetij v bližini Šoštanja. Zaradi takega stanja je zelo pereč stanovanjski problem, ki ga sicer rešujejo po svojih možnostih, vendar pa to nikakor ne zadošča in tako ostaja polno prošenj nerešenih. Za letošnje leto so vplačali pet stanovanj, ki bodo vseljiva do konca leta.

Želeli so tudi izboljšati strokovnost kadrov, saj je okoli 70 odstotkov zaposlenih nekvalificiranih. Zato so organizirali strokovne enotedenske tečaje, katerih pa se je udeležilo le 11 delavcev. Možnost izobraževanja imajo vsi delavci in nekateri tudi pokažejo željo, vendar le ta često ni v skladu s potrebami podjetja. So pa tudi na tem področju naredili velik premik.

NA RUŠNEM OBMOČJU

Ker se obrati Lesne nahajajo na območju, na katerem zaradi predvidenega izkopa premoga in ugrezanja tal že sedem let velja prepoved gradnje, je moralo tako dolgo obdobje nevlaganj v nove objekte in stroje posebno v zadnjčasu splošne gospodarske stagnacije privesti do zaostajanja in oslabitve te delovne organizacije. Da bi le to v bodoče preprečili, so se odločili za nujno potrebno naložbo, za izgradnjo nove tovarne.

IN SREDSTVA?

Izdelani so že vsi projekti, pridobljena vsa soglasja, razen gradbenega dovoljenja, ki je vezano na zagotovitev vseh sredstev potrebnih za gradnjo. Celotna investicija je ocenjena na 28,000.000 dinarjev, ob tem, da bo strojni park ostal sedanji. Gradnja bo razdeljena na dva dela. Letos bodo zgradili halo s prizidkom in instalirali žago. Drugi del investicije pa bo stekel, ko bodo zbrana ostala potrebna sredstva. Za dela, ki jih imajo v načr tu za letošnje leto je zagotovljeno 8,000.000 dinarjev. Celotna naložba pa bi stekla precej nemoteno, če bi dobili od Rudarsko elektroenergetskega kombinata Velenje obljubljeno odškodnino za obrat žage in lesne volne. Ker pa so tudi ti, kakor pravijo, brez sredstev, seveda z njihove strani ni mogoče pričakovati odškodnine.

Z gradnjo nove tovarne bodo pričeli sredi avgusta, že po novem letu pa naj bi bil prvi del investicije zaključen.

M. T.
B. Z.

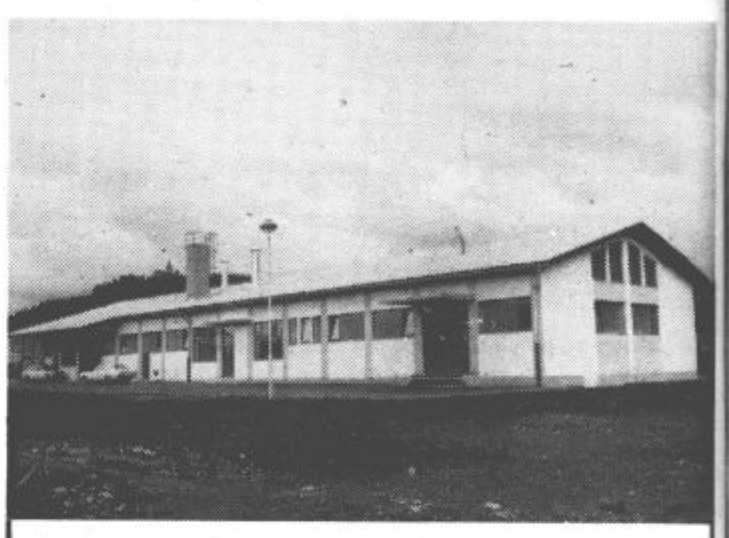

● NOVA PEKARNA

V četrtek, 29. julija, so v Slovenj Gradcu predali svojemu namenu novo sodobno pekarno. V coni lahke industrije jo je zgradila temeljna organizacija združenega dela „Pekatin" Maribor živilskega kombinata Intes.

S prerezom vrvice je simbolično predal svojemu namenu to novo pridobitev za vse prebivalce Mislinjske doline pekarski delavec Franc Pleterski iz Slovenj Gradca, predsednik občinske konference SZDL Slovenj Gradec Oto Sekavčnik, pa je izročil kolektivu plaketo.

V novi pekarni, ki je sodobno urejena in bo zagotavljala kvaliteten kruh in pecivo, bodo na dan v podaljšani izmeni spekli 3.500 kg kruha in 4.000 kosov raznih vrst peciv. Investicija je veljala 11,5 milijonov dinarjev, pri čemer so delovne enote TOZD Pekatin prispevale dobrih 4,5 milijona dinarjev.

agrotehnika
TRGOVSKO PROIZVODNA IN SERVISNA DELOVNA ORGANIZACIJA
LJUBLJANA o. sol. o.
TOZD Agromehanizacija trgovina

Obveščamo cenjene kmetovalce, da si lahko nabavijo pri Agrotehniki Ljubljana — TOZD Agromehanizacija sodobne:

- **traktorje IMT-533, U-445, T-25 A/1**

Nove proizvode SIP:

- **trosilnik hlevskega gnoja KRPAN 20**
- **vrtalkasti obračalnik sena VO-4**
- **silokombajn SK-80**
- **traktorske prikolice TP-3 Tehnostroj Ljutomer**
- **razsipalnike gnojil FERTI in VICON B-75**
- **vse vrste plugov, bran in strojev ter orodij, ki so nepogrešljivi pri vašem vsakdanjem delu.**

VSE CENE IN INFORMACIJE DOBITE V NAŠIH POSLOVALNICAH:

AGROTEHNIKA, Ljubljana, Titova 38,
AGROTEHNIKA, Celje, Aškerčeva 13,
AGROTEHNIKA, Maribor, Meljska 5
AGROTEHNIKA, M. Sobota, Titova 25
AGROTEHNIKA, Ljutomer, Slavka Osterca 2
AGROTEHNIKA, Lendava, Partizanska 53,
AGROTEHNIKA, Škofja Loka, Titov trg 4/b

ZAVAROVALNICA SAVA

S

PODRUŽNICA CELJE

Pri zavarovalnici SAVA je življensko zavarovalnih že preko 430.000 oseb.
Kakšne so ugodnosti življenjskega zavarovanja pri zavarovalnici SAVA, da je postalo pravo ljudsko zavarovanje?

UGODNE ZAVAROVALNE VSOTE:
VSAKOLETNA UDELEŽBA PRI PRESEŽKIH,
BREZPLAČNO ZAVAROVANJE OTROK,
DODATNO NEZGODNO ZAVAROVANJE

so posebnosti, ki jih je vredno premisliti.

Zavarovalnica takoj izplača zavarovalno vsoto ob doživetju dogovorjene zavarovalne dobe vam, če bi prej umrli, pa svojcem.

Mesečno premijo plačujete do izplačila zavarovalne vsote.

Pomnite še to:

Zavaruje se lahko oseba stara od 15 do 65 let.

ENA SAMA PLAČANA MESEČNA PREMIJA ZAGOTOVI JAMSTVO ZAVAROVALNICE, S TEM PA LAHKO IZPLAČILO CELE ZAVAROVALNE VSOTE.

UDELEŽBA PRI PRESEŽKIH

Vsak življenski zavarovanec pri Zavarovalnici SAVA prejme po posebnem pravilniku vsako leto tudi delež pri presežkih. Zavarovalnica izplača deleže skupaj z zavarovalno vsoto. Čim večja je premija, čim dalj časa zavarovanec plačuje zavarovanje, tem večji je delež.

BREZPLAČNO ZAVAROVANJE OTROK

Vsak zavarovančev otrok od izpolnjenega 30. dneva starosti do izpolnjenih 15 let starosti je brezplačno zavarovan za smrt po dopolnilnih pogojih za življenjsko zavarovanje. Ta dodatna zavarovalna vsota znaša 10% osnovne zavarovalne vsote, toda najmanj 1000 dinarjev.

DODATNO NEZGODNO ZAVAROVANJE

Majhno mesečno doplačilo zelo poveča zavarovalno zaščito.
Po stopnji nevarnosti so poklici razvrščeni v pet nevarnostnih razredov; v prvega spadajo najlažji poklici, v petega najtežji. Mesečna premija je lahko drugačna, ustrezno temu pa se spremeni tudi zavarovalna vsota.

ŽIVLJENJSKO ZAVAROVANJE JE ZA VAS, ZA VAŠO DRUŽINO ALI ZA VAŠE OTROKE POT V SAMOSTOJNO ŽIVLJENJE.

● MLADI VELENJČANI, KI SO PREŽIVELI V FRANCOSKEM MESTU VIENNE ŠTIRINAJST DNI, SO SE VRNILI

Pri slovesu so jokali

Pri komisiji za mednarodne odnose pri občinski konferenci zveze socialistične mladine Velenje je lani nastala precejšnja kriza. Letos pomladi pa so vodstvo prevzeli študentje. Lansko leto za akcije, ki so jih organizirali, ni bilo odziva, saj so bili tudi pogoji zelo neugodni, saj so bile zelo visoke cene. V tej smeri so veliko spremenili, saj je mladinec, ki je sprejel gosta na dom, letoval v Franciji zastonj.

FRANCOZI NE ZAJTRKUJEJO

Prejšnji mesec se je odpravila skupina šestnajstih fantov in deklet iz Velenja v francosko mesto Vienne. Takoj ob prihodu so bili prijetno presenečeni. Francoski tovariši so jih sprejeli nadvse lepo. Pravijo, da se od njih lahko veliko nauče. Spoznali so, kaj je potrebno pokazati tujcu, ki dežele še nikoli ni videl in tudi kako se je potrebno obnašati. Takšnega sprejema, kot so jim ga pripravili francoski tovariši, resnično niso pričakovali. Jezik je bil mnogim najprej ovira, vendar kasneje tudi s tem niso imeli težav. Sporazumevali so se v angleščini, nemščini, najbolj pa so seveda uporabljali roke.

Kot je povedal Peter Rebernik so takoj ob prihodu spoznali tudi nekatere navade francozov, ki so jim bile zelo smešne, kasneje pa so se tudi teh navadili. Tako jih je motilo, ker so ostajali brez zajtrka. Francozi nameč ne zajtrkujejo. Kosilo je zanje pravi obred. Pri tem pa je zanimivo tudi to, da jedo vsako jed posebej. Spočetka jih je motila tudi razlika med posamezno hrano. Solato naprimer pripravljajo z gorčico.

Stane Borovnik

Boris Krofl

Peter Rebernik

Velenjčani se trudijo, da bi bilo mladim iz Vienna kar najlepše

Pri njih je zelo poceni vino in mnogi so debelo gledali, ko so ga naši vrli Jugoslovani izpraznjevali kar polne kozarčke in celo litre. Njihov aperitiv je zelo blag, poleg tega pa ga mešajo še z vodo. Francozi imajo tudi zelo radi sir. Jedo ga po jedi, pred desertom. Vsi pa so zelo pogrešali juho, saj je v štirinajstih dneh niso jedli niti enkrat.

FRANCOZI SO ZA GOSTE DOBRO POSKRBELI

Francozi so za goste iz Velenja dobro poskrbeli. Pokazali so jim vse, kar se sploh da pokazati. Njihov program je bil zelo natrpan. Ogledali so si nuklearno elektrarno blizu Lyona, en dan so posvetili kmetijstvu, ki je pri njih neprimerno bolj urejeno kot pri nas. Prav vsi pa so bili navdušeni nad muzejem čevljev z vsega sveta. Pokazali so jim tudi podzemno jamo, ki pa se z našimi ne da primerjati. En dan so preživeli tudi v njihovih gorah, ki so precej podobne našim.

Skupaj z njimi so bili v Viennu tudi Nizozemci, Nemci in Holandci. Skupaj so prirejali razna športna srečanja in tudi sicer so preživljali ves prosti čas skupaj. Pravijo, da so bili mladi Velenjčani najbolj družabni.

Mladi, ki so bili štirinajst dni v Viennu, pravijo, da je življenje pri družinah najboljši način, da spoznaš življenje posamezne dežele. V teh dneh so postali zelo dobri prijatelji, kljub temu, da se niso mogli niti pogovoriti, kljub temu, da so se sporazumevali v glavnem z rokami, so jokali, ko so se poslavljali. Med njimi je vzklilo prijateljstvo, ki ne bo nikoli pozabljeno.

Ko so se mladi iz Velenja prejšnjo nedeljo vrnili iz Vienna so s seboj pripeljali tudi osem francoskih tovarišev, z željo, da jim v teh dneh, ko bodo mladi Francozi njihovi gostje, čim bolj predstavijo naše mesto in seveda našo domovino.

Obiskali smo jih prejšnji ponedeljek. Turistično društvo Velenje je Francozom in njihovim gostiteljem pripravilo zelo pester dan. Tako so si mladi iz Vienna skupaj z gosti ogledali muzej na gradu, nato pa v kulturnem domu filme o Velenju. Popoldne pa so imeli piknik, na katerem jim je spregovoril predsednik turističnega društva Velenje Gustl Tanjšek. Posebej je poudaril, kako je mednarodna izmenjava mladine pomembna, saj ne razvija le turizma, ampak se s tem krepijo tudi mednarodni odnosi.

Z nekaterimi mladimi iz Velenja, ki so bili v Viennu, smo se pogovarjali o doživetjih v tem mestu. Jana Turenšek se je odločila, da gre v Francijo zaradi tega, ker ima rada francoščino, rada spoznava nove ljudi, na pikniku pa je dejala tudi, da ima rada dobre pijače. Družina pri kateri je bila, je bila zelo dobra. Pri njih so že imeli pred leti Jugoslovana in so ga želeli tudi letos. Jana študira angleščino in nemščino, francoščina pa ji je všeč in se je kar tako uči. Z njimi se je z lahkoto sporazumevala. Dejala je: „Kar ne znaš povedati, pač pokažeš z rokami."

Ena najsrečnejših pa je prav gotovo Rebeka Knez, ki je letos končala šolo za frizerke. Rada spoznava tuje ljudi, ko pa je bila v Franciji, se je tudi zaljubila in sedaj je najsrečnejša, samo žal, med gosti Velenja ga ni.

Poklepetali smo tudi s predsednikom komisije za mednarodne odnose Stanetom Borovnikom, ki je povedal, da je delo te komisije že dolgo spremljal, ni pa imel prave predstave o tem. Ni mu žal, da je pričel z delom na tem področju. Pravzaprav mu je obisk v Franciji odprl oči, kaj ta izmenjava pomeni. Organizacija Francozov je nanj naredila globok vtis, saj so storili vse, kar se je dalo, in resnično so se vsi naši dobro počutili. S Francozi so hitro našli stik, prav tako tudi s Holandci. Želi, da bi razvili tako dobre odnose z vsemi sodelujočimi mesti: Esslingen, Vienne, Schiedam, Videm in Norrkoeping. Z mednarodno izmenjavo mladine so praktično šele pričeli in torej še nimajo veliko izkušenj, vendar so se že letos veliko naučili od Francozov. Želi, da bi pri nadaljnji organizaciji pomagali vsi tisti, ki so se izmenjave udeležili, saj imajo določene izkušnje.

Tudi Boris Krofl nam je povedal, da se je med Francozi dobro počutil. Živel je pri štiričlanski družini, ki ga je sprejela za svojega. Med drugim je spoznal, da Francozi zelo cenijo našega maršala Tita. Tudi s seboj je pripeljal prijatelja in upa, da se bo pri njem počutil kar najbolje.

Voditeljica francoske skupine Mauriel Lopostol je povedala, da si je Jugoslavijo predstavljala čisto drugače. Zelo presenečena je bila že ob prihodu Velenjčanov v Vienne. Prepričana je bila, da jih bo našla v folklorni obleki, kakor se običajno prikazuje Jugoslavija. Srečala pa se je z ljudmi, ki imajo enak standard kot oni. Za obisk v Slovenijo so jo navdušili člani folklorne skupine, ki so bili pred leti pri nas. Tudi ona sedaj pleše. Že sedaj je sklenila, da se bo v Slovenijo še vrnila.

Yannick Caffodion in Didier Michelet pravita, da sta oba zelo presenečena. Jugoslavijo sta si predstavljala drugače. Še nikoli nista bila v socialistični državi. Presenečena sta bila, da ni nobene razlike. V Jugoslavijo bosta kot turista vedno rada prihajala. Tudi Claude Massel je prvič v Jugoslaviji. Vidi, da je enaka kot ostale evropske države. Takoj na začetku je dobil zelo dober vtis.

Naši mladinci so se v francoskem mestu Vienne dobro počutili, zato se trudijo, da bi to mladim iz Francije vrnili. Mednarodno izmenjavo mladine pa želijo še bolj poglobiti in poglobiti odnose tudi z ostalimi evropskimi deželami.

● KAKO LETUJEJO OTROCI NAŠE OBČINE POD OKRILJEM DRUŠTVA ZPM

Upadanje letovanj

Poletje se počasi izteka – ljudje se vračajo z dopustov, se s smehljajem spominjajo prijetnih dni ob morju ali v planinah in v pogovorih s prijatelji in znanci živahno obujajo svoja doživetja. Otroci se srečujejo, so veseli, nasmejani, mladostno bahavo razkazujejo svojo barvo in si pripovedujejo resnične in izmišljene zgode in nezgode počitniških dni.

Vendar pa mnogi mladi, ki so sonca in morja najbolj željni, preživljajo počitnice kar doma.

Potrkali smo na vrata Zveze društev prijateljev mladine z željo, da nas seznanijo, kako in v kolikšni meri so v letošnjem letu uspeli zadovoljiti številne prošnje otrok za letovanje ob morju, zavedajoč se, da to za mladega človeka, za njegov razvijajoči se organizem ni le luksuz, temveč življenjska potreba. Na vsa naša vprašanja nam je odgovarjala tovarišica Elfi Ambrožič, sekretarka te organizacije.

Zveza društev prijateljev mladine organizira letovanja za otroke ob morju že od 1964. leta z željo, da omogoči letovanja tistim otrokom, katerih starši ne letujejo in bi ti tako takšnih počitnic ne bili deležni. To so predvsem otroci iz socilno šibkejših družin, ali pa zdravstveno ogroženi otroci. Društvo je za vse, ki letujejo pod njegovim okriljem pripravilo plačilno lestvico, ki jo vsako leto sestavi komisija za letovanje in pri sestavi katere upošteva dohodke družine na posameznega družinskega člana. Vsako leto tako starši povprečno prispevajo okoli 50 odstotkov sredstev, potrebnih za letovanje njihovih otrok, ostalo pa prispeva društvo, kateremu pri zbiranju teh sredstev pomagajo delovne organizacije, skupnost otroškega varstva, zdravstvena skupnost, skupnost socialnega skrbstva in občinski sindikalni svet. Kljub temu, da je denarja dovolj, pa mora društvo zadnja leta zmanjševati število otrok, ki jih pošilja na morje. Vzrok je v tem, da občina nima ob morju svoje baze, svojega mladinskega letovišča, tako da so bili otroci naše občine doslej vsako leto gosti v raznih domovih drugih slovenskih občin. Dogodilo pa se je, da so nam te občine gostoljubnost odpovedale in sicer iz dveh razlogov. Prvič zato, ker je v teh občinah narasel interes družbe in staršev za letovanje otrok in so hotele svoje kapacitete same izpolniti in drugič, ker obalne občine niso obnavljale pogodb, saj zanje otrok, kot turist ni interesanten, ker prinaša premajhen dobiček. Trenutno stanje ob morju pa je takšno, da je skoraj nemogoče dobiti zemljo za gradnjo otroškega počitniškega doma. Tako je društvo pred leti organiziralo letovanje še za 700 – 800 otrok, zadnji dve leti pa le še za 400 otrok.

Ker je vsako leto manj mest za letovanje otrok, je društvo zelo poostrilo izbor, tako, da za tiste, katerih starši lahko plačajo ekonomsko ceno letovanja, skoraj ni več prostora. Takšna selekcija pa na drugi strani zahteva od društva večja vložena sredstva, saj kakor je razvidno iz trenutne situacije letos od staršev ne bodo zbrali 50 odstotkov sredstev za letovanje njihovih otrok.

Društvo vidi trenutno rešitev iz nastale situacije v povezavi z organizacijo zveze tabornikov pri nakupu zemljišča v Izoli, kamor bi potem lahko pošiljali zdrave otroke, skupno s taborniki na taborjenje. Prav tako pa bi morali iskati tudi možnosti za sofinanciranje pri gradnji novih paviljonov in vikend hišic v otroških letoviščih, ki že obstajajo in so bili prej gostitelji naših otrok. Vse to je nujno, saj so potrebe v naši občini precejšnje in bi po oceni društva morali vsako leto na morje poslati vsaj 1000 otrok.

Na tako visoko številko opozarja tudi pred nekaj leti izvedena anketa, ki je pokazala, da je bilo 60 odstotkov otrok med počitnicami kar doma, kljub temu, da so takrat taborniki, pa tudi starši sami, več letovali.

Društvo si je zato zadalo še eno nalogo in sicer, da obnovi dnevna taborjenja za otroke, ki so jih pred leti že izvajali pod vilo Široko v Šoštanju in nad katerimi so bili otroci zelo navdušeni. Ta taborjenja so takrat kljub odlični oceni, ki so jo prejela, zaradi finančnih težav propadla. Želja društva pa je, da bi jih skupno z zvezo tabornikov v 1977. letu obnovili. Seveda zaradi tega nimajo namena opustiti letovanja ob morju, saj bi se morali vsi zavedati, kako velika korist je to za zdravje mladega človeka. Otroci, ki redno letujejo, so bolj odporni proti boleznim, boljša pa je tudi njihova delovna aktivnost.

V letošnjem letu ima društvo pogodbo za 240 mest na Debelem rtiču, ki so pogojena s tem, da smo sofinancirali gradnjo novega paviljona. To letovanje na Debelem rtiču je poleg taborjenja najcenejša oblika letovanja v Sloveniji. Tako je letošnja cena 14-dnevnega letovanja le 950 din, medtem ko otroci nekaterih drugih občin letujejo tudi za cene, ki dosegajo 1500 din.

Ob koncu razgovora je tov. Ambrožičeva poudarila, da je ena od bistvenih točk v programu društva zmanjševanje socialnih razlik in s tem, da omogočijo letovanje otrokom iz družin, ki si zaradi zdravstvenega ali socialnega stanja le-tega ne privoščijo, prav gotovo k uresničitvi teh zastavljenih ciljev precej prispevajo.

● MLADINCI IN PIONIRJI SO SE VRNILI IZ STUTTGARTA

Letovali so v Nemčiji

V neposredni bližini Stuttgarta je mednarodni mladinski tabor, ki ga vsako leto organizira socialistična stranka Zahodne Nemčije. Tabor Nordalb – kakor ga imenujejo – je izredno dobro urejen in organiziran in je bivanje v njem za mlade ljudi prav prijetno doživetje. Po pogodbi s socialistično stranko zahodne Nemčije pošlje republiški Rdeči križ na letovanje v tabor Nordalb vsako leto nekaj otrok iz Slovenije, v zameno za to, pa organizira letovanje za zdomske otroke na Debelem rtiču.

Republiški Rdeči križ je društvu prijateljev mladine v Velenju že v lanskem letu ponudil letovanje za štiriindvajset otrok v taboru Nordalb, ki so ga tudi sprejeli. Letovanje pod šotori je trajalo tri tedne. V taboru so bili poleg Slovencev tudi Francozi, Nemci in Avstrijci. Lanskoletna skupina je naredila s svojim tovariškim in delovnim obnašanjem tako dober vtis, da so organizatorji iz Zvezne republike Nemčije izrecno želeli, da se tudi v letošnjem letu udeleži letovanja skupina iz Velenja.

Lani je obiskal tabor Nordalb tudi direktor Informacijskega centra za Jugoslavijo Milan Pogačnik, ki je knjigo vtisov zapisal: „V mednarodni mladinski druščini so se Slovenci odlično znašli in pokazali, da znajo biti disciplinirani tudi tedaj, kadar to ni nujno. Najbolj vesel sem bil, ko sem slišal, da so v taboru Velenjčani najbolj delavni in vsem drugim za vzor." Jugoslovanski vicekonzul v Stuttgartu Miloš Matoš pa je napisal: „Veseli me, da ste lepo predstavili našo lepo Jugoslavijo. Želim vam mnogo uspeha."

Enako so se izkazali tudi letošnji udeleženci. Zato je bila ponovno izražena želja organizatorjev, da tudi v tretje zastopa Slovenijo v taboru Nordalb skupina iz Velenja. Naši mladinci in pionirji so se letos vrnili s tabora izredno navdušeni, navezali so veliko prijateljskih stikov z mladimi iz drugih držav in jim je bilo slovo, kakor že tudi lani, izredno težko.

Letovanje je za starše in za društvo prijateljev mladine zelo drago. Občinska zveza društva prijateljev mladine prispeva iz sklada za letovanje k oskrbnini, republiški Rdeči križ pa financira prevoz. Vse ostale stroške krijejo starši.

Kljub temu pa je društvo zainteresirano, da se takšna izmenjava še naprej razvija, predvsem zaradi zdomskih otrok, ki v zameno za to letujejo na Debelem rtiču in tako v svoji domovini pridejo v stik s svojimi vrstniki in se pogovarjajo v domačem jeziku. Daje pa tudi možnost drugim, predvsem Nemcem, da spoznajo otroke Jugoslavije takšne, kakršni so doma.

Delavci o svojem zakonu

Razprave o osnutku zakona o združenem delu so v delovnih organizacijah naše občine v glavnem zaključene. Da bi zvedeli, če so delavci resnično razumeli osnutek tega zakona, smo jim postavili nekaj vprašanj.

● **FRANC DREV — PROMETNIK**

Prav je, da zakon izide

– Z osnutkom zakona sem seznanjen. Malo sem se ukvarjal z njim sam, imeli pa smo tudi v Celju trikrat javno razpravo.

– Pisan je še kar precej razumljivo, tako, da se tistim, ki kažejo zanj zanimanje, ni pretežko priti skozi vsebino. Na naših sestankih je bil morda še enostavneje razložen, bolj življenjsko, česar pa kdo ni razumel, je lahko kasneje vprašal.

– Prav je, da zakon izide, da se enkrat rešijo nejasnosti v gospodarstvu, dobro pa je tudi, da je vse združeno v eni knjigi.

– Sam sicer nimam nobene pripombe, je pa pri nas padla pripomba na to, da je sedaj možno glasovanje le za ali proti, vzdržati pa se ne moreš več. O tem bi bilo najbrž še res potrebno razmisliti.

● **MARTINA LEŠNIK — VODJA IZMENE TUŠ:**

Takšen zakon je bil potreben

– Seveda, z osnutkom zakona sem seznanjena. Gradivo so nam dali v podjetju, potem pa smo ga sami obdelali. Kasneje smo na sestankih poslušali razlago, tako da je lahko vsakdo, ki se sam ni mogel prebiti skozi gradivo, tu v skrajšani in enostavnejši obliki spoznal njegovo vsebino.

– Osnutek je napisan precej enostavno, kar do sedaj, žal, ni bilo v praksi, dosti se o njem piše tudi po časopisih, tako da ga lahko večidel vsi razumejo in spoznajo.

– Takšen zakon je bil potreben in je dobro, da bo izšel. Dobro je tudi to, da je enkrat vse gradivo združeno v eni knjigi, ki je vsem dostopna.

– Pripomb pa sedaj še ni, vsaj z moje strani. Morda se bodo pojavile kasneje, ko bo zakon v uporabi.

● **ŠTEFAN OŠTIR — OBRATOVODJA, GORENJE**

Aktivno sodeloval pri razlagi

– Osnutek zakona prav dobro poznam, saj sem sam aktivno sodeloval pri njegovi razlagi. Vodil sem tudi razpravo v našem podjetju.

Organizirali smo štiri sindikalne skupine, ki so osnutek predelale, potem pa smo sedli vsi skupaj in gradivo ponovno predelali. Izdali smo tudi dva informatorja, v katerih smo delavce seznanili predvsem s pridobivanjem dohodka, kar je jedro te knjige.

– Zakon je nekoliko nerazumljivo napisan za povprečnega delavca, posebno nekatera poglavja bi morda bila lahko vsaj osvetljena s primeri iz vsakdanje prakse. Seveda pa je precej odvisno ali bo delavec osnutek in zakon razumel ali ne od njegove zainteresiranosti.

– Pri nas smo razlago kar se da poenostavili, jo prevedli na domač jezik in upam, da smo v glavnem uspeli delavcem približati vsebino. Pozitivno je, da je zakon združen v eni knjigi.

– Zaenkrat ni pripomb, vsaj ne bistvenih, te se bodo pojavile kasneje.

● **ANICA KLADNIK — DELAVKA V ELEKTRARNIŠKEM BIFEJU**

Ne poznam vsebine

– Vem, da je osnutek izšel, vendar pa se to izvedela od ljudi, ki prihajajo v bife. Pri nas ni bilo nobene razprave na to temo, vs aj da bi jaz vedela zanjo ne.

– Vsebine osnutka ne poznam, le kolikor sem slišala iz pogovorov, vendar pa je to na hitro in še zanimalo me ni preveč.

– Ker osnutka ne poznam ne vem, kako je razložen.

– Pripomb nimam.

● **MARJANA HOJAN — TEHNIČNI RISAR, REK**

Seznanjena sem z osnutkom

– Seznanjena sem z osnutkom zakona o združenem delu, čeprav morda ne najbolje. Menim, da je bila razlaga pri nas v podjetju dovolj dobro izpeljana, da je lahko skoraj vsakdo razumel najpomembnejše točke. Imeli smo zbor delavcev, na katerem smo lahko o osnutku razpravljali, poleg tega pa smo bili razdeljeni v manjše skupine, ki so jih vodili za to nalogo posebej pripravljeni ljudje, ki so posebno pomembne člene obširno in enostavno razložili.

– Osnutek je pisan kolikor toliko razumljivo in je zato dostopen – razumljiv – večini delovnih ljudi. Dobro pa je, da se nekatera poglavja večkrat obdelajo, posebno tista, s katerih vsebino se stalno srečujemo na delovnem mestu.

– Ne, ne morem reči, da ga dobro poznam. Za kaj takšnega je potrebno veliko dela, kljub temu pa menim, da je bil nujno potreben. Nimam pripomb k njegovi vsebini.

● **FRANC LEŠNIK — PRODAJALEC**

O osnutku nismo razpravljali

– Da, da, vem za novi osnutek zakona, sem videl v časopisih, pa tudi ljudje govorijo o njem.

– V naši delovni organizaciji nismo o njem nič razpravljali, sam pa se tudi nisem ukvarjal z njim, tako, da vam ne morem povedati nič.

– Ne čutim nobene potrebe, da bi se z vsebino osnutka bolje seznanil. Pripomb seveda nimam.

● **IVAN VREK — SKLADIŠČNIK OSNOVNIH SREDSTEV, GORENJE**

Brez pripomb

Da, vem, da bo zakon izšel. Pri nas v podjetju smo bili zelo aktivni.

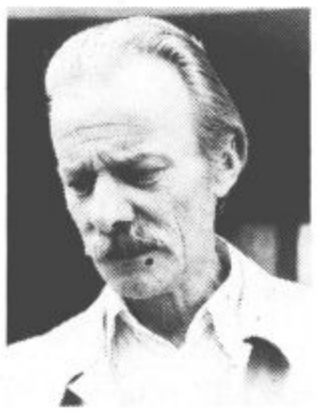

– Osnutek zakona poznam, sem pa z njim tudi precej dobro seznanjen.

– Pri nas v naši delovni organizaciji je bilo za razlago osnutka delavcem posvečeno precej časa, kar pa je tudi pravilno, saj bo le dober poznavalec zakona lahko popolnoma pravilno samoupravno deloval.

– Menim, da je zakon pisan dovolj enostavno, da je dostopen večini ljudi, seveda pa tisti, ki so popolnoma nezainteresirani, njegove vsebine ne morejo razumeti. Pri nas so med drugim delovali tudi razlagalci, ki so osnutek tolmačili in odgovarjali na vprašanja.

– Slišati je bilo nekaj pripomb, a so bile precej nepomembne, osebno pa sem zaenkrat brez njih.

● **LOJZKA RAKOVNIK — REFERENT ZA KONTROLO DOKUMENTACIJE — GORENJE**

Z vsebino se lahko vsakdo seznani

– Pri nas v podjetju smo precej storili za razpolago osnutka in ga tako tudi sama kar dobro poznam. Izdali smo dva biltena in imeli več razprav, kjer smo o osnutku diskutirali, in se informirali o vprašanjih, ki nam niso bila popolnoma jasna.

– Precej je osnutku napisanega tudi v časopisih, tako, da se lahko z njegovo vsebino seznani skoraj vsakdo. Naši razlagalci so njegovo vsebino precej poenostavili, da bi ga naredili razumljivega čim večjemu krogu delavcev. Menim da so v tem svojem hotenju v glavnem uspeli.

– Pripomb nimam.

● **ANTON KOLAR — MOJSTER VZDRŽEVANJA — TOZD MERX — PRODAJA ŠOŠTANJ**

Seznanil sem se iz časopisov

– Slišal sem, seveda, da bo izšel nov zakon. Pri nas v kolektivu smo imeli tudi predavanja, na katerih je bil zakon podrobneje razložen. Teh predavanj pa se žal nisem mogel udeležiti, ker sem bil ta čas na orožnih vajah.

– Z osnutkom sem se zato v glavnem seznenil iz časopisov, je pa zelo enostavno razložen, tako da je skoraj vsem dostopen.

– Ne, konkretnih pripomb nimam, te bodo prišle kasneje, ko bomo začeli delati po zakonu in se bodo pojavile vrzeli.

● **MILAN PINTERIČ — SKLADIŠČNIK, GORENJE**

Vse gradivo v enem zvezku

– Z osnutkom zakona sem kar dobro seznanjen, saj smo imeli v podjetju več sestankov in razprav, na katerih smo to gradivo predelali. Bile so tudi organizirane manjše skupine, po katerih je potekala razlaga osnutka.

– Mislim, da med delavci vlada veliko zanimanje za osnutek in da so nam ga v našem podjetju znali prav dobro približati. Dobro je tudi to, da je vse gradivo zbrano v enem zvezku, čeprav bi bilo morda lahko še malo enostavneje napisano.

– Pripomb trenutno ni, bodo pa prav gotovo kasneje, ko bo zakon v uporabi in se bodo pokazali njegovi pozitivni in negativni rezultati.

● **MAKS TURK — SORTER GOTOVEGA USNJA V TUŠ**

Osnutek je napisan razumljivo

– Z osnutkom sem se deloma seznenil iz časopisov prav tako pa tudi pri nas v delovni organizaciji, kjer je bil zakon zelo dobro razložen, tako, da je bil razumljiv prav vsakomur. Če komu še morda kaj ni bilo čisto jasno je lahko o tem vprašal sodelavce, ki so mu prav radi pomagali.

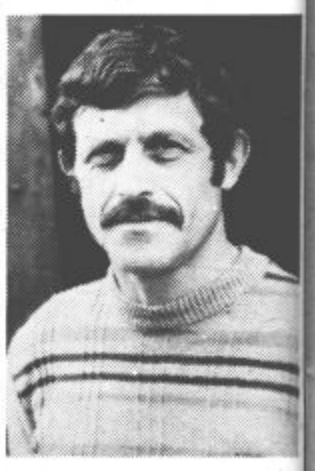

– Osnutek je napisan razumljivo, je dostopen skoraj vsakomur brez dodatnih pojasnjevanj. Najbolj bistvena poglavja pa so dobro razložena tudi v časopisih.

– Pri nas na sestankih so padle nekatere pripombe, vendar pa niso bile bistvenega pomena. Tudi sam trenutno nimam nobene takšne.

● NEKATERE ZNAČILNOSTI DOSEDANJE JAVNE RAZPRAVE O OSNUTKU ZAKONA O ZDRUŽENEM DELU V OBČINI VELENJE:

Ocena prizadevanj za uveljavitev zakona

Podrobnejše vsebinske ocene javne razprave o osnutku zakona o združenem delu, ki bi morala biti opravljena v občini Velenje predvidoma do 10. julija, še ni. Pripravljena bo v mesecu septembru. Vendar pa že doslej zbrani podatki opozarjajo na nekatere poglavitne značilnosti javne razprave o osnutku zakona o združenem delu, priprav ocen samoupravne organiziranosti ter družbenoekonomskih odnosov ter prizadevanj za uveljavitev vsebine zakona o združenem delu v vsakdanji samoupravni praksi.

Ko so v Šaleški dolini sestavljali program aktivnosti ob obravnavi osnutka zakona o združenem delu so se tudi dogovorili, da bo usklajeval javno razpravo Koordinacijski odbor za uresničevanje ustave pri Občinski konferenci SZDL Velenje, za operativno vodenje javne razprave pa je bila zadolžena Komisija za samoupravljanje pri Občinskem svetu Zveze sindikatov Velenje. Sprejeto je bilo tudi stališče, da v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela v občini Velenje ne morejo začeti javne razprave o osnutku zakona o združenem delu vse dotlej, dokler ne pripravijo ocene samoupravne organiziranosti in družbenoekonomskih odnosov.

PRVE UGOTOVITVE KOMISIJE ZA OPERATIVNO VODENJE JAVNE RAZPRAVE O OSNUTKU ZAKONA O ZDRUŽENEM DELU

Komisija za operativno vodenje javne razprave o osnutku zakona o združenem delu pri občinskem svetu Zveze sindikatov Velenje je že nekajkrat doslej ocenjevala potek javne razprave o osnutku zakona o združenem delu v Šaleški dolini. Na seji, ki je bila 12. julija, je pozvala temeljne in druge organizacije združenega dela ter delovne skupnosti, kjer še niso ocenili samoupravnih razmer, da to nalogo nemudoma opravijo. Od delovnih organizacij, ki imajo več temeljnih organizacij združenega dela, pa so zahtevali, da pripravijo pregledno oceno samoupravne organiziranosti in družbenoekonomskih razmer. Imenovana pa je tudi posebna delovna skupina, ki je oziroma še bo pripravila odgovore na vprašanja, ki jih je bilo slišati med dosedanjo javno razpravo o osnutku zakona o združenem delu v občini Velenje.

KAKO JE POTEKALA DOSEDANJA JAVNA RAZPRAVA

V Velenju ugotavljajo, da je bila do dogovorjenega roka opravljena javna razprava o osnutku zakona o združenem delu v 83 osnovnih organizacijah združenega dela. Zborov se je (po sicer nepopolnih podatkih) udeležilo v poprečju 68 % vseh delavcev. V 5 osnovnih organizacijah sindikata so morali javno razpravo o osnutku zakona o združenem delu ponoviti, ker niso ocenili samoupravnih razmer. Razpravo pa morajo organizirati še na Gimnaziji Velenje, v Kulturnem centru Velenje, na Glasbeni šoli „Fran Korun – Koželjski" Velenje ter v obratu Šoštanj tovarne modne konfekcije „Toper" Celje.

Doslej so organizirali javno razpravo o osnutku zakona o združenem delu v 18 krajevnih skupnostih (v 7 jo še bodo), v razpravah pa je sodelovalo nad 400 delovnih ljudi in občanov. Javne razprave o osnutku zakona o združenem delu pa še niso organizirale samoupravne interesne skupnosti.

Med dosedanjo javno razpravo o osnutku zakona o združenem delu je bilo v občini Velenje izrečenih 18 predlogov oziroma vprašanj. Sicer pa sta javna razprava o osnutku zakona o združenem delu ter ocenjevanje lastnih samoupravnih razmer vplivali na to, da so v nekaterih organizacijah združenega dela že razpravljali o možnostih za ustanovitev novih temeljnih organizacij združenega dela oziroma za večjo dohodkovno soodvisnost in povezovanje temeljnih organizacij združenega dela.

Potek javne razprave o osnutku zakona o združenem delu v Šaleški dolini je ocenjevalo že Predsedstvo Občinskega sveta Zveze sindikatov Velenje, informacija o tem pa je bila posredovana tudi delegatom ustanovne seje Skupščine Kluba samoupravljavcev Velenje.

SAMO FORMALNA RAZPRAVA IN FORMALNA OCENA SAMOUPRAVNIH RAZMER – PREMALO

Zapisali smo že, da je bilo že na začetku javne razprave o osnutku zakona o združenem delu v občini Velenje sprejeto stališče, da morajo v vseh temeljnih in drugih organizacijah združenega dela ter drugih delovnih skupnostih oceniti samoupravno prakso in razmere in da morajo te ocene verificirati tako družbenopolitične organizacije kot zbori delavcev. Ugotavljati je mogoče, da so ocene sicer pripravili, vendar so jih ponekod verificirali, ne da bi podrobno spregovorili o njih. Gre torej za manifestacijo prakse, da se pripravi ocena, da je zadoščeno dogovoru, in nič več. Sicer prve obravnave ocen kažejo, da si ponekod po svoje tolmačijo določila zakona o združenem delu, so pa tudi primeri, ko pri pripravi ocen samoupravnih razmer in prakse niso upoštevali že doslej sprejetih stališč družbenopolitičnih organizacij o tem, kakšni naj bodo prihodnji samoupravni odnosi. Nasploh pa ocene samoupravne organiziranosti in razmer kažejo na to, da bo treba v prihodnje nameniti vso pozornost vsebini samoupravnih splošnih aktov, samoupravni organiziranosti in vsebini samoupravljanja v osnovnih samoupravnih celicah.

PRIPOMB NA OSNUTEK ZAKONA O ZDRUŽENEM DELU JE BILO DOSLEJ LE MALO

V prenekateri temeljni oziroma drugi organizaciji združenega dela ter drugi delovni skupnosti v občini Velenje je potekala javna razprava o osnutku zakona o združenem delu hkrati z obravnavo predlogov samoupravnih sporazumov o razvojnih usmeritvah. Za poglobljeno razpravo o osnutku zakona o združenem delu je bilo tako bolj malo časa, saj so bila pred delavce razgrnjene gore materiala.

Sicer je bilo podanih bolj malo pripomb k osnutku zakona o združenem delu, v razprave pa je poseglo tudi malo delavcev, kot je bilo malo tistih, ki so se aktivno, – to je z razpravami – vključili v družbena prizadevanja, da kar najširše verificiramo samoupravne sporazume o razvojnih usmeritvah, ki so bili v javni razpravi.

Sicer nepopolni podatki kažejo, da je o osnutku zakona o združenem delu razpravljalo le okrog 0,5 vseh zaposlenih; pripombe k osnutku zakona o združenem delu, precej jih zajema področje izvedbenega zakona, pa zadevajo v glavnem socialno problematiko, ki jo obravnava zakon, nadalje vprašanje odgovornosti ter samoupravno organiziranost in odnose itd.

POGLAVITNE NALOGE V NADALJEVANJU AKCIJE

V nadaljevanju javne razprave o osnutku zakona o združenem delu bo treba spregovoriti predvsem o tem, kako se na podlagi ugotovitev iz ocen samoupravne organiziranosti in družbenoekonomskih odnosov v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela ter drugih delovnih skupnostih samoupravno organizirati, kako se povezati v samoupravnih oblikah, ki bodo dajale ustreznejše družbenoekonomske in druge učinke in kjer bodo naustrezneje prišli do izraza volja in interesi delavcev.

Ne bo odveč že zdaj opozoriti, da bodo deklarativno nedvomno vsi za to, da je treba določila zakona o združenem delu kar najbolj dosledno uveljaviti v konkretni samoupravni praksi. Pričakovati pa je mogoče ob tem bolj ali manj prikrite odpore. Nedvomno bo Klub samoupravljavcev Velenje, ki je bil ustanovljen sredi preteklega meseca, ena od institucij, ki bo lahko oziroma morala ovrednotiti prizadevanja za uveljavljanje vsebine zakona o združenem delu ter opozarjati na različne oblike odklonov.

Družbenopolitične organizacije v organizacijah združenega dela pa bodo morale čimprej oceniti dosedanji potek javne razprave ter odločitve iz analiz, ki jih bodo verificirale, čimprej posredovati delavcem, da se bodo lahko samoupravno najustrezneje organizirali.

Kako uveljaviti določila zakona

Klub samoupravljavcev Velenje pripravlja za mesec september vezano razpravo o dosedanjih obravnavah zakona o združenem delu v Šaleški dolini

Nedavno tega ustanovljeni Klub samoupravljavcev Velenje se želi kar najbolj aktivno vključiti v nadaljevanje javne razprav o osnutku zakona o združenem delu. Izvršni odbor kluba bo pripravil v mesecu septembru vezano razpravo o dosedanjih obravnavah osnutka zakona o združenem delu v občini Velenje.

Ugotavljajo, da so z vsebino osnutka zakona o združenem delu delovni ljudje Šaleške doline v glavnem seznanjeni, javna razprava pa je mnoge spodbudila tudi k razmišljanjem, kako v konkretni praksi uveljaviti vsebino zakona.

V pripravah na vezano razpravo je Izvršni odbor Kluba samoupravljavcev Velenje naslovil na vse delovne ljudi v Šaleški dolini ter na družbenopolitične organizacije ter temeljne in druge organizacije združenega dela poseben vprašalnik, s katerim želi izvedeti mnenja delavcev o tem, ali so ocene samoupravne organiziranosti temeljnih in drugih organizacij združenega dela dejansko zajele bistvena vprašanja, ki so zapisana v osnutku zakona o združenem delu, kakšni so medsebojni ekonomski odnosi in v tej zvezi dohodkovna solidarnost med temeljnimi organizacijami združenega dela ter kakšna so prizadevanja za vsebinsko prilagoditev samoupravne organiziranosti in odnosov z vsebino osnutka zakona o združenem delu. Izvedeti želijo nadalje še, ali so bila med dosedanjo javno razpravo že sprejeta stališča za spremembe in dopolnitve samoupravnih splošnih aktov ter kako si v posameznih okoljih prizadevajo uveljaviti načelo o svobodni menjavi dela.

Počitnice rudarjev

Zaposleni na Rudarsko elektroenergetskem kombinatu Velenje letos organizirano letujejo v 11 krajih ob Jadranu ter na mariborskem Pohorju

Pričakovati je mogoče, da bo letos organizirano preživelo del dopusta izven Šaleške doline okrog 2.000 zaposlenih na Rudarsko elektroenergetskem kombinatu Velenje. Poskrbeli so pravzaprav za vse zaposlene, ki so želeli organizirano na dopust.

Dopustniška sezona se je začela v Fiesi in v Crikvenici 11. junija, končala pa se bo 20. septembra. Drugod pa bodo delavci velenjskega Rudarsko elektroenergetskega kombinata letovali do konca meseca avgusta, začeli pa so 1. julija. Letos so lahko zaposleni izbirali kraj dopusta med 11 letovišči ob Jadranu, se pravi med Fieso, Crikvenico, Bašanijo, Porečem, Premanturo, Rabcem, Malim Lošinjem, Rabom, Pagom, Novaljo in Biogradom na moru. Letovati pa je mogoče tudi na mariborskem Pohorju. Razpoložljive zmogljivosti so tolikšne, da lahko preživi dopust v 1 izmeni najmanj 250 zaposlenih oziroma od 500 do 600 oseb. Okrog 400 delavcev oziroma 1.200 oseb pa bo preživelo dopust v nekaterih drugih krajih.

Delavci Rudarsko elektroenergetskega kombinata Velenje so prejeli letos po 850 dinarjev regresa. Tisti, ki gredo organizirano na dopust, pa plačajo le 40 % stroškov 10-dnevnega letovanja, ki znašajo letos od 100 do 160 dinarjev na dan, posamezniki pa plačajo od 40 do 64 dinarjev dnevno.

Pri načrtovanju dopustov zaposlenih so vnesli letos na Rudarsko elektroenergetskem kombinatu Velenje novost; dopustnike so vpisovali v temeljnih organizacijah združenega dela. Tako so imeli pregled nad razporedom dopustov oziroma so jih razporedili tako, da ni motena proizvodnja.

1. Vladimir Hatlak

Hermina Novič

Jože Bajde

Alojz Dobnik

Ema Knez

● VPRAŠALI SMO DELAVCE TGO GORENJE VELENJE

Kolektivni dopust — da ali ne?

Dopustniški dnevi so že za nami ali pa še pripravljamo zadnje stvari za odhod. Pred nami so morje, pa planine, toplice ... Marsikdo ostane tudi doma in proste dneve izkoristi za dela, katera nanj čakajo celo leto. Tako ali drugače, tistih nekaj dni vsakemu prehitro mine. Mnoga podjetja se odločajo za kolektivne dopuste. Nekaterim delavcem taka oblika ustreza, drugi bi dopust raje koristili sami. Da bi izvedeli, kaj delavci menijo o kolektivnem dopustu, smo se ustavili v tovarni Gorenje na prvi delovni dan po štirinajstdnevnem dopustu.

VLADIMIR HATLAK (TOZD orodjarna) Med kolektivnim dopustom sem delal cele dneve, po dvanajst ur. Kar šlo je; ker je bilo vreme slabo, tudi v tovarni ni bilo prevroče; pa še bolj mirno je bilo, ker so stroji stali. Jaz si bom dopust privoščil naslednji mesec. Doma je bilo sicer marsikaj narobe, ker sem kuhal kar sam. Žena je bila namreč pri starših. Glede kolektivnega dopusta pa nimam pripomb.

HERMINA NOVIČ (TV hala) Kar zadovoljna sem,da se dopust koristi v obliki kolektivnega. Letos sem ga preživela kar doma, ker se je sin ravno odpravljal k vojakom. Sem pa doma tu in tam postorila stvari, za katere poleg službe ni časa.

JOŽE BAJDE (služba osvajanja proizvodnje) Tudi jaz se ne morem ne vem kako pohvaliti z minulim dopustom, ker mi je zagodlo vreme. Z družino sem imel v načrtu, da gremo malo v planine. Prehoditi smo nameravali triglavsko turo. Ker je bilo vreme slabo, sem gobaril, nekaj časa pa delal. Kolektivni dopust mi je kar všeč. Ne moreš pomagati, če je ravno takrat slabo vreme, samo nase pač človek ne sme misliti.

ALOJZ DOBNIK (skladišče režijskega materiala) Dopust sem preživljal bolj delavno kot pa „dopustniško". Gradil sem novo hišo in v tem času mi jo je uspelo postaviti do prve plošče. Čeprav mi ostane po kolektivnem dopustu samo še šest dni prostih, da jih koristim po svoje, sem kar zadovoljen.

EMA KNEZ (TOZD štedilniki) Že prej sem se odločila, da bom kolektivni dopust preživela kar doma. Imamo hišo in nekaj zemlje, pa se je kar vsak dan našlo dovolj dela. Kolektivni dopust mi ni najbolj všeč, ker bi ga raje koristila po svoje. Včasih moraš nujno kaj opraviti, pa nimaš možnosti koristiti dopusta. Trenutno sploh nimam več dopusta, sem že vsega izkoristila.

Lahko bi rekli, da so delavci v glavnem zadovoljni s tako obliko dopusta, četudi so ga mnogi zaradi slabega vremena preživeli doma. Poleg tega pa proizvodnja oz. stroji v tem času stojijo in so lahko opravljena vsa popravila. Nerodno je le, ker vsa podjetja nimajo kolektivnih dopustov, in se zgodi, da morata zakonca preživljati dopust ločeno.

M. TAMŠE
M. VOVK

NAŠ ROMAN

34

● HARRISON E. SALISBURY

NEMCI SE VKOPAVAJO

Novica o nemškem vkopavanju se je naglo širila. Ko se je general Izakov, ki je slišal razgovor med Žukovim in Jevstignjejevim, vrnil v hotel Astorio, kjer je bil njegov štab ga je vratar vprašal:

„Tovariš admiral, je res, kar pravijo, da se Nemci vkopavajo? "

„Morda," je odgovoril admiral. „Če pa želite izvedeti resnico, vprašajte Hitlerjevo babico."

Naglo je odšel dalje, vendar je še slišal vratarja, ki je dejal stražarju:

„Vse je jasno. Res se vkopavajo, a to je še vojna tajna."

Resnica je bila vendar tako očitna, da jo je lahko vsakdo razumel.

Aleksander Rozen je končno našel svojo sedemdeseto topniško enoto. Zdaj je spal v zaklonišču, nenadoma pa ga je prebudil eden od pribočnikov. S komandantom Podluckim sta si hitro ogrnila plašče in šla na prosto. Bilo je še zgodaj – jutro je bilo megleno. Ko sta tekla proti komandnemu mestu, se je izza oblakov rahlo prikazalo sonce. Zagledala sta množico vojakov, ki se je gnetla okrog daljnogleda. Rozen je stopil bliže in pogledal. Zagledal je nemške vojake, ki so kopali zaklonišča.

Tako torej: ofenzive je bilo konec. Nemci so se vkopavali za zimo!

900 DNI

Enaindvajsetega septembra je general Warlimont izročil Hitlerju poseben zapisnik s sklepi o nadaljnji usodi Leningrada. Nemci so spoznali, da s frontalnim napadom ne bodo zavzeli mesta, zato so od tega odstopili. In kaj so nameravali zdaj? Zapisnik se je začenjal z besedami: „Leningrajska blokada".

– Najprej bomo Leningrad hermetično zaprli in mesto po možnosti uničili s topništvom in letalstvom . . .

– Ko bosta grozá in lakota v mestu opravili svoje, bomo skozi ena od mestnih vrat izpustili neoboroženo prebivalstvo . . .

– Vojaške garnizone bomo držali v mestu čez zimo, spomladi pa bomo vkorakali in dokončali bitko. Nič hudega ne bi bilo, če bi nas Finci prehiteli.

– Ljudi bomo poslali v osrednjo Rusijo ali pa jih odpeljali kot vojne ujetnike

– Leningrad bomo zravnali z zemljo, področje severno od Neve pa izročili Fincem."

Naslednjega dne so izdali tajno povelje št. 1 a 1601/41. Imenovali so ga: „Prihodnost mesta Petrograda".

1. Fuerer se je odločil, da bo mesto Petrograd zbrisal z zemlje. Po kapitulaciji Sovjetske Rusije bo popoln nesmisel, da bi mesto še živelo. O tem so prepričani tudi Finci, ki ne želijo, da bi se pomembno milijonsko mesto širilo ob njihovi meji.

2. Mornarica je prosila, naj bi ohranili vsáj pristaniške naprave in doke. Po splošnem načrtu njihove želje ne bomo mogli upoštevati.

3. Mesto bomo temeljito stisnili v obroč, zatem pa ga bomo porušili do tal s topniškim ognjem in nenehnim bombardiranjem.

Če bi se mesto končno želelo predati, tega pod nobenim pogojem ne bomo sprejeli."

Poročila s fronte so bila resnična. Nemci so se ustavili, utrpeli so velike izgube, nekatere divizije so imele le še tretjino moštva. Podobno je bilo na sovjetski strani, le da so tam bili še slabše oboroženi in opremljeni.

Žukov je torej dobil bitko za Leningrad. V dobrem tednu se bodo enote iz Leningrada premaknile proti Moskvi, da bi še tam zajezile nemški naval. Prva je prispela na nove položaje šesta udarna divizija in se petega oktobra javila generalu Leljušenku, ki je moral Nemcem preprečiti vdor v Mosko iz Mcenska.

Šestega oktobra je Žukov govoril s Stalinom, ki je želel vedeti, kakšen je položaj v Leningradu. Žukov mu je povedal, da se je nemški napad polegel, da so Nemci prešli v obrambo, izvidniki pa so poročali, da se nemški tanki in topovi pomikajo na jug, verjetno proti Moskvi.

Stalin je Žukova mirno poslušal, nato pa poudaril, da je položaj v Moskvi iz dneva v dan resnejši, zlasti na zahodni fronti.

„Izročite poveljstvo svojemu namestniku in pridite v Moskvo." je ukazal in končal z razgovorom.

Žukov se je v naglici poslovil od Ždanova in drugih leningrajskih tovarišev ter telefoniral generalu Fedjuninskemu:

„Saj niste pozabili, da ste moj namestnik? Pridite nemudoma!"

Še pred jutrom se je Fedjuninski vrnil v Smolni.

„Prevzemite poveljstvo fronte," mu je rekel Žukov. „Položaj poznate. Takoj moram v Moskvo."

V zgodnjih jutranjih urah je Žukov odpotoval iz Leningrada, da bi začel bitko za Moskvo. V Leningradu pa se je začenjala drugačna bitka. Pred leningrajskimi branitelji so bili novi nemški zavezniki – Lakota, Mraz in Groza.

NAJTEŽJE OBDOBJE

Tistim, ki so bili zadolženi za obrambo Leningrada, se je november vtisnil v spomin kot najrazburljivejši mesec blokade. Sporočila sovjetskega informacijskega urada so bila čedalje poraznejša. Divjala je bitka za Moskvo. Nihče ni vedel, če bo Moskva vzdržala, kot tudi nihče ni mogel biti prepričan v to, da bo drugi železni obroč okrog Leningrada zdržal pritisk. Še kaj hujšega se je bilo bati: če bi Nemci pritisnili naprej in obšli vzhodno obalo Ladoškega jezera, bi se lahko povezali s Finci in prodrli na vzhodu do Vologde, važnega železniškega križišča severovzhodno od Moskve. Tedaj bi se tudi Moskva znašla odrezana od zaledja. In to ni bilo povsem izključeno.

● IZ TV NADALJEVANKE »NA VRAT, NA NOS«

Srečanje z Rahelo Ferari

V nedeljski nadaljevanki beograjske televizije S. Karanovića „Na vrat, na nos" je eno izmed glavnih in izredno uspešnih vlog odigrala tudi znana gledališka in filmska igralka Rahela Ferari kot babica. Srečanje z beograjsko umetnico je vedno zanimivo, kot je srečanje z njo na naših odrih in na naših ekranih.

„Običajno želite," pravi Rahela, „da vam pripovedujem o svojem življenju, o svojih vlogah in podobnem. Tokrat bi vam rajši povedala nekaj o mladih režiserjih. Nad vsemi, s katerimi sem doslej delala, sem bila navdušena. K igralcu pristopijo tako enostavno, lepo, mladostno. Posebno sem bila navdušena med snemanjem nadaljevanke, ki jo je režiral Srđjan Karanović. Sploh ne vem, kako se bom počutila, ko bo snemanje končano. Prvič čutim, da bom neko delo zaključila z žalostjo v srcu."

Ob številnih priznanjih, ki jih je doslej prejela, je pred kratkim prejela tudi Red dela z zlatim vencem. Na to priznanje je še posebej ponosna. Sicer pa tudi danes prav tako živahno sodeluje v gledališču, pri filmu in na televiziji, doma v krogu družine pa prav tako vneto „zaviha rokave."

„Najbolje se odpočijem, če delam, če hitim sem in tja. Mar ni največja sreča, če je človek zdrav, če ima dovolj moči in volje za delo in če se zna veseliti tudi majhnih stvari. Nocoj sem zaspala pozno po polnoči in veste kaj sem delala. V kovček sem zlagala obleke svoje vnukinje. Zlagala sem jih z največjo ljubeznijo. Bil je res pravi užitek."

Rahela Ferari na začetku svo igralske poti.

Sicer pa pripoveduje, kako začenjala na gledaliških deskai kako trdo je bilo njeno delo kako je bila sleherna, še ta majhna vloga, zanjo več glavna. Pripoveduje, da je že začetku pa tudi kasneje v nov sadskem gledališču in v Be gradu ugotovila, da je največ človekova vrednost, da osta skromen na sceni kot tudi privatnem življenju.

„Sicer pa menim, da je de pri filmu in televiziji težje kot gledališču. Igro v gledališču la ko človek od predstave predstave izpopolnjuje, izboljš ali pa tudi poslabša. Pred film sko in televizijsko kamero pa drugače. Če nekaj pozabiš, p zabiš za vedno. Kamera tega bo več ujela."

Številnim vlogam je tokr pridružila še vlogo babice, pro fesorjeve vdove, ki živi v svoje odmaknjenem svetu, ki pa hkrati vedno razumevajoča vedno po svoje dobra in pl menita do mladih.

● ZA PRVENSTVO JUGOSLAVIJE

Nežni nogomet

Na mestnem stadionu v Zemunu je bila pred kratkim prva finalna tekma za prvenstvo Jugoslavije v nogometu. Srečali so se prvaki vzhodne in zahodne skupine I. zvezne lige: Sloga iz Zemuna in Loto iz Zagreba.

Pravzaprav vemo, da se za to prvenstvo borita Hajduk in Partizan. Toda tokrat je bilo malce drugače. Na igrišče so pod vodstvom trenerja Slavka Milošević in Vlada Metelka pritekle ženske. To sta dve ženski nogometni ekipi, ki sta se resno in odločno spopadli za prvo mesto. Zmagale so nogometašice iz Zemuna. V svoji igri so pokazale dovolj odločnosti in spretnosti, čeprav je bilo očitno, da jim manjka kondicije. Med njimi so študentke, dijakinje, delavke, ki do konca šolskega leta niso utegnile veliko trenirati. Kljub vsemu je bila igra kvalitetna, saj predstavljata obe skupini popolno reprezentánco. Nogometašice iz Zemuna imajo celo nekaj več prakse, saj so aprila v Franciji na turnirju, ki je bil pravzaprav nekakšen vrh evropskega ženskega nogometa, zasedle 2. mesto.

Milka Trifunović, o kateri pravijo, da je najboljši ženski nogometni gol̀man v državi.

In kaj pravijo dekleta o svojem nogometu. Menijo, da bi lahko dale od sebe še več in da bodo to na prihodnjih tekmah tudi storile. Priznajo, da jim manjka kondicije in da bo treba to v prihodnje nadoknaditi. Pritožujejo pa se nad sodniki. Pravijo, da sodniki sodijo ženski nogomet prav tako kot moškega. Nekaj tega upoštevajo samo sodniki v Zagrebu, drugod pa ne. Zdaj se pripravljajo še na druga srečanja. Obe ekipi sta najboljši ženski nogometni ekipi v Jugoslaviji. Srečali se bosta še trikrat. Naslednjo nedeljo spet na tekmi za prvenstvo Jugoslavije v Zagrebu, zatem pa bosta odigrali še dve tekmi kot finalisti ženskega nogometa.

Dveletno Saro Kums je specialna žirija proglasila za najlepše dekletce natečaja otroške lepote v Londonu julija letos. Do trenutka, ko je nova „miss" morala biti kronana, je šlo vse po programu. Takrat pa je vznemirjenje doseglo višek in mala Sara je planila v jok. Čvrsto si je prižela punčko, edinega „branilca" pred reflektorji, reporterji, kamerami, televizijo in gledalci. Na sliki: Sara Kums

humor

Brez besed

Križanka

VODORAVNO: 1. član senata, 8. litina za osi, 9. živa meja, posekani del gozda, seč, 10. avtomobilska oznaka za Kutino, 11. prvotni prebivalci na naših tleh, 13. medmet tišine, tiho!, 15. britanski otok v Irskem morju, 16. vzklik pri bikoborbi, 17. figura pri četvorki, 18. ime srbskega književnika Jovanovića-Zmaja, 20. Alenka Vipotnik, 21. reka, pritok Kolubare in kraj ob tej reki, 24. rusko žensko ime, 26. kraj v južnem Iranskem gorju, severozhodno od kraja Shiraz.

NAVPIČNO: 1. mednarodni klic na pomoč, 2. mednarodna kratica za vzhod jugovzhod, East-South-East, 3. prenočevanje, 4. menično jamstvo, 5. znak za kemično prvino titan, 6. sedaj, tisti čas, 7. redka, nakodrana volnena tkanina, 12. istega imena, 13. klonica, koliba, steljnik, 14. glosar, 19. ime slovenske gledališke igralke Tkačeve, 22. hrv ška industrija nafte, 23. francos kraj severno od Pirenejev, blizu kn ja Pau, 25. kratica za telovadn društvo.

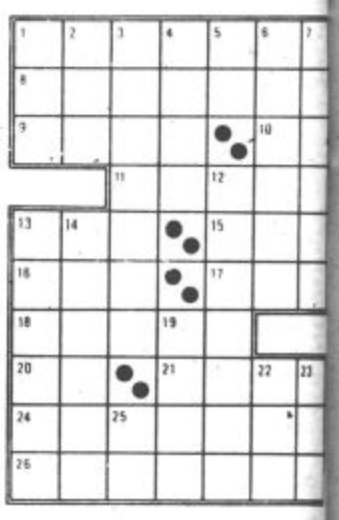

Na taborjenje sodi seveda kopanje

Večkrat na dan je potreben tudi zbor tabornikov . . .

● MED TABORNIKI V RIBNEM

Tako se naučijo ljubiti domovino

V Ribnem pri Bledu tabori 132 osnovnošolcev iz velenjske občine. V čudovito urejenem taboru se mladi taborniki seznanjajo s taborniškimi veščinami in življenjem. Med njimi se kuje tovarištvo in prijateljstvo, najvažnejše pa je; naučili se bodo ljubiti domovino.

Popotnik, ki se je namenil obiskati mlade tabornike velenjske občine, ki taborijo v Ribnem pri Bledu, res nima težkega dela z iskanjem. Že pred Radovljico, ko z avtomobilom zavije z glavne ceste, stoji dobro viden taborniški smerokaz z napisom; Kajuhov tabor občine Velenje. To naredi na obiskovalca dober vtis in če se ravna po smerokazih, ki jih je ob poti še več, ga pripeljajo po najkrajši poti v lepo urejen tabor. Besedica „lepo" bi bila verjetno preskromna za kratko oceno o taboru, ki je naravnost čudovit. Samo okolje v katerem tabor stoji, deluje na obiskovalca z vso svojo lepoto, pogled na lepo urejene živobarvne šotore in čistočo v taboru pa prve vtise le še popestri.

Ko smo prišli v tabor, bilo je ravno po zajtrku, je bilo kot v mravljišču. Vsi so nekaj delali, bodisi da so pospravljali šotore, urejali okolico ali cepili drva za kuhinjo. Na hitro smo si skupaj z gosti ogledali tabor, tukaj so bili namreč še Hermina Groznik, podpredsednika občinske skupščine Velenje, Stanka Šalej, predstavnica ZK, in Milan Pavlovič, predsednik občinske zveze tabornikov, nato pa je njihov starešina Dušan De Costa, sklical zbor. Mladim tabornikom je v imenu skupščine občine spregovorila Hermina Groznik in jim poklonila skromno praktično darilo. Spregovoril pa je tudi Milan Pavlovič in tabornikom zaželel čim lepše bivanje v Ribnem.

Po ukazu taborovodje, da je sedaj na vrsti pobiranje smeti in urejanje okolice, so bile prav gotovo umestne besede Hermine Groznik, ko je dejala: „Kaj boste pa pobirali, ko je že vse tako čisto?" Vendar so taborniki disciplinirano ubogali ukaz in akcija je stekla.

Mi smo si medtem ogledali urnik. Vstajanje imajo ob sedmih, po zajtrku pa je na programu urejanje šotorov in okolice. Nato imajo do kosila prosto, ta čas pa vsak od sedmih vodov izkoristi po svoje. Nekateri se kopajo, drugi se učijo raznih taborniških veščin, tretji zopet iščejo toteme za njihov šotor. Po kosilu imajo čas za počitek, popoldan pa izkoristijo za športne igre in razvedrilo. Ob večerih prirejajo taborne ognje s kulturnim programom. Po deseti uri ostanejo zunaj samo stražarji, ki v izmenah stražijo celo noč.

ČUDOVITA LEGA

Tabor leži na travnati jasi sredi gozda, v neposredni bližini izvira pitne vode. Le nekaj korakov vstran imajo urejena igrišča za odbojko, nogomet in med dvema ognjema. Približno tristo metrov od tabora teče tukaj še popolnoma čista Sava, ki je v teh julijskih dneh najbolj primerna za kopanje. Do tabora vodi dobro vzdrževana makadamska cesta, ki omogoča prevoz v tabor z avtomobilom. Urejene imajo tudi sanitarije, v kratkem pa si nameravajo urediti še tuše. Želijo pa si vsaj eno zidano ali leseno barako, ki bi jim služila za kuhinjo. V taboru imajo tudi električno napeljavo. Kot pravijo v vodstvu tabora, se morajo za takšno ureditev tabora kot jo imajo danes, v veliki meri zahvaliti članom Šaleškega študentskega kluba, ki so s svojim delom v taboru veliko pripomogli k njegovemu izgledu.

FINANČNE TEŽAVE

Malokatero društvo bi s tako majhnimi finančnimi sredstvi tako uspešno gospodarilo in se prebijalo skozi težave kot se taborniška organizacija. Znajo prihraniti vsak dinar, vsako stvar poskušajo najceneje izvesti, vendar so sredstva še vedno premajhna v primerjavi s potrebami. Kljub temu pa že vrsto let zapored uspešno organizirajo taborjenja širom po Sloveniji, največkrat pa v Ribnem, Da taborjenja organizirajo res z majhnimi finančnimi sredstvi, priča tudi podatek, da je cena desetdnevnega bivanja v Ribnem za posameznika res minimalna, saj znaša komaj 450 oz. 550 dinarjev, odvisno od starosti udeleženca. Ob tem bi tukaj pomislili na to, da je hrana slaba, vendar temu ni tako. Taborniki so povedali, da je le-ta odlična, nekateri se celo pritožujejo, da morajo preveč jesti. Torej kot vidimo, pri njih res velja geslo; čim ceneje in čim bolj racionalno. Kaže pa, da bo finančni problem kmalu vsaj delno rešen, saj so taborniki našli razumevanje tudi pri delovnih organizacijah.

TABORNIŠKO ŽIVLJENJE

Življenje v taboru je res zanimivo in polno doživetij. Tu imajo vse, od športa, kulture pa do učenja novih veščin. Med drugimi ves čas taborjenja ocenjujejo šotore. Za vzorno pospravljen šotor dobijo taborniki pet točk, za urejeno okolico naslednjih pet, nekaj točk pa dobe tudi za dobro narejene toteme, ki jih imajo pred šotori. Ob koncu taborjenja bo šotor, ki bo zbral največ točk, dobil posebno priznanje. Največja čast in priznanje vsakemu taborniku pa je prav gotovo spuščanje oziroma dviganje zastave vsako jutro in vsak večer.

Veliko doživetje je tudi taborniški krst. Vsak tabornik ima namreč poleg svojega, še taborniško ime. Predno pa si pridobi pravico do tega imena, ga starejši krstijo. Ob tej priložnosti ga z bodečo brinjevo vejo natepejo po zadnji plati in tabornik je krščen. Po navadi opravljajo ta krst zvečer pri tabornem ognju in vsakemu posamezniku še dolgo ostane v spominu.

V programu, ki so si ga pripravili za desetdnevno taborjenje, imajo predvidene tudi krajše izlete v okolico in poučne ekskurzije v okoliške muzeje. Žal pa so morali nekaj stvari iz tega res vsestranskega programa zaradi pomanjkanja finančnih sredstev izpustiti. Tako se niso mogli polnoštevilno udeležiti osrednje proslave ob dnevu vstaje v Dražgošah in so tja poslali samo delegacijo, ki je na pot krenila peš.

PREMALO ZMOGLJIVOSTI

V tej drugi izmeni tabornikov, ki je taborila od 13. do 23. julija, je bilo skupaj z vdostvom 132 udeležencev. To so bili večinoma osnovnošolci iz velenjske občine in taborniki iz šoštanjske taborniške organizacije, ki je bila glavni organizator taborjenja ter Velenja, Topolšice in Šmartnega ob Paki. V prvi izmeni pa je bilo preko sto študentov in nogometašev Šmartnega ob Paki. Zanimanje je bilo kljub majhni propagandni akciji veliko, vendar, ker je bilo na razpolago samo 48 šotorov, je nekaj interesentov moralo ostati doma. Vodstvo taborjenja upa, da podobnih problemov naslednje leto ne bo in da bo lahko šel na taborjenje vsak, ki bo hotel.

Taborjenje je prav gotovo zelo velikega vzgojnega pomena. Tukaj udeleženci spoznavajo nove ljudi, sklepajo nova tovarištva, spoznavajo naravo, svojo domovino, se jo naučijo ljubiti in jo vzljubijo. Nenazadnje je taborjenje zelo pomembno tudi z zdravstvenega pogleda, saj življenje v naravi krepi telo in zdravje. Zadnje čase posveča veliko pozornost taborništvu tudi SLO.

SLOVO JE BILO TEŽKO

Čas je hitro mineval, priganjalo pa nas je tudi delo, ki smo ga še imeli. Težko smo zapustili tabor, še težje pa smo se ločili od tabornikov, ki so nam na dolgo in široko, vendar na zelo zanimiv način, pripovedovali o taborniškem življenju, s katerim se sedaj srečujejo. Na kratko smo pred odhodom še zapisali svoje vtise s tega obiska v knjigo vtisov in se razšli z željo, da jih drugo leto zopet obiščemo na podobnem taborjenju.

D. BALABAN

● KLJUB SLABEMU VREMENU USPEŠNO ZAKLJUČILI PRAZNOVANJE FLOSARJEV

Dvakrat moker flosarski krst

Nekoč so flosarji težko pričakovali deževje, ko so vode nekoliko narasle in so lahko bolj brezskrbno zapluli na pot polno težkih preizkušenj in veselih dogodivščin. Preteklo soboto in nedeljo pa so vendarle z žalostjo zrli v črne oblake, ki so prekrili nebo na Ljubnim in iz katerih je padal dež kot za stavo. Toda niso se dali zmotiti.

Skupaj s številnimi gosti, ki so prišli iz vseh koncev Slovenije pa tudi iz drugih republik so tradicionalno turistično prireditev pod nazivom Flosarski bal, le pripeljali h koncu. Slabo vreme ni zadržalo mnogih obiskovalcev, da ne bi prišli na Ljubno in prisostvovali tej, lahko bi rekli že kar folklorni prireditvi. Morda ne bomo mnogo pretiravali, če zapišemo, da je Flosarski bal zaradi svojega svojstvenega značaja postal v zadnjem času ena najbolj priljubljenih tovrstnih manifestacij.

Začelo se je že teden dni prej. Po vsej Gornji Savinjski dolini so pripravili vrsto zanimivih športnih tekmovanj, ki so naznačila začetek praznovanja flosarjev, ali kot ga še drugače imenujejo turistični teden. Številne ekipe iz doline in nekaterih sosednjih športnih društev so pomerile svoje moči v odbojki, rokometu, malem nogometu, streljanju, kegljanju in vožnji s kajaki po valovih Savinje. Krona vseh teh prireditev je bila prav gotovo nogometna tekma za pokal savinjskega flosarja med Gradbenikom z Ljubnega in prvoligašem Reko, ki je tu na večdnevnih pripravah. Pokal so seveda osvojili Rečani V soboto, na predvečer slavnostnega dne pa so se gostje že lahko pozabavali na prireditvenem prostoru v Vrbju, prav ob Savinji. Mnogih tudi deževje ni motilo, tako da so se vrteli kar pod dežniki vse tja do zgodnjih jutranjih ur. Tudi v nedeljo, ko je bil zaključni in obenem glavni dan praznovanja, vreme prireditelju Turističnemu društvu iz. Ljubnega, ni prizaneslo. Praznično popodne se je pričelo z že tradicionalno povorko po Ljubnem do osrednjega prostora v Vrbju. Turisti, ki so ta dan prišli na Ljubno so pod dežniki opazovali mimohod, v katerem so v pisanih karakterističnih oblačilih sodelovali flosarji, vodnarji, gozdarji, planinci, taborniki, športniki, šolska mladina, voz s postojanko kmečkega turizma pa miniaturni splav in še kaj. Skratka pisan sprevod predstavnikov različnih društev in zanimiv prikaz nekaterih običajev in šeg iz teh krajev. Vsa ta druščina se je ustavila v Vrbju, kjer so se zvrstile osrednje točke pripravljenega programa. Vse, ki so prišli na Flosarski bal, je najprej pozdravil predsednik Turističnega društva Ljubno Stane Marolt, ki je obudil spomin na tiste čase, ko so po Savinji še splavarili pogumni flosarji. Takole je povedal:

„Prav gotovo ni naključje, da je manifestacija splavarjenja prav v zibelki te dejavnosti, ki gre vse prehitro v pozabo. Celih štiristo let, od leta 1540 do 1940 je bila poleg gozdarjev, žagarjev in plavcev to ena najdonosnejših panog dela v naših krajih. Treba je reči, da je bilo opravljanje tega posla lepo, a sila težko. Niti dež, niti mraz nista zadržala našega klenega moža, da se ne bi spustil po brzicah strug Drete, Savinje, Save, Donave vse do Đerdapa. Splav je bil širok štiri in dolg dvanajst do šestna jst metrov, imel pa je približno dvanajst kubikov rezanega ali tesanega lesa. Na krajih, kjer se struga malce razširi, sta se po dva splava združila v enega. Na Roglici, nižje od Zagreba pa se jih je združilo šest do celo dvajset. Do tega mesta so splavarili samo podnevi, hranili pa so se v gostilnah. Glavne postaje za Letušem so bile Polzela, Selška ladja, Celje, Radeče, Krško, Brežice, Jesenice, Podsused, Zagreb in Roglica. V Celju in na Roglici so bili flosarji deležni svojega „lona". Daljše in odgovornejše vožnje so seveda prinesle tudi več zaslužka. Novinci na splavih so morali v Celju jahati na „kuzli", na Roglici pa so jih krstili. Od tod naprej so vozili noč in dan. Na flosu so postavili kolibo za kuhanje in prenočevanje, vozilo pa ga je po šest mož, na čelu katerih je bil krmar, ki je moral do potankosti poznati vse zapreke na strugi. Po približno treh tednih plovbe smo se z vlakom vračali domov za nekaj kron bogatejši. Zgodovina splavarjenja je dolga, bogata in zanimiva. Pred kratkim je dr. Baš z etnografskega inštituta v Ljubljani vse to strnil v posebni knjigi z izvirnimi ilustracijami, ki bo pomagala ta zares zanimiv običaj ohraniti tudi za poznejše rodove."

Martin Jovan, eden najstarejših savinjskih flosarjev

Savinja, ki je v teh dneh močno narasla je žal preprečila, da bi savinjski flosarji prikazali vdiranje flosa in plavljenje lesa. Obiskovalci pa so lahko videli eno njihovih najbolj šegavih in zanimivih navad, ki ji pravijo flosarski krst.

Kako je ta krst potekal, nam je razložil Martin Juvan, eden najstarejših ljubenskih flosarjev, ki je od leta 1934 do 1947 vozil po desetkrat pa tudi dvajsetkrat na leto.

„Ko so stari splavarji dobili medse novinca, so že v Celju začeli tarnati, da nekaj smrdi. Na Roglici so privezali splav in krenili v gostilno, kjer je lastnik medtem že pripravil vse, kar je bilo potrebno za krst. Vodja ceremonije, ki smo mu pravili „hoh kaplan" je novince spraševal različne stvari, na katere seveda niso znali odgovoriti. Nato so jih zvezali z žico in jih preko rehte polili s velikim vedrom vode, botri pa so jim poklonili nož in srajco. Vse skupaj pa se je končalo s petjem in pitjem. Še prej so morali novinci v Celju jahati na dveh kamnitih psih, ki sta stala ob vhodu na neko dvorišče. Kot vidite, jim torej ni bilo ravno lahko."

Flosarski krst na Ljubnem pa se je tokrat le nekoliko razlikoval od tistega pravega, saj je „zelence" poleg vode iz škafa zmočil tudi dež. Zaradi tega pa je bilo potrebno bolj zmočiti tudi znotraj.

Proti večeru je prenehalo deževati, kot da bi vreme ponagajalo nalašč. Sicer pa tudi če ne bi. Gostov, ki so zasedli mize v Vrbju ni motilo, da so jih na plesišču močile dežne kaplje, saj se je razpoloženje med tem časom že dvignilo do prave mere. Kdor pa pozna Savinjčane, bo rad verjel, da so se imeli zares lepo. Mnogi pa so že mislili na to, da se ob letu dni spet dobijo na sedemnajstem praznovanju savinjskih splavarjev. Do takrat pa lep flosarski pozdrav: „horuk"!

J. KRAJNC

Še malo pa bosta novinca mokra

Začelo se je s slavnostnim sprevodom

NOVO! NOVO! NOVO! NOVO! NOVO! NOVO! NOVO! NOVO! NOVO!

TO-MO-DI

uporablja se za peči in kotle od 4.000 do 100.000 Kcal/h

TOPLI MONTAŽNI DIMNIK Z GIBLJIVO KISLOODPORNO OGNJESTALNO ŠAMOTNO CEVJO

INFORMACIJE — STROKOVNI NASVETI:

KIP

MONTAŽNO INDUSTRIJSKO PODJETJE
61000 LJUBLJANA, OPEKARSKA 13
Tel. 22-113, 20-641, Telex 31420 YU KIP

IN V VSEH PRODAJALNAH Z GRADBENIM MATERIALOM

NOVO! NOVO! NOVO! NOVO! NOVO! NOVO! NOVO! NOVO! NOVO!

Ognjeni zublji na Plešivcu

V soboto, 24. julija letos je bilo, ko so pri Maroltovih na Plešivcu 55 sedeli v kuhinji in čakali, kdaj se bo ugnala huda nevihta, ki je že nekaj časa divjala nad okoliškimi kraji in na vse strani pošiljala svetleče se strele.

Gospodar Martin je dobro vedel, da te strele utegnejo zanetiti požar, vendar je upal, da se bo vendarle vse dobro končalo. Približno ob pol osmih zvečer, ko je že legel rahel mrak, se je napotil na dvorišče, da bi pogledal, če bo neurje kmalu mimo. Ko pa je stopil na hišna vrata, ga je obsvetil ogenj. Strela je udarila v sosednje poslopje, kjer so imeli hleve in shrambe in zagorelo je takoj. Kako so se dogodki odvijali dalje, Martin Marolt pripoveduje:

„Z ženo sva kar bosa tekala okrog goreče stavbe in skušala rešiti, kar se je dalo. Sin je malo prej šel od doma, zato nama je bilo toliko težje. Najprej sva spravila na varno osemnajst glav živine, nato traktor in elektromotor. Medtem so prihiteli na pomoč tudi sosedje, vendar se kaj več ni do narediti. Imeli smo srečo, da je v Pesju opazil ogenj naš znanec Rudi Meh, ki je takoj skupaj s pomočnikom komandirja velenjske milice obvestil gasilce, tako da so prišli na kraj nesreče že pred našim obvestilom. Prihiteli so iz Velenja, Škal in Gaberk, vendar se tistega, kar je že bilo v ognju ni dalo več rešiti, preprečili pa so, da bi se ogenj razširil še na ostala poslopja. Resnično smo jim zelo hvaležni." Marija Marolt pa je nadaljevala: „Še enemu srečnemu naključju se moramo zahvaliti, da posledice niso bile še hujše. Pri nas namreč skoraj vedno po malem piha, saj smo precej visoko. Tokrat pa je bilo izredno mirno, tako, da veter ni razpihoval ognja. Kljub temu smo gasili še cel teden pozneje, saj je neprestano tlelo." O posledicah hudega požara je Martin povedal: „Strokovnjak, ki ga je poslala zavarovalnica je ocenil škodo na 600.000 dinarjev. Uničeni so mlini, žaga, mlatilnica, puhalnik, razni drugi stroji in orodje, ogromno rezanega lesa, štirideset ton krme in še bi lahko našteval. Težko bo začeti skoraj znova, toda še sreča, da je ostala nepoškodovana hiša, kjer stanujemo, da nismo ostali povsem brez strehe nad glavo. Nekaj glav živine smo lahko še obdržali doma, ostale pa smo prodali, ali pa smo jih odpeljali k sosedom. Rad bi poudaril, da smo iz srca hvaležni vsem tistim, ki so nam prišli pomagat neposredno ob gašenju, ali pa pozneje in pa seveda tistim, ki nam ponujajo najrazličnejše oblike pomoči. Prav danes sta nas obiskala delegacija Skupščine občine Velenje in njen predsednik Nestl Žgank. Obljubili so, da nam bodo pomagali po najboljših močeh. Svojo širokosrčnost pa so pokazali tudi člani občinskega odbora Združenja zveze borcev in teritorialne obrambe, prebivalci Tavčarjeve ulice iz Velenja, občani in družbeno politične organizacije krajevne skupnosti Plešivec, in še nekateri. Vsem še enkrat najlepša hvala, da so nam ponudili najrazličnejšo pomoč, ki nam bo potrebna pri izgradnji novega objekta in nadoknaditvi škode. Zena, sin in jaz bomo skušali čimprej urediti najnujnejše, upam pa, da bom lahko vsaj še nekaj časa obdržal pri hiši sina, ki bo kmalu moral k vojakom, kajti on je naša glavna delovna moč."

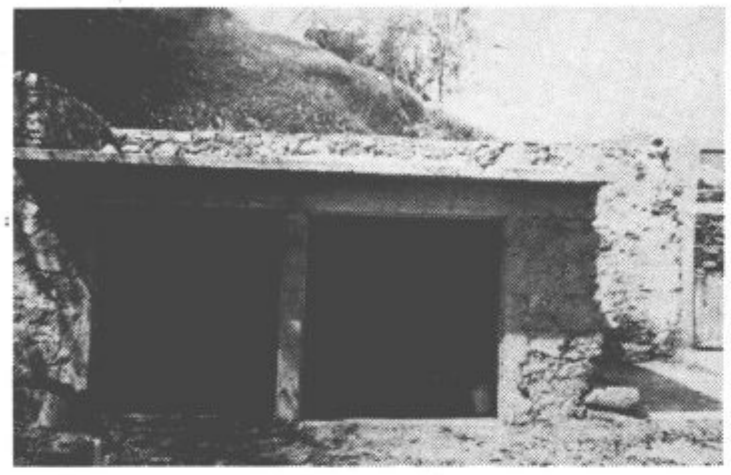

Samo to je še ostalo od nekdaj velikega poslopja

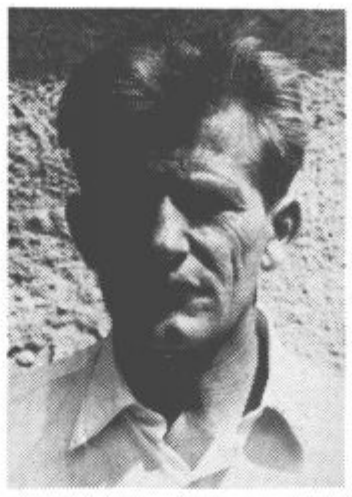

Gospodar Martin Marolt

Solidarnost človeka do človeka je torej še enkrat uspešno položila izpit. Maroltovi s Plešivca bodo ob lastnem prizadevanju in ob vsestranski pomoči vseh tistih, ki so se jim ponudili prav gotovo mnogo lažje in hitreje preboleli posledice hudega požara, ki jim je uničil dobršen del imetja.

J. KRAJNC

● Nenavadna zanimivost

Oko se kaj rado ozre po tako ljubki živalci, kot je srna. Toda le redko se mu ponudi takšna priložnost. Drugače pa je pri Košanovih. Tam imajo srne kar doma. Pred dobrim mesecem so namreč od lovske družine Ljubno ob Savinji kupili tri mladiče. Srnjaček je star dobo leto dni, srnicama pa je komaj tri mesece. Kot kaže, jim je pri Košanovih lepo, saj imajo dovolj prostora za pašo, poleg tega pa jim dajejo še dodatno krmo.

Foto: D. B.

● MALA ANKETA ● MALA ANKETA ● MALA

MED VELENJSKIMI GOSPODINJAMI

Lansko leto smo dobili v centru Velenja novo tržnico, ki je urejena zelo sodobno. Na njej naj bi velenjske gospodinje dobile vse kar vsak dan potrebujejo. Da bi se prepričali, če je tržnica resnično dobro založena smo se odpravili tja in gospodinjam zastavili nekaj vprašanj. Zanimalo nas je kako so le-te zadovoljne z založenostjo in kvaliteto, kaj po njihovem mnenju na tržnici manjka in podobno.

VERA TERGLAV – učiteljica na osnovni šoli Gustav Šilih: Na trg le redko zaidem, ker zelenjavo in sadje dobim doma. Menim, da je velenjski trg dovolj velik, žal pa izbira ni najboljša. Tudi cene so kar visoke. Danes sem kupila brskeve. Drage so! So pa boljše kot v trgovini, zato sem jih tudi kupila na trgu. Branjevke na našem trgu so zelo prijazne, bolje pa bi bilo, če bi jih bilo več, s tem bi bila večja konkurenca, to se pravi, da bi bila tudi boljša kvaliteta in nižje cene.

MIRA STRMŠEK – gospodinja: Trg redno obiskujem, danes pa imam dopust in sem si zaradi tega vzela več časa. Trg je zelo dobro urejen in založen, vendar pa je tu dražje kot v trgovini. Zaradi tega kupujem zlasti sadje kar v trgovini. Na trgu pa kupim največkrat skuto in smetano.

Trg je potreben v vsakem mestu, pri nas je žal premalo založen, kljub temu, da je zelo lepo urejen.

MARIJA JEZERNIK – gospodinja: Trg je doo založen, a kupcev je premalo. V trgovini sta sadje in zelenjava precej cenejša, vendar pa sta tu mnogo bolj sveža in tudi kvaliteta se največkrat ne da primerjati. Na trgu večkrat kupujem in sem zelo zadovoljna. Za trg so resnično potrebovali urejen prostor, kakršen je tale, vendar pa menim, da je bila zgornja tržnica bolj obiskana.

SILVA RAJTER – gospodinja: Trg obiščem skoraj vsak dan. Kupujem pri eni branjevki in sem zelo zadovoljna. Cene so na trgu res nekoliko višje kot v trgovini, vendar pa raje odštejem kakšen dinar več, ker je kvaliteta veliko boljša. Na trgu kupujem vse od zelenjave do sadja.

Z zelenjavo in sadjem torej nimam težav, z njimi pa se srečujemo gospodinje pri nabavi mesa. Seznanjeni smo, da ga na tržišču primanjkuje, vendar pa naj bi bili mesarji pošteni in ga takrat, ko ga dobe, dali tistemu, ki ga želi. Danes moraš imeti že skorajda veze, če hočeš do svinjine ali teletine.

KATICA ŠPEGEL – uslužbenka: Velenjski trg je zelo dobro urejen, vendar ga jaz obiščem bolj poredko. Zelenjavo imam doma na vrtu, sadje pa kupujem največkrat v kiosku. Kljub temu, da ne kupujem pogosto, pa menim, da je trg v Velenju velika nujnost, bilo pa bi prav, da bi bila večja izbira in se tem boljša kvaliteta, pa verjetno tudi nižje cene.

MILICA BELCL – gospodinja: Na trgu redno kupujem mlečne izdelke. S kvaliteto sem zelo zadovoljna. Toda žal moraš na trg zelo zgodaj, saj je povpraševanje po tem tako veliko, da ga hitro zmanjka. Tudi sicer sem s kvaliteto na našem trgu kar zadovoljna, seveda so izjeme. Naše domače branjevke prav gotovo ponujajo samo dobro robo.

Tako menijo velenjske gospodinje. Pravijo, da je trg sicer lepo urejen, vendar pa bi jim lahko ponujal še več. Želijo večjo izbiro, boljšo kvaliteto in seveda nižje cene.

● NAŠ ZNANEC

Ivan Bačovnik

Kljub temu, da je bil Ivan Bačovnik takrat, ko je pri nas divjala vojna še zelo mlad, se je priključil narodnoosvobodilnemu gibanju. Zvedeli smo, da je bil zelo slaven mitraljezec. Odpravili smo se v Skorno, kjer skupaj z ženo Marijo in hčerko Marinko gospodari na Germadnikovi kmetiji. Kmetija ima verjetno ime po Germadi, ki je v bližini.

Ko smo prišli so ravnokar pospravljali žito s polja. Žal pa jim dela nismo onemogočili mi, ampak dež. Žito je bilo mokro, mi pa smo posedli okoli mize in prosili Ivana, da kaj pove iz časov, ko je bil mitraljezec. Z veseljem se je odzval. O vsem je vedela tudi zelo veliko žena Marija, saj ji je mož velikokrat o tem pripovedoval.

Narodnoosvobodilnemu gibanju se je priključil aprila leta 1944. Poslali so ga na Dolenjsko in tako se je priključil Dolenjskemu odredu, kjer je tudi ostal. Ivan se spominja borb, ki so se vrstile iz dneva v dan, enkrat so se borili z okupatorji, drugič s četniki, pač vsak dan je bilo kaj. Boje opisuje tako živo, da človeku kar zaživijo pred očmi.

„Najhuje je bilo leta 1945, ko smo brodili Krko. Mnogo naših tovarišev je potonilo. Štiri dni in pol smo bili brez hrane. Jedli smo sneg. Ko smo prišli v Hinje smo dobili juho. Vsak je je dobil dve žlički, kasneje pa še vsak en krompir," je pripovedoval Ivan.

Kot vsi borci se je tudi on zelo razveselil svobode, v katero je bil trdno prepričan. Takoj po osvoboditvi se ni vrnil domov. Ostal je v službi v ljubljanskih zaporih, kjer pa je bilo delo zelo težavno.

Domov se je vrnil leta 1947. Vesel, da je spet na svoji zemlji, se je lotil dela. Z ženo sta obnovila hišo, sedaj pa delajo na kmetiji. Srečni so in pravi, da bo vse lepo, če bodo zdravi.

Marinka je edina naslednica na kmetiji. Oče pravi,

Ivan Bačovnik

da bo lahko dobro živela in Marinka se strinja. Rada ima svoj domači kraj, rada ima življenje na kmetiji. Pravi, da njihova kmetija ni primerna za preusmeritev in da je najbolje, če človek pridela vsakega nekaj. Je pa precej velika, saj meri kar 26 ha, od tega pa je kar 18 ha gozda.

Tako torej živi nekdanji mitraljezec Ivan Bačovnik. Miren človek je, bi lahko dejali, kadar pa pripoveduje o vojni, vidimo da je zelo hraber in prav gotovo ne miren.

M. TAMŠE

● V ŠENTILJU

Zbor aktivistov

Med vojno je bil na Šaleško–Mislinjskem okrožju ustanovljen odbor, ki je vključeval vse takratne aktiviste. Ta odbor je bil zelo aktiven, a se je po vojni razšel, ker ni bil več potreben. Kmalu pa se je pojavila med nakdanjimi člani odbora in drugimi zainteresiranimi ljudmi, želja po uvedbi vsakoletnih srečanj še živečih članov odbora. Pred dvema letoma jim je končno to željo tudi uspelo realizirati. Prvič po vojni so se zbrali aktivisti predlanskim v V Velenju, drugo srečanje pa so imeli lansko leto v Turiški vasi pri Slovenj Gradcu, kjer so tudi sklenili, da bodo imeli letošnje srečanje v Šentilju pri Velenju. Šentilj so izbrali zato, ker je bil eden najbolj partizanskih krajev na tem območju, saj so mu Nemci pravili Banditendorf. V bližini Šentilja, v vasi Kote pa je bil organiziran tudi prvi partizanski tečaj na Slovenskem.

Lansko leto imenovani organizacijski odbor za pripravo zbora v Šentilju, je prejšnji teden na sestanku določil tri pododbore. Pododbor za pripravo prireditvenega prostora, parkirišč in ozvočenja, pododbor za pripravo kulturnega programa in pododbor za organizacijo celotne oskrbe. Na sestanku so se tudi dogovorili, da bodo prireditev organizirali 25. septembra ali 3. oktobra in bo sovpadala s praznovanjem občinskega praznika.

ZAPRLA JE POT

Milica Pogačar je z osebnim avtomobilom CE 654-59 vozila 27.7. po cesti II. reda iz Slovenj Gradca proti Velenju za tovornim avtomobilom LJ 680-38, katerega je upravljal voznik Ivan Van. Na Šaleški cesti v Velenju je Van vozil po desnem, Pogačarjeva pa levem prometnem pasu. Pri odcepu za Namo je voznica Pogačarjeva prehitela tovornjak in tik pred njim zavila na odcep za Namo ter s tem zaprla pot vozniku tovornjaka. Van je s sprednjim odbijačem trčil v zadnji levi blatnik vozila Pogačarjeve.

● Neprevidnost pri parkiranju

Otmar Mihalinc je 28.7. parkiral svoj osebni avtomobil CE 784-94 pred zgradbo pošte v Velenju. Že pred njim je tam parkiral svoj osebni avtomobil CE 805-67 tudi Ranc Ramšak. V tem času je z vzvrato vožnjo hotela parkirati tudi Zofija Gorogranc, vendar ji je ob pritisku na stopalo za plin spodrsnilo in je z avtomobilom zadela vozilo Mihalinca ter ga potisnila za kak meter naprej. S sprednjim delom je to vozilo udarilo v prednji del Ramšakovega vozila.

● Vzvratna vožnja

Voznik tovornega avtomobila CE 250-83 Marjan Krofl je 28.7. vozil z vzvratno vožnjo na park irnem prostoru skladišča ERA. Pri tem je z zadnjim levim delom vozila trčil v zadnje vetrobransko steklo parkiranega avtomobila CE 859-63, last Staneta Podbregarja.

● Prekratka varnostna razdalja

Voznik osebnega avtomobila PD 123-99 Rasid Mukarović je 27.7. vozil po Šaleški cesti v Velenju iz smeri Celjske ceste proti Šaleku, pred njim pa v isto smer voznik osebnega avtomobila CE 514-75 Štefan Čakš. Ta je pri odcepu ceste za parkirni prostor pri stavbi SO Velenje zmanjšal hitrost, nakazal levi smerokaz in vozilo zapeljal v levo, do sredinske, pretrgane črte cestišča. Ker je Hukanović vozil s prekratko varnostno razdaljo, je s predjim levim žarometom trčil v zadnji del Čakšovega avtomobila.

● Trčenje na parkirišču

Anton Marčič je z osebnim avtomobilom MB 703-52 vozil 26.7. iz smeri Velenja proti Slovenj Gradcu. V Šaleku je vozil za osebnim avtomobilom CE 204-71 s prekratko varnostno razdaljo glede na mokro cesto.

Ko se je avtomobil pred njim po zmanjševanju hitrosti ustavil, da je izstopil sopotnik, Marčič ni mogel pravočasno ustaviti svojega vozila in je trčil v zadnji del avtomobila pred njim. Škoda znaša okoli 7000 din.

● Nepravilno vozila oba

Angela Senovršnik je 29.7. vozila z osebnim avtomobilom CE 835-04. Iz dvorišča hiše št. 6 na Glavnem trgu v Šoštanju, kjer stanuje, se je vključevala v promet na prednostno cesto in zavijala v desno. Pri zavijanju je zapeljala preveč proti sredini ceste. Istočasno je po prednostni cesti vozil z osebnim avtomobilom CE 828-19 Darko Korošec, ki je peljal v smeri proti Kajuhovi cesti. Tudi ta ni vozil po svoji desni strani, v voznišem dovoljenju pa ima predpisano, da mora med vožnjo uporabljati očala, katerih pa ni uporabljal. Zaradi nepravilne vožnje obeh voznikov je prišlo do trčenja in materialne škode za okoli 3000 din.

Takole mladi v Cirkovcah popravljajo ceste. Ob našem obisku se jih je zbralo na cesti blizu dvajset.

Predsednik krajevne skupnosti Cirkovce Franc Novinšek v pogovoru s predsednikom mladih v tem kraju Marjanom Britovškom. In o čem teče beseda? Prav gotovo o prostorih za sestanke in plese ter o pomoči krajevne skupnosti mladinski organizaciji, oziroma o akcijah, ki jih bodo mladi opravili za krajevno skupnost.

OBISKALI SMO KRAJEVNO SKUPNOST CIRKOVCE

NA VRSTI JE CESTA

Med kraje, kjer so mladi zelo marljivi, sodijo prav gotovo tudi Cirkovce. Pred leti mladih skorajda ni bilo opaziti v življenju kraja, zdaj pa skorajda ni akcije, katere se ne bi mladi tega kraja udeležili v kar največjem številu. Zato je razumljivo, da so krajani, še zlasti predstavniki krajevne skupnosti polni hvale o njih. O tem smo se prepričali tudi preteklo soboto.

Okrog dvajset se jih zbralo na cesti, ki pelja v Šmartinske Cirkovce. Pridno so vrteli krampe, lopate, urejali kanalizacijo in posipali pesek po cesti, da bi vsaj za nekaj časa zavarovali cesto pred dežjem, ki ga v zadnjih dneh ni bilo malo.

Tudi v soboto popoldne so se na nebo privlekli temni oblaki in kmalu je začelo deževati. Vendar se mladi dežja niso ustrašili, ampak so vztrajali na cesti vse do večera.

MLADI IZREDNO DELAVNI

„Naše ceste so razorane, slabe, za to smo sklenili, da jih bomo pomagali popravljati krajanom oziroma krajevni skupnosti," je začel pogovor Marjan Britovšek, ki je predsednik mladih v krajevni skupnosti Cirkovce. Marjan je tudi povedal, da imajo mladi redne sestanke, skoraj vsak drug mesec pa prirejajo tudi mladinske plese, ki so poleg nogometa njihova edina zabava. Seveda njihovi plesi ne potekajo brez težav. Vse bi bilo namreč v redu, če bi imeli na voljo ustrezne prostore, žal pa teh nimajo. Edini prostor, kjer imajo lahko sestanke – prav tako tudi druge organizacije v kraju – je šola. V njej imajo tudi plese, ki pa lahko trajajo le do desete ure zvečer. To pa se jim zdi premalo glede na to, da jih mora precej delati doma na kmetiji ali pa prihajajo pozno z dela iz Velenja.

„Poleg tega moramo vsakokrat posebej prositi, če smo lahko v šoli," je povedal Marjan Britovšek.

In kako mislite, da bi lahko rešili vprašanje prostorov v kraju? sem zatem vprašal Marjana.

Marjan je dejal, da se bodo poskušali pogovoriti s predstavniki šole. Kot sem naslednji dan ugotovil, so takšnega mnenja tudi predstavniki krajevne skupnosti.

STARO IN MLADO NA NOGOMET

Bolj kot ples pa je v teh poletnih dneh mlade v Cirkovcah združil nogomet. Vendar ne samo njih, ampak tudi starejše, saj se njihovih tekem, ki jih igrajo s predstavniki mlajdih iz drugih krajevnih skupnosti velenjske občine, pogostokrat udeleži več kot polovica vasi.

Mladi ljubitelji nogometa v Cirkovcah so izredno hvaležni domačinu Dragu Jeromlju, ki jim odstopil prostor za igrišče.

Prišli so k meni in me prosili, če bi si lahko na moji zemlji uredili igrišče, je dejal Drago Jeromel.

„No, če mi boste včasih pomagali pri delu, pa vam bom odstopil zemljo," jim je na pol v šali na pol zares dejal Jeromel. Mladim je bila takšna „kupčija" pogodu in danes imajo svoje igrišče. Sami pa so tudi držali obljubo in Jeromlu pomagajo pri kmečkih opravilih.

Sprva so si igrišče uredili njivi, na kateri je še pred časom rastla detelja. Ker je bilo te zemlje le škoda za nogomet, pa tudi najbolj ravno ni bilo igrišče, jim je Jeromel odstopil drugo zemljišče, katerega jim je zravnal buldužer.

Buldužer jim je igrišče ravnal dva dni, ker pa je blagajna mladih prazna, so prosili za denarno pomoč krajevno skupnost. Ta jim je krila stroške prvega dne, v zameno za to pa so jim mladi obljubili, da jim bodo s prostovoljnim delom ta denar odslužili. S sobotno akcijo na cesti so tako del dolga do krajevne skupnosti tudi že poravnali.

Stroške buldožiranja druga dne pa bodo krili sami, ker imajo skrite rezerve, kot je dejal Marjan.

„Za praznik dela 1. maj smo tudi v našem kraju postavili mlaje. Smreke so nam brezplačno dali kmetje. Mlaje smo nato podrli, razrezali, deske pa bomo prodali. Tako bomo vendarle dobili nekaj denarja, s katerim bomo lahko poravnali račun za naše igrišče."

Moj pogovor o življenju in delu v krajevni skupnosti Cirkovce sem želel skleniti pri predsedniku krajevne skupnosti Francu Novinšku. Mladi so mi dejali, da ga najbrž ni doma in da je najbolje, če pridem naslednji dan v nedeljo, ko bodo imeli nogometno tekmo s Škalčani. Zagotovo nas bo prišel gledat, so še pripomnili.

Niso se zmotili. Poleg predsednika krejevne skupnosti se je zbralo ob igrišču še precej drugih vaščanov, pa čeprav na to tekmo niso vabili s plakati, ker so se za srečanje prepozno dogovorili.

Predsednik krajevne skupnosti je zelo pohvalil mlade. „Tako marljivi, kot so zdaj, še niso bili nikoli. Veliko več jih je, kot jih je bilo pred leti pa tudi dobro so organizirani. Za to ima največ zaslug njihov predsednik, ki je z vso resnostjo sprejel to funkcijo."

„Veliko nam pomeni," je čez čas nadaljeval Franc Novinšek, „če nam mladi pomagajo pri urejanju komunalnih zadev. Dela je več kot dovolj, denarja pa ni. Zato je vsaka pomoč v obliki prostovoljnega dela več kot dobrodošla."

HVALEŽNI VSEM

Nato je Franc Novinšek začel govoriti o eni izmed najpomembnejših nalog, ki so jih v tej krajevni skupnosti, ki ima nekaj več kot 220 prebivalcev, uresničili v zadnjem času: to je izgradnja vodovoda za šestnajst gospodinjstev, skupaj s šolo.

„Ko smo začeli graditi vodovod, smo imeli v blagajni le 4000 dinarjev. Dogovorili smo se, da bo vsakdo prispeval osem tisoč dinarjev in napravil najmanj 260 udarniških ur. Po predračunu, ki nam ga je napravila komunala, bi nas vodovod stal približno 72 starih milijonov, seveda če bi nam oni vse naredili. Kar za glavo sem se prijel, ko sem slišal to številko. Mislil sem že, da naše želje ne bomo nikoli uresničili. Kako pa naj bi v vasi zbrali toliko denarja!? S komunalo smo se potem dogovorili, da bomo čimveč del opravili udarniško. Tako so se stroški vodovoda znižala na 31 milijonov. Tudi ta vsota je bila za nas še neuresničljiva. Na roko so nam šli tudi na občini, ki so na zbranih 82 tisoč dinarjev prispevali enak znesek v okviru akcije dinar na dinar. Tako nam je primanjkovalo le še okrog petnajst starih milijonov." Cirkovčani so nato zaprosili za denarno pomoč še krajevno skupnost Velenje-center levi breg, ki jim je posodila osem starih milijonov. Štiri milijone so jim kasneje odpisali (menda jim ne bo treba vrniti tudi preostalega denarja), nekaj je prispevala Komunala pa šola, skratka, na koncu so vendarle „nažicali" – kot je dejal predsednik krajevne skupnosti – toliko denarja, da so pokrili stroške izgradnje vodovoda. Tako je zdaj v Cirkovcah pitne vode dovolj in ne zmanjka je niti v najhujši suši, kar je bil prej pogosten pojav.

JAKOBOV KLANEC OZKO GRLO

Trenutno je njihova najbolj boleča točka obnova ceste Hrastovec – Cirkovce. Cesto bo treba na nekaterih delih razširiti, ponekod ublažiti ovinke. Največje ozko grlo na njej je Jakobov klanec, ki je pozimi kljub pluženju skorajda neprevozen. Razmišljajo tudi o asfaltu, ki bi ga položili vsaj na nekaterih delih, če ne že na celotni cesti. Zavedajo se, da so to za zdaj le še sanje, vendar hkrati poudarjajo, da se bodo tudi te sanje morale uresničiti, pa čeprav zdaj še ne vedo, kako.

Med drugimi nekoliko manj pomembnimi vprašanji je Franc Novinšek omenil še izboljšanje elektrifikacije v spodnjih Cirkovcah in pa ureditev športnega igrišča pri šoli.

Ko sva obdelala tako rekoč čisto komunalne zadeve, se je vrnil k vprašanju prostorov za sestanke.

KAKO DO PROSTOROV?

„Res je, da imajo mladi lahko začasno plese v šoli, vendar šola je le šola, pa čeprav otrok ni dovolj niti za en razred. Na drugi strani pa se zavedamo, da moramo tako krajevna skupnost kot druge organizacije v kraju urediti svoj prostor, ki si nam ga ne bo treba z drugimi deliti. Gradnja kakšnega novega doma seveda ne pride v poštev, ker smo prerevna krajevna skupnost, morda bi pa lahko to vprašanje rešil s kakšnim prizidkom pri šoli."

Ob koncu je predsednik cirkovške krajevne skupnosti omenil še to, da vse več mladih odhaja iz vasi v mesto; vendar ne zato, ker bi želeli živeti v mestu, niti ne zaradi slabih cest, ampak ker si v domačem kraju po urbanističnem načrtu ne morejo graditi novih hiš. „Če bo šlo tako naprej, bomo sčasoma ostali v kraju le stari, mladi pa bodo odšli," je poudaril.

Krajani menijo, da bi vsaj domačinom, ki pa jih tudi ni veliko, morali dovoliti gradnjo v domačem kraju; seveda ne na najlepših njivah ali travnikih, kot se je marsikje dogajalo, ampak na zemljišču, ki ni tako velikega pomena za kmetijstvo.

S. VOVK

Naporno, vendar lepo

V nedeljo se je vrnilo v Velenje pet mladih: Milan Meža, Vlado Vrbič, Ramiz Hasić, Draga Povh in Mira Vogrin, ki so bili kot brigadirji mladinske delovne brigade „Veljko Vlahović" iz Čelja tri tedne na akciji Suha krajina 76. Skupaj s še dvema brigadama iz Ljubljane so v Prevojah pri Hinjah gradili vodovod. Njihovi obrazi so bili zagoreli od močnega sonca, dlani trde od žuljev, ki so jih dobili, ker je bilo delo izredno naporno, saj so morali kopati v glavnem po trdem kamenju. O tritedenskem brigadirskem življenju so povedali:

MILAN MEŽA: „Obiskujem kemijsko tehnično šolo v Rušah. Res je, da se delo v brigadi upošteva kot obvezna praksa, vendar v brigado nisem šel samo zaradi tega. Bolj zato, da bi spoznal brigadirsko življenje, saj doslej v brigadi še nisem bil. Resnično, vrnil sem se poln lepih vtisov. Dobil sem veliko novih prijateljev, saj so brigade sestavljali mladi iz različnih krajev Slovenije, pa tudi iz občin iz drugih republik, ki so pobratene z nekaterimi slovenskimi občinami. Delo je bilo zelo naporno, vendar bomo na to pozabili, ostali pa bodo spomini na lepa doživetja. V prostem času so organizirali tudi razne izlete. Tako sem prvič v življenju obiskal rojstni kraj maršala Tita ter si ogledal spominski dom v Kumrovcu."

VLADO VRBIČ, študent: „Čeprav imamo tudi študentje obvezno počitniško prakso, v brigado nisem šel zaradi prakse, ampak zaradi nepozabnega brigadirskega življenja. Sploh mislim, da bi se moral vsak mlad človek vsaj enkrat udeležiti brigadirske akcije, ki je med drugim tudi ena izmed pomembnih oblik krepitve bratstva in enotnosti. To je bila moja druga akcija. Prvič sem se seznanil z brigadirskim življenjem pred petimi leti na „Savi 71", ko smo gradili nasip. Sedaj smo v kraju Prevole pri Hinjah kopali jarke za napeljavo vodovoda. Naša brigada se je izredno izkazala, saj je bila kar dvakrat udarna, 26 odstotkov brigadirjev je dobilo udarniške značke, skoraj vsi pa pohvale ali priznanja."

DRAGA POVH: „Poleg naše brigade, v kateri je bilo 42 brigadirjev z območja celjske regije, sta bili v tej izmeni še republiški brigadi Rdečega križa in brigada Boris Kidrič iz Ljubljane, katero so sestavljali samo študentje. Še bolj kot za fante je bilo delo naporno za brigadirke, ke smo v glavnem kopali po kamnitem terenu, tako da smo si največkrat morali pomagati z razstrelivom. Kljub temu smo z veseljem delali, saj smo se zavedali, da s tem prispevamo k boljšemu življenju v teh krajih."

RAMIZ HASIĆ, rudar: „Doslej sem bil že štirikrat v brigadi. Dvakrat sem bil na Sutjeski, enkrat pa na akciji Ozren – Gračarica. Vendar se mi zdi, da je bilo v Suhi krajini najhuje. Čeprav sem vajen trdega dela, so se tudi na mojih dlaneh pojavili žulji. Kljub temu se zaradi dela ni nihče pritoževal. Več pripomb je bilo zaradi hrane, ki ni bila najboljša. Sicer pa smo na to že pozabili, ne bomo pa pozabili na veliko prijateljstvo, ki je bilo v brigadi, na Suho krajino pa me bo spominjala tudi udarniška značka."

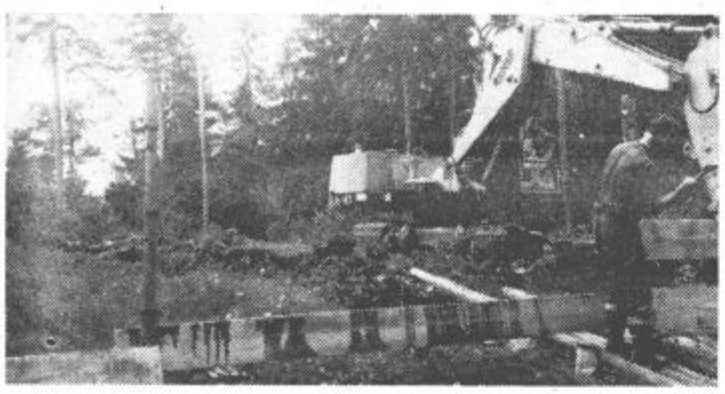

Novost pri komunalno-obrtnem centru

Pri zbiralniku vode na Konovem pri Velenju pravkar potekajo za Šaleško dolino, predvsem pa za mesto Velenje in naselje Šalek – Bevče, zelo pomembna dela. Komunalno – obrtni center Velenje je namreč pričel z razširitvijo že obstoječega vodnega zbiralnika iz dosedanjih 1500 na 2500 kubičnih metrov prostornine. Vzrok za to razširitev je predvsem veliko povečanje prebivalstva v naselju Šalek – Bevče.

Prav gotovo pa je zelo velikega pomena tudi nova naprava, ki jo gradijo skupaj z rezervoarjem, s katero bodo na povsem nov način čistili vodo. Namesto dosedanjega kloriranja vode, bodo vodo čistili z ozonom, ki ga bo proizvajala naprava, ki jo pravkar nameščajo. Voda bo s tem izgubila dosedanji priokus klora in kot zagotavljajo pri Komunalnem centru, bo mnogo okusnejša kot sedaj.

V načrtu imajo tudi nekaj novih zajetij vode, s katerimi bodo zadovoljili vedno večje potrebe po kvalitetni pitni vodi.

D.B.

Sto Mislinjčanov na Triglav

Društvo za telesno vzgojo in športno rekreacijo Partizan Mislinja bo organiziralo avgusta tri dvodnevne izlete na Triglav v okviru akcije „Sto Mislinjčanov na Triglav". Seveda je nemogoče, da bi vseh sto šlo na pohod naenkrat, ravno zato se je društvo odločilo za tri izlete. Društvo si prizadeva, da bi po treh izletih vsaj sto prebivalcev Mislinje stopilo na naš najvišji vrh. Mnogi občani se namreč sami odločajo za izlete v planine, precej pa se jih bolj navdušuje za organizirane izlete. Letošnja akcija društva Partizan je namenjena obojim – združiti sile v skupnem izletu na našega „očaka".

Zaradi varnosti in različnih telesnih zmogljivosti izletnikov je pripravljalni odbor izbral tri najlažje tur e na Triglav: s Pokljuke, iz Krme in Kota. Odbor je mnenja, da so te ture primerne za vse – niso predolge in ne prestrme, zlasti pa ne prepadne. Za varnost izletnikov pa bodo skrbeli izkušeni planinci – vodniki planinskega društva Slovenj Gradec in Partizana Mislinja. Za to zanimivo akcijo že zdaj obstaja v Mislinji veliko zanimanje, kajti prijateljev planin v tem kraju ne manjka. Prizadevno društvo Partizan že dobiva prijave za prvi pohod, ki bo 16. in 17. avgusta.

M.VOVK

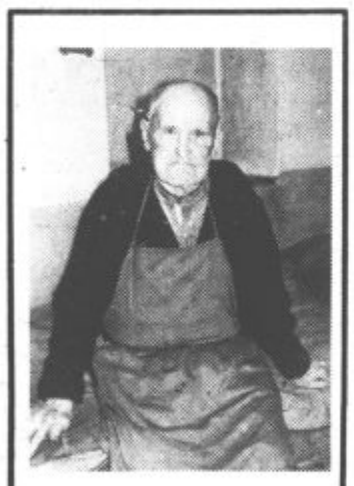

● Umrl najstarejši občan velenjske občine

Ko smo 5. januarja letos obiskali skupaj s predstavniki skupnosti socialnega skrbstva, občinskega sindikalnega sveta in občinske konference SZDL Velenje najstarejšega občana naše občine Antona Leskoška iz Lokovice in mu čestitali za njegov stoti rojstni dan, nihče izmed nas ni pomislil, da Antona Leskoška že sedem mesecev za tem ne bo več med nami; saj je zgledal še tako zdrav. V začetku tega tedna so nam sporočili, da je naš najstarejši občan umrl v nedeljo na svojem domu v Lokovici.

Anton se je rodil 2. januarja leta 1876 v Tajni v krajevni skupnosti Gorenje. Imel je zelo težko mladost, saj si je moral že s sedmimi leti začeti služiti kruh kot pastir, nato pa se je izučil za sodarja. Pred štirimi desetletji mu je umrla žena in pri njem je ostala hčerka Helena, ki je nato vseskozi skrbela zanj.

S. VOVK

● VTISI IZ MEDNARODNE MLADINSKE DELOVNE BRIGADE

Kozaračko kolo, brigadirska himna na Poljskem

Od 10. julija do 1. avgusta so mladi iz Francije, Nemčije, Poljske, Danske, Holandije, Madžarske, Bolgarije, Romunije, Italije, Sirije, Alžirije, Konga in Jugoslavije v Varšavi pomagali pri izgradnji bolnišnice za otroke, ki so izgubili starše med drugo svetovno vojno. Ta bolnišnica bo živ spomenik in opozorilo vsem tistim, ki hočejo rušiti mir na zemlji. Na delovišču so se zbrali brigadirji iz različnih držav, z različnimi političnim sistemi. Hitro so sklepali prijateljstva in se zanimali za dogajanja v svetu. Med 150 mladinci je bilo tudi pet Jugoslovanov, med njimi dva iz Velenja.: Jože Krebl in Andrej Šilc, oba zaposlena v TGO Gorenje.

Pogovarjali sva se z udeležencem te mednarodne brigade Jožetom Kreblom, ki nama je razgrnil kopico vtisov in zanimivosti, ki jih je doživel in občutil na Poljskem. „Razdeljeni smo bili na pet jezikovnih skupin, vendar jezik ni bil ovira, če so bili pogledi na svet enaki", se rad spominja sporazumevanja med brigadirji na Poljskem. Mladinci, gostitelji so se trudili, da bi brigadirje spoznali zlasti s poljsko kulturo. Kajti Poljaki postavljajo povsod kulturo na prvo mesto, politika, ekonomija, standard so daleč za njo. So pa prvi dnevi minili kar uspešno, kar se tiče sporazumevanja. Malo si je bilo treba pomagati s srbohrvaščino in naših pet brigadirjev se je s Poljaki in sploh slovanskimi narodi odlično razumelo. Nekoliko težje je bilo z angleščino, katero drugi narodi na splošno veliko bolje obvladajo. Pa so se brigadirji naučili v vsakem jeziku po nekaj najpomembnejših besed in sestavili nekak mednarodni slovar, ki je vzbujal precej smeha, stvar je pa le bila rešena.

Jože se rad spominja skupnega dela: „Naša skupina je delala s Holandci in Danci. Včasih že s kar polomljeno angleščino smo se potrudili, da smo delali vsak z vsakim, ne pa da bi se nas pet držalo skupaj. Postali smo pravi tovariši. Pohvalili pa so nas tudi kot najbolj pridne. Ob večerih je imela vsaka narodnost svoj kulturni program. Mi smo prikazali filme o brigadirjih v Jugoslaviji, ki so vzbudili veliko zanimanja. Naš večer ni imel nacionalnega značaja, ampak smo ga imenovali večer neuvrščenih. Pri izpeljavi programa je pomagala naša ambasada, ki nam je priskrbela plošče z brigadirskimi pesmimi. In kaj kmalu je naše kozaračko kolo postalo himna vseh udeležencev mednarodne brigade. Sprva so žvižgali melodijo, potem sicer s težavo izgovarjali besedilo, na koncu pa so že plesali. Tako se je dan brigadirjev vedno začel in končal podobno kot v mladinskih brigadah pri nas: Oj, Kozaro, oj, Kozaro, Kozarice mala . . ." Novo pridobljenim tovarišem so naši brigadirji prikazali filme o praznovanju dneva mladosti, rojstnega dne tovariša Tita-dneva pesmi, iger in radosti mladih širom naše domovine. Pomagali so jim tudi udeleženci dežel neuvrščenih. Jože je s ponosom pristavil: „Videli smo, kako povsod po svetu cenijo zunanjo usmerjenost naše države in predsednika Tita, ki vodi politiko, vredno človeka in njegovega življenja. Spoznali smo pomen, ki ga ima Jugoslavija kot neuvrščena. „Naši fantje niso bili od muh. V zabavnem programu so brigadirje navdušili za „metlin" ples, ki je, kot sva izvedeli, še najbolj „užgal".

Jože je povedal še veliko več o vrstah pred uradi: o kolonah ki potrpežljivo čakajo na sladoled; o poljski televiziji, ki je ne bi zamenjal za našo; ogledu tovarn; pa spet o samem taboru in brigadirjih s celega sveta. Malo šaljivo je povedal, da so Francozinje tokrat svojo bogato toaleto zamenjale s kitarami. Naši fantje pa so jih v „slovenskem krstu" vse preimenovali, npr. iz Ane-Marie je nastalo cel kup Ančk-Marička. Fantje so pa sploh vsi hoteli biti Pepiji.

Vtisov iz take brigade je seveda na tisoče. Dobili pa sva občutek, da Jože nikoli ne bo pozabil obiska v koncentracijskem taborišču Auschwitz. Strahote, ki jih je videl tam, niso prizadele le njega, ampak vse brigadirje. Šele ob takih stvareh znaš resnično ceniti svobodo in prijateljstvo med narodi.

Že teh nekaj drobnih vtisov potrjuje, da se v takšnih brigadah resnično kuje bratstvo narodov vsega sveta. „Vsi smo jedli iz istega lonca, delili enako usodo in iz tega izhaja pravo prijateljstvo. Premalo so besede, delo poveže mlade ljudi," meni Jože. Mednarodne brigade z delom združujejo in iščejo sporazumevanja v svetu. So dokaz enakosti in suveren osti vseh narodov in narodnosi, so zagotovilo oz. dokaz, da mladi imajo in govorijo isti jezik. Takšne brigade pripomorejo k iskanju resnice in k soočanju naprednih sil in sistemov. In zakaj so take brigade potrebne, koristne in toliko pomagajo pri krepitvi miru v svetu? Odgovorimo lahko tako, kot je dejala neka udeleženka brigade na Poljskem: „Kdo bo svet ogrel, če ga ne bomo mi, mladi . . ."

MELIKA IN BRINA

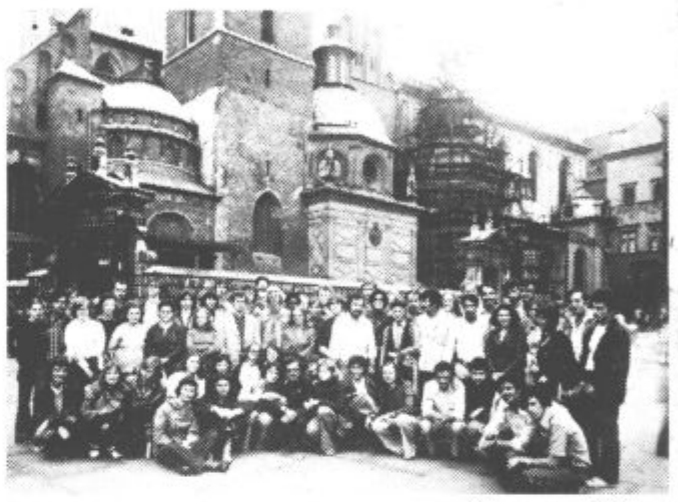

Brigadirji z vsega sveta na obisku v Krakowu

No, pa dajmo. Še malo, pa bo trava pokošena

Nabrusimo kose

Rano zjutraj, ko se je sonce šele prebujalo, so se po kmetijah začeli zbirati kosci. Še zadnjič so si ogledovali kose, jih brusili, gospodarji pa so jim ponudili šilce ali dva žganja, da bi fantje kosili kot „veter". Vsi polni dobre volje in mladostne moči, so odkorakali na travnik. Ponavadi je s košnjo moral začeti gospodar, no, ta pa je včasih to „čast" prepustil hlapcu. Hlapec je kosil, kolikor urno je mogel, da bi se pred ostalimi postavil, češ, kako priden je. Gospodar pa tudi ni bil od muh, kosil je zadnji in tako vse priganjal. Visoka trava je padala, kosci so za seboj puščali ravne redi. Tu in tam so zavriskali, s sosednjih kmetij pa so dobili podoben pozdrav, tudi zapeli so, da so dekleta radovedno pokukala izza polken.

Potem pa so jim prinesla na travnik zajtrk: žgance s kislim zeljem, oboje pa zabljeno z debelimi ocvirki. Tako okrepljeni so se kosci še z večjim zanosom vrgli na delo. Čas do malice jim je kar hitro minil. Domača slanina, ržen kruh in jabolčnik, pa še kaka šala vmes in zopet je bilo treba poprijeti za koso. Dekleta so med veselim čebljanjem trosila red za redjo, kak navihan fant je poskušal katero tudi „natlačit" s svežo travo.

Še posebej veselo je bilo, če se je kosil zadnji travnik na kmetiji. Gospodar je pripravil „likof" ter povabil vse kosce, ki so kosili kdaj pri njem. Po tej zadnji košnji so naredili pravo gostijo. Domačih dobrot in pijače nikakor ni manjkalo . . .

A čas teče. Vesele vriske koscev danes nadomešča brnenje kosilnice in razigrana dekleta že zamenjuje stroj. Imeti moraš srečo, da še kje naletiš na tiste „ta prave" košnje: Moraš nekoliko višje, v planine, kjer za strma pobočja kosilnica postane neuporabna. Tu še vedno lahko vidiš skupine koscev, ki se spopadajo s strmino.

Na pobočju Pohorja sem naletela na enajst dobro razpoloženih koscev. Eden se je pritoževal: „Še s plezalnimi vrmi bi bilo težko stati v tem travniku." Pa ga je drugi potolažil: „Ne nori, no. Ravnina je, ravnina. Kaj moreš, če se je pokonci postavila". Gospodar, ki se je prvi „zagrizel" v strmino je povedal: „Saj, če bi bilo drugače dovolj trave, ne bi „plezali" po tem travniku. Pa letos suša ni prizanašala. Vsako travno bilko bo treba posušiti za krmo . . ."

Tako so kramljali, tu in tam tudi zavriskali, da je odmevalo od vrhov. Tonč je pristavil: „No ja, vsaj enkrat se počutim kot v starih časih. Gostilna bo danes že morala počakati name, dokler vsa trava ne bo na tleh". Ko je gospodar prinesel dober domač jabolčnik, so na mah vsi kosci postali še bolj „židane" volje . . .

M.VOVK

Skromna, a priljubljena

Mislinja sicer ni velik kraj, vendar pa so si prebivalci tega kraja vedno želeli lastno knjižnico, kajti knjige so si lahko izposojali le v Slovenj Gradcu. Pred dobrim letom se jim je želja izpolnila, kajti na krajevnem uradu so odprli podružnico slovenjgraške knjižnice Ksaver Meško.

Za knjižnico skrbi tajnik krajevne skupnosti Oto Vončina. Povedal je, da je v sicer skromni knjižnici nekaj čez tisoč knjig. Največ je pač knjig za razvedrilo, manj pa strokovnih, saj te ponavadi prebivalci iščejo v večjih knjižnicah. Izkaznico mislinjske knjižnice ima 142 bralcev. Marsikomu bi se to zdelo malo, če ne bi upošteval, da je tudi prebivalcev bolj malo. Zanimivo pa je, da je med obiskovalci knjižnice največ preprostih ljudi, zlasti starejših, gospodinj in upokojencev. Prihajajo tudi mladi, vendar bolj redko, saj ima OŠ Rada Iršiča dokaj bogato otroško knjižnico. Mislinjčani si zelo želijo, da bi dobili za knjige več prostora, kajti le tako bi lahko knjižnico obogatili. Radi bi preuredili bivšo železniško postajo, ki je sedaj dokaj zanemarjena in prostore uporabljali za družbenopolitično dejavnost, knjižnica pa bi se lahko povečala. Ker pa primanjkuje finančnih sredstev, so želje zaenkrat večje kot pa možnosti. Kljub skromnosti pa je knjižnica med ljudmi zelo priljubljena.

M. VOVK

● Izlet za člane društva invalidov

Občinsko društvo invalidov Velenje sporoča, da je zanimanje za njihove izlete zelo veliko in ker se nekateri niso mogli udeležiti njihovega pomladanskega izleta, bodo organizirali izlete tudi jeseni. V nedeljo 5. septembra bodo organizirali enodnevni izlet v Podčetrtek. Organizirali bodo tudi kopanje v Atomskih toplicah. V nedeljo 19. septembra vabimo svoje člane v Moravce pri Murski Soboti, obiskali pa bodo tudi Slatine Radenci.

25. in 26. septembra pa prirejajo izlet v Budimpešto. Prijave sprejemajo poverjeniki, izleti pa bodo le v primeru, če se bo za izlet prijavilo vsaj 46 udeležencev.

Pismo občanom Velenja

S tesnobo v srcu, s solzami v očeh, a vendarle z dvignjeno glavo sporočava vsem, ki ste podprli najin trud in prizadevanje za uspešno sodelovanje na olimpiadi invalidov v Torontu, da je ekipa iz Jugoslavije v zadnjem trenutku odpovedala sodelovanje na tej olimpiadi v Kanadi, ker so nastop najavili športniki iz rasistične Južne Afrike. Tako sva po večletnem delu in trudu bila prikrajšana za največjo čast, ki jo lahko športnik doživi. Žal nama je, a ponosna sva, da sva tudi midva prispevala svoj delež k mednarodni politiki naše domovine, k odporu proti rasnemu zatiranju in proti vsemu, kar je zoper mir in sožitje na svetu.

S solzami v očeh sva na letališču v Zagrebu sprejela to žalostno novico, a bila sva rahlo ogorčena, ko pa sva vendar videla kako je vzletelo letalo proti Torontu, ki je tja popeljalo čez sto turistov, ki si bodo za majhen denar kar dvajset dni ogledovali Kanado in Ameriko, pa najbrž tudi na račun našega žrtvovanja za skupno stvar.

Hvala vsem, ki ste naju podprli in nama zaželeli srečno pot. Res je hudo, ko so najine večletne želje v zadnji sekundi splahnele, a domovina je le ena. In zanjo nobena žrtev ni odveč.

Jože Angelo
Rastko Lah

GRADILI BOMO VRTEC

V naši mladi občini so potrebe po varstvenih ustanovah precej večje, kakor pa možnosti, vendar pa se to stanje iz leta v leto izboljšuje. Eden od takšnih pozitivnih korakov je tudi gradnja novega vrtca.

Koordinacijski odbor za naložbe in investicije v družbene dejavnosti je na seji 28.7.1976 dal soglasje za gradnjo novega vrtca v Velenju. Novi vrtec bodo gradili v krajevni skupnosti Velenje – center desni breg. V tej krajevni skupnosti je bilo stanje najbolj kritično in je to bila najprimernejša odločitev. Novi vrtec bo zgrajen poleg vrtca Kekec. Njegov projektant pa je Pavle Šifer. Objekt, v katerem bo prostora za 120 otrok, bo veljal 7,420.000 din in bo imel 812 kvadranih metrov koristne površine. Izredno razveseljivo pa je to, da je gradbeni odbor zagotovil, da bo objekt zgrajen že do konca tega leta.

Koordinacijski odbor je sprejel tudi sklep, da se naslednji vzgojnovarstveni objekt zgradi v Topolšici. Na isti seji se je odbor zavzel tudi za nadaljevanje gradnje 4. osnovne šole.

Spričo težke prostorske stiske v velenjskih osnovnih šolah (vsem osnovnim šolam grozi tretja izmena) je po mnenju odbora potrebno šolo zgraditi do pričetka šolskega leta 1977.

Koordinacijski odbor pričakuje, da bo združeno delo pripravljeno pomagati pri razrešitvi tega problema.

● POT POD NOGE

Domača hrana, pa še kaj...

Priljubljena izletniška točka za tiste, ki ljubijo mir in svež zrak, pa kaj dobrega za „pod zob" in grlo, je Piršev dom nad Mislinjo.

Kdor ima rad sprehod po pešpoti skozi prijeten gozd, si bo prav gotovo vzel dvajset minut časa za hojo. Če pa se raje pripeljete z avtom do samega cilja, nič zato. Makadamska cesta je dokaj dobro urejena in pripelje vas skoraj do vrat počitniškega doma. Saj res, omeniti moram, da je Piršev dom že dvajset let dom železničarjev, zdaj spada pod TTG Ljubljana – enota Celje. Odkar je bil pred devetimi leti popolnoma renoviran, si njegova zunanjost in notranjost, da o čistoči ne govorimo, zasluži samo pohvalo. Seveda goste, oziroma bodoče goste ne zanima samo to, da je dom na 750 m nadmorske višine, da je v njem deset sob z 28 posteljami, kjer lahko prenočijo, ampak predvsem, kaj tu lahko jedo in pijejo. Pogovarjala sem se z upravnikom doma Francem Brodnjakom, ki ta dom upravlja že šest let. Povedal je, da gostje lahko dobijo domače klobase in vino, večinoma pa naročajo domači narezek iz vratovine. Obiskov je dovolj, kajti med sezono je dom odprt vsak dan, drugače pa samo ob ponedeljkih ne. Tudi pozimi je dovolj obiskovalcev, saj jih v Mislinjo privabijo tri skakalnice in smučarska vlečnica. Cene so za vse dostopne, železničarji pa imajo še poseben popust. Obiskovalci prihajajo iz vseh krajev, med njimi so celo iz tujih držav. Čeprav sem Piršev dom obiskala sredi tedna, sam naletela na kup gostov iz Kopra in Pule. Najbolj živo pa je vedno ob koncu šolskega leta, ko se tu ustavljajo šolski izleti. Sicer pa je prijetno tudi na poročnih gostijah, ki jih pogosto pripravljajo. Za sestanke je primerna okusno urejena lovska soba. Lahko bi rekla, da v Pirševem domu vsak najde nekaj zase. In če vas že pot zanese proti Mislinji, naj se vam za obisk v njem nikar ne zdi škoda urice ali dveh.

M. VOVK

Prenovljeni dom nikoli ni prazen.

● KRATEK OBISK V KNJIŽNICI

Med počitnicami tudi tako...

Ko sva obiskali velenjsko knjižnico, so štirje fantje sedeli ob kupu pisanih knjig in veselo razpravljali o velikem levu, slonu, pa žirafi in se čudili, čudili . . . „Oh, ko bi jih mogli videti, tako, za res! Pa če bi se jih lahko dotaknili, to bi bilo nekaj . . ." Dušan, Boris, Cveto in Srečko imajo najraje knjige o živalih. Berejo tudi pravljice. Tista pa, v kateri bistre živali pomagajo nebogljenemu človeku, na mah osvoji srca štirih prijateljev. In tako so prelistavali slikanice, s prstom kazali na najbolj nenavadno in pisano žival. „Oh, poglej, no, poglej!" Na koncu pa so družno ugotovili, da imajo še najraje psa.

DUŠAN JEZERNIK, učenec drugega razreda osnovne šole, je povedal, da v knjižnico hodi rad, preprosto zato, ker so tu knjige. Najljubša pa mu je velika enciklopedija živali. „Potem vedno vem, kako se imenuje tista žival, ki jo opisuje tovarišica." Povedal je še, da pravljic nima preveč rad, da so bolj za dekleta. Med počitnicami velikokrat prihaja v knjižnico. „Bil sem tudi pri stari mami v Pirešici in v Ponikvi. Tam imam veliko prijateljev, pa prostor, kjer se lahko skupaj igramo. Imajo pa tudi krave, kokoši, pa psa . . . skratka, lepo je!"

BORIS TIŠLER bo letos prvič prestopil šolska vrata. Pohvalil se je, da brati že zna, najbolj „ta velike" črke. Seveda pa kljub temu še najraje gleda slike. Večkrat prideta v knjižnico z bratom skupaj, potem pa izbereta vsak svojo knjigo, ker je bolj, „če jo gledaš sam". Komaj čaka, da se nauči vseh črk. Boris je tudi eden tistih, ki nestrpno pričakujejo september, ko se prične šola. In tokrat zanj „ta prava".

CVETO TIŠLER je končal drugi razred in je že med letom v knjižnico prihajal skoraj vsak dan. Še najraje prelistava, kajti ni časa, da bi ob obilici knjig vse prebral. No, ja, če ga kaj močno zanima, seveda prebere. Z bratom sta bila na počitnicah v Oplotnici na Pohorju. In začudeno sta naju pogledala, ko sva vprašali, kako je bilo na Pohorju, kajti tam je vendar pes Muri. Mlajši, Boris, se je hitro pohvalil, da ga bo kmalu pripeljal domov, sem v Velenje. Potem pa ga je Cveto spomnil, da je Muri na Pohorju pes – čuvaj. Boris je nekaj časa razmišljal in dejal, da tudi njihova papiga Piko ni od muh. No, pa je bila stvar rešena.

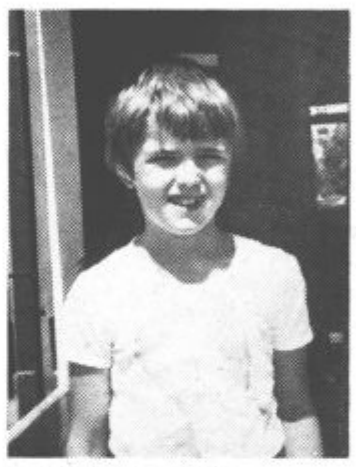

DUŠAN JEZERNIK

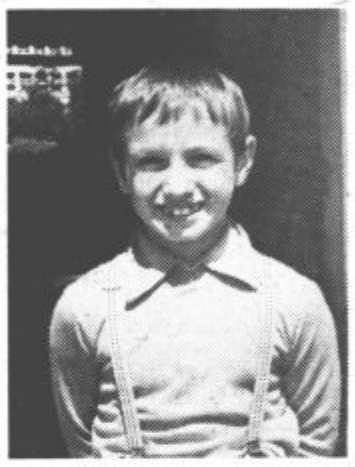

BORIS TIŠLER

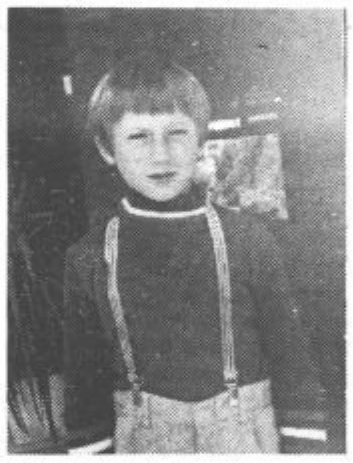

CVETO TIŠLER

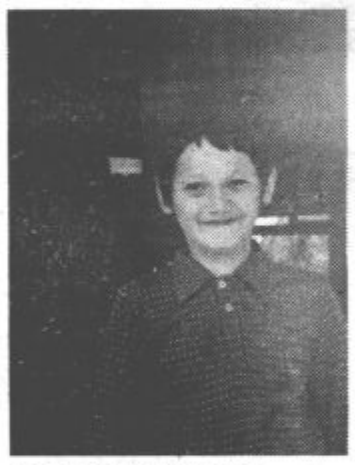

SREČKO GORČANEC

SREČKO GORČANEC je ravno tako končal drugi razred in tudi njega najbolj privlačijo knjige o živalih. Nekaj jih ima tudi doma, rad prebira Čebelice, ki jih dobi v šoli. Srečko tudi riše in se vedno dobro odreže pri likovnem pouku. Povedal je, da je bil na počitnicah pri stari mami na Hrvaškem. Prijatelji, katere ima tam, pa nikakor ne odtehtajo psa Lujzija. „To je lovski pes", je svečano dodal. Drugače pa Srečka to nesrečno ime „Lujzi" moti, pa kaj, ko stara mama ne pusti, da bi mu ime zamenjal.

Takšen je dan fantičev z Rudarske ulice. Pa morje? B odo šli, drugo leto, ko bodo kupili avto.

BRINA IN MELITA

Marljivi modelarji

V petnajstletnem delovanju je društvo doseglo nekaj lepih uspehov, znova in znova pa se srečuje z najrazličnejšimi težavami, iz katerih se po svojih močeh skuša rešiti na najbolj hiter in racionalen način.

Velenjsko društvo modelarjev „Modelar" je bilo ustanovljen že leta 1961, to je pred petnajstimi leti. V svojem dolgem ustvarjalnem obdobju se je njegova dejavnost zelo razširila, na različnih tekmovanjih v republiškem merilu pa so dosegli nekaj zavidljivih uspehov.

Društvo vključuje danes v svoje vrste letalske modelarje, brodomodelarje, avtomodelarje, raketarstvo, motonavtiko in stavbeno maketarstvo . . . Največje zanimanje velja prav gotovo za letalsko in brodomodelarstvo, med tem ko za druge zvrsti modelarjenja ni dovolj možnosti za razvoj. V društvo je včlanjenih preko 20 aktivnih modelarjev, poleg tega pa imajo veliko število članov tudi na vseh osnovnih šolah, po katerih imajo ustanovljene modelarske krožke.

V delavnici društva člani izdelujejo svoje modele in makete, se dogovarjajo o novih načrtih in se pripravljajo na različna tekmovanja. Za dobro delovanje društva skrbi osemčlanski odbor, ki skupaj s člani rešuje tekoče društvene probleme, ki jih, kot pravijo, nikoli ne manjka. Kljub vsem problemom, ki jih tarejo, pa se člani društva redno udeležujejo vseh republiških modelarskih tekmovanj, na katerih so dosegli že nekaj lepih uspehov. Tako se na primer na odprtem republiškem prvenstvu modelarjev, ki je vsako leto v Lescah pri Bledu, kot po pravilu uvrstijo v ekipnem delu med prvo trojico. Poleg tega, da se udeležujejo tekmovanj, jih tudi sami organizirajo. Vsako leto so organizator vseh občinskih prvenstev, prirejajo pa tudi tekmovanja republiškega obsega. Tako bodo 12. septembra letos organizirali odprto republiško prvenstvo brodomodelarjev Slovenije na velenjskem jezeru, v oktobru pa bo občinsko tekmovanje na otroškem igrišču v kategoriji malih čolnov.

V Lajšah pri Šoštanju bodo letos organizirali tudi občinsko tekmovanje letalskih modelarjev. Pravijo, da bi organizirali še več podobnih tekmovanj, vendar jim finančna sredstva to ne dopuščajo.

Kot smo že prej omenili, ima društvo tudi svoje probleme in težave, preko katerih se prebija kakor ve in zna. Ena njihovih največjih težav do sedaj so bili prav gotovo prostori. Delavnica v kletnih prostorih nekdanjega mladinskega kluba je za njihovo široko dejavnost že dolgo pretesna. Ta problem so po dolgem času delno rešili, saj so dobili nekaj prostora na Jenkovi cesti, kjer bodo imeli delavnico letalski modelarji in raketarji. Upajo, da bodo te nove prostore, katere bodo sami opremili in uredili, odprli še ta mesec. Zelo veliko oviro pri njihovi dejavnosti predstavljajo tudi premajhna finančna sredstva, saj jim denarno pomaga le Ljudska tehnika, vendar je ta pomoč še daleč premajhna za popolno uresničitev letnega programa, ki si ga pripravijo. Na ta način odpade marsikatero zanimivo tekmovanje, ki bi ga ob zadostnih finančnih sredstvih organizirali. Velike težave imajo seveda tudi z nakupom materiala, ki ga morajo skoraj v celoti uvažati iz sosednjih držav.

Kljub vsem perečim problemom, s katerimi se srečujejo, pa društvo neumorno hiti naprej po poti, ki so si jo zastavili. V njihovem programu je prva in glavna točka vzgoja in izučitev naraščaja, ki ga je v modelarskih krožkih vse več. Veliko zaslugo za tako množično zanimanje otrok za modelarjenje imajo prav gotovo vse osnovne šole v občini, ki so v tem pogledu pokazale veliko razumevanja. Društvo modelarjev „Modelar" iz Velenja pa v te krožke na šolah pošilja svoje predavatelje, obenem pa tudi ves osnovni material, ki je potreben za delovanje krožka.

Prav gotovo bi društvo ob podpori družbenih in delovnih organizacij pri svojem delu doseglo še boljše rezultate in uspehe, ki bi bili v ponos društvu in skupnosti, v kateri živi in dela.

D. Balaban

Redno se udeležujejo različnih tekmovanj

Vodstvo kluba samoupravljavcev

Na ustanovni seji skupščine kluba samoupravljavcev Velenje so bili izvoljeni tudi člani prvih organov kluba. Za predsednika skupščine je bil izvoljen Peter Krapež, za podpredsednika pa Peter Habjan, tajnik je Slavko Korenič, namestnik tajnika Tone Hladin, drugi člani izvršnega odbora pa so še Beno Groznik, Tone Hribar, Tine Hudej, Herman Lešnik, Miloš Ljubojević, Marija Medvešček, Jure Piano, Gvido Stres, Tone Šeliga, Franc Trebše in Feliks Zamuda. V nadzorni odbor pa so bili izvoljeni Jože Kovač, Jože Aljaž, Jože Hohkraut, Stane Krevzel in Branko Drolc.

Polona Drolc

Marko Kranjc

Matjaž Jamnik

Uroš Sternad

Boštjan Drolc

Blanka Skvarč

Borut Pistotnik

● MED MLADIMI TABORNIKI

Bilo je lepo

Ko smo bili na obisku pri tabornikih v Ribnem, so radi pripovedovali o življenju v taboru, o tem kaj jim je všeč in kaj ne. Vsi pa so bili v svojih pripovedih enotni; lepo je in še se bomo vrnili.

POLONA DROLC iz Velenja, bodoča gimnazijka: Letos sem že drugič na taborjenju v Ribnem in moram reči, da mi je zelo všeč. Posebno so mi všeč ure, ko se kopamo ali ukvarjamo s športom. Spoznala sem tudi veliko novih prijateljev, poleg tega pa sem si nabrala veliko izkušenj, ki mi bodo prav prišle v življenju.

MARKO KRANJC, petošolec: Tudi jaz sem tukaj drugič in ker mi je všeč, upam, da bom še prišel. Moti me edino to, da nas je tako veliko in moram zato zelo dolgo čakati na kosilo, po kopanju pa sem namreč vedno lačen kot volk. Drugače je hrana izvrstna in lahko jemo kolikor hočemo.

MATJAŽ JAMNIK, petošolec iz Kamnika: Čeprav sem iz Kamnika, sem tukaj že šesto leto. Prej sem namreč hodil v šolo v Šoštanj in tako me sošolci vsako leto povabijo na taborjenje. Ker mi je tukaj všeč, se jim vedno rad odzovem. Posebno mi je všeč, ko se učimo raznih taborniških veščin. Kljub temu, da sem bil že tolikokrat tukaj, bom še vedno rad prišel v Ribno.

UROŠ STERNAD, petošolec: Pred štirimi leti me je sestra navdušila za taborjenje v Ribnem in od takrat sem vsako leto tukaj. Taborniško življenje mi je namreč zelo všeč, posebno ko se učimo raznih veščin. Poleg tega sem si tukaj pridobil mnogo novih prijateljev in upam, da se bomo naslednje leto zopet srečali na takšnem taborjenju.

BOŠTJAN BROLC, četrtošolec: Letos sem drugič tukaj in upam, da nisem zadnjikrat. Zelo mi je všeč kraj, posebno „Amerika", to je prostor, kjer igramo nogomet, odbojko in med dvema ognjema. Malo manj mi je všeč vsakodnevno pospravljanje šotorov, vendar vem, da tudi to mora biti.

BLANKA SKVARČ, osmošolka: Prvič sem tukaj, vendar mi je zelo všeč. Vsak dan spoznavam nove prijatelje in se srečujem s stvarmi, ki jih prej še nikoli nisem videla, na primer taborniške veščine. Poleg tega pa se mi zdi, da taborništvo nekaj nudi, česar ti ne more dati nobena šola; naučiš se ljubiti domovino, saj si tukaj v neposrednem stiku z njo. Prav tukaj pride najbolj do izraza načelo spoznavaj domovino, da bi jo čimbolj ljubil. Če bo mogoče, bom sem še prišla.

BORUT PISTOTNIK gospodar v taboru in vodnik: Mislim, da je taborništvo zelo primerna oblika za preživitev počitnic. Tukaj otroci pridobijo čut tovarištva in spoznajo, kaj je to domovina. Kot vodnik z njimi nimam posebnih težav ker so zelo ubogljivi in tudi sicer vlada tovarištvo in sloga. Kraj, na katerem stoji tabor je za ta namen zelo primeren, vendar bi morali uvesti še eno izmeno, ker je zanimanje za taborjenje veliko.

D. BALABAN

Slovesnost pri Ulbnikovi domačiji

Številnim letošnjim praznovanjem 35-letnice začetkov oboroženega boja narodov in narodnosti Jugoslavije se je pridružila tudi slovesnost pri Ulbnikovi domačiji nad Pamečami pri Slovenj Gradcu.

Tam so se zbrali borci in aktivisti iz Mislinjske, Dravske in Mežiške doline, da bi skupaj s člani osnovne organizacije ZSMS „Jana" Pameče ter drugimi počastili spomin na sekretarko SKOJ okrožja Dravograd, Stanko Orožim – Janjo. O liku Stanke Orožim in o strahotah njenega dvojnega boja za življenje je spregovoril ravnatelj muzeja ljudske revolucije Slovenj Gradec, Ferdo Fischer, ki je tudi odkril ploščo v Janjin spomin na Ulbnikovi domačiji.

Ferdo Fischer – Mojka je ob tem naglasil, da je odkritje spominske plošče sekretarki SKOJ Stanki Orožim – Janji, tudi naš skupen dolg spominu padlih junakov, tako Janje kot njenih tovarišev, žrtev dvakratne gnusne izdaje. Tekega dolga pa se je v polni meri zavedala tudi osnovna organizacija ZSMS Pameče pri Slovenj Gradcu, ki si je privzela ime - „Janja". Odločitev in vztrajna želja, da se oddolži spominu svoje vzornice, je zares izjemen primer, za katerega borci in aktivisti priznavajo, da jih preseneča, da jih srčno in iskreno veseli in dajejo mladinkam in mladincem iz Pameč vso pohvalo in priznanje.

Po priložnostnem kulturnem programu, ki so ga izvedli recitatorji, godbeniki in pevci, so udeleženci slavja pri Ulbnikovi domačiji odšli v gozd do kraja, kjer je bil med vojno bunker gospodarske komisije. Tam je o sodelovanju prebivalcev s partizani in o dejavnosti gospodarske komisije spregovoril Franc Bart, ki je pozneje skupaj z Jelko Polenik tudi odkril spominsko obeležje.

POSEBNO OBVESTILO UDELEŽENCEM NOV – BORCEM TOMŠIČEVE BRIGADE

V predprodaji je knjiga »VELIKI FINALE NA KOROŠKEM«, katere pisec je naš soborec Franci Sterle.

Knjiga »Veliki finale na Koroškem« je izjemna knjiga o izjemnih dogodkih, v kateri je prvič celovito obdelan osvobodilni pohod enot Jugoslovanske armade na Koroško z doslej še neznanimi dejstvi – dramatičnimi opisi bitk iz dni, ko so se po Jugoslaviji in drugod po Evropi veselili zmage in konca vojne, dokončen poraz črnogorske, hrvaške in slovenske kontrarevolucije ter zapisi, zakaj se je Jugoslovanska armada umaknila s Koroškega.

Knjiga s 67 fotografijami, 16 barvnih skic, navedb virov z imenskim kazalom obsega skupaj več kot 380 strani zanimivega branja in je vezana v polno platno.

V predprodaji bo knjiga za 20 dinarjev cenejša kot v prodaji pri založbah in stane samo 160 dinarjev in bo izšla najkasneje do 15. oktobra 1976.

Prednaročila sprejema član našega pododbora Slavko BRGLEZ!

Vsem borcem I. SPUB Toneta Tomšiča in ostalih enot XIV. divizije, zlasti pa še udeležencem zadnjih bitk na Koroškem, priporočamo naročilo knjige.

PODODBOR I. SPUB Toneta Tomšiča VELENJE

● KOROŠKI BRIGADIRJI V BRKINIH

V torek, 10. avgusta, je odpotovala na mladinsko delovno akcijo „Brkini 76" mladinska delovna brigada „Franc Pasterk – Lenart", v kateri je nad 50 brigadirjev in brigadirk iz občin koroške regije, pokrovitelj brigade pa je Splošno gradbeno podjetje „Koroški zidarji" Dravograd.

Mladinci in mladinke iz Dravske, Mežiške in Mislinjske doline so letos že sodelovali v okviru mladinske delovne brigade „Prežihov Voranc" na mladinski delovni akciji v Slovenskih goricah, pokrovitelj te brigade je bila Železarna Ravne na Koroškem. 20 mladincev in mladink pa je pomagalo prebivalcem v Posočju, ki jih je prizadel potres.

V občinah koroške regije pa se je oziroma se še bo v letošnjem jubilejnem letu, ko slavimo 30-letnico prve mladinske delovne akcije, zvrstilo več lokalnih akcij.

Velike ugodnosti članov avto-moto društva

Že dolgo je znano, da ima avto-moto društvo Šaleška dolina iz Velenja šolo, ki je najsodobnejša v naši republiki verjetno pa tudi v naši državi. Šola je namreč izredno dobro tehnično opremeljena in resnično nudi kandidatu za voznika motornih vozil kar najboljše teoretično znanje. Zato je razumljivo, da je ves dan zasedena, poleg tečajev za voznike motornih vozil v dopoldanskem in popoldanskem času, pa so v prostorih društva, ki so na Prešernovi 9, tudi predavanja za predšolsko in šolsko mladino o varnosti v predmetu in tečaji prve pomoči. Poleg tega društvo prireja tečaje za traktoriste in to v oddaljenejših krajevnih skupnostih.

Za praktično vožnjo ima društvo na voljo 20 avtomobilov, kar pa še zdaleč ne zadošča, saj je občanov, ki bi radi postali šoferji amaterji vsak dan več.

Na mesec gre skozi njihovo šolo sto kandidatov. Po podatkih ki smo jih dobili v prostorih društva kar 94 odstotkov vseh tistih ki obiskujejo tečaj v društvu, zadovoljivo opravi teoretični del izpita, medtem ko je pri tistih, ki se sami učijo, ta dostotek za dve tretjini slabši.

V velenjsko avto-moto društvu se je v letošnjem letu včlanilo že 1650 občanov. Vendar so prepričani, da se bo ta številka ob koncu leta povzpela na dva tisoč. Člani imajo namreč pri raznih uslugah, ki jih nudi društvo, precejšen popust, ki se začne že pri opravljanju teoretičnega kot tudi praktičnega dela izpita.

Ker je v Velenju prepovedano pranje avtomobilov pred stanovanjskimi bloki in v Paki, je društvo uredilo v starih prostorih ob celjski cesti novo avtomatsko pralnico, ki je odprta ves dan. Pravzaprav je tamkaj pravi servisni center v malem, saj lahko vsak voznik v njem opravi centriranje kolesa, optični pregled, pregleda olje izpušne pline. Seveda imajo tudi pri teh uslugah člani popust.

Edina težave je v tem, ker pred temi prostori ni dovolj parkirnih prostorov. Člani društva so se medtem že dogovorili s stanovanjskim podjetjem, da bodo zgradbo pred pralnico porušili, nakar bo tudi ta problem odpravljen.

NOV REKREACIJSKI CENTER

Ena izmed najpomembnejših pridobitev v društva v zadnjem času je ureditev rekreacijskega centra za motokros v Trebeliškem v Paki. Na izredno lepi progi, so lani ob 100-letnici rudarjenja v občini organizirali prvo motokros tekmovanje za nagrado Velenja, jeseni pa je bilo že državno prvenstvo. Tudi letos so ob dnevu borca organizirali državno tekmovanje, ki so ga popestrili še z nastopom avtokrosisti.

19. septembra pa bomo v Trebeliškem znova lahko občudovali najboljše motorkosiste iz vse države, in sicer v kategoriji do 50 in 125 kub. cm. Prihodnje leto pa bodo organizirali že prvo mednarodno tekmovanje v motokrosu.

Ob motokros progi v Trebeliškem so zgradili tudi lep dom, v katerem so bife in štirje društveni prostori. Bife je odprt vsak popoldan od 15. do 19. ure razen ponedeljka. Ob sobotah in nedeljah je v njem tudi glasba za ples. Prostori v novem domu so izredno primerni za razne poslovne in druge sestanke. V društvu so nam povedali, da če bo kakšna delovna organizacija ali kdorkoli drug želel imeti v domu sestanke tudi v dopoldanskem času, mu bodo prostore rade volje odprli. Le dan prej mora to sporočiti.

V bližini doma je še primeren prostor za piknike, pa tudi za kampiranje in taborjenje. Največja prednost tega rekreacijskega prostora pa je nedvomno v tem, ker sta do njega speljana cesta in vodovod.

Ko bo urbanistično urejen, bo na njem možna tudi gradnja počitniških hišic, urediti pa nameravajo tudi strelišče za SLO.

Mostov nas brez števila veže...

Štirideset mladih iz naše občine se je pridružilo vsem, ki so prišli v Slovenske gorice, na Kozjansko, v Kožbano, v Suho krajino, na Fruško goro in Kozaro gradit ceste, speljat vodovode, izkopat jame za telefonske napeljave, ruvat drevesa, odstranjevat kamnenje in utirat pot novemu življenju teh krajev. Hkrati pa vzpostavljajo ob krampu in lopati vezi bratstva in enotnosti.

Šmeh in pesem ob tabornem ognju sta potrdilo prijateljstva, ki ga sklepajo mladi vse Jugoslavije. Delovne akcije so tudi šole samoupravljanja. Brigadirji lahko sodelujejo v brigadnih konferencah in skupščinah akcije, poslušajo predavanja o sodobnih družbenopolitičnih temah in ob delu izmenjavajo izkušnje s pripadniki Jugoslovanske ljudske armade. Za svoje delo bodo mnogi prejeli priznanja, pa tudi udarniške značke. Postati udarnik pa ni lahko. Ni dovolj, če se odlikuješ pri delu, sodelovati moraš tudi v vseh izobraževalno-kulturnih dejavnostih, pomagati moraš vzpostavljati sistem samoupravljanja, krepiti vezi med brigadirji in biti vzgled v vseh udarniških akcijah. Med našimi brigadirji prevladujejo delavci. Petorko, ki gradi na Fruški gori je zamenjalo pet mladincev iz Vrnjačke Banje, ki pomagajo prizadetim v Posočju. Domačinom pomagajo pri porušenih strehah, razmajanih hišah, kličejo jih ceste. Brigadirji radi pomagajo tudi pri spravljanju sena, na njivah, pa tudi v hlevih. Na vseh delovnih akcijah presegajo norme, stare izmene zadovoljne odhajajo, nove pa znova prinašajo mladost in moč.

Dva mladinca iz naše občine sta se tudi udeležila enomesečne mednarodne mladinske delovne brigade OHP na Poljskem. Gradili so bolnico, spomenik vsem otrokom Poljske, ki so izgubili življenje med drugo svetovno vojno. Tja sta ponesla vrednote in duh mladih Velenja, zastopala suverenost in enotnost narodov Jugoslavije. Poudarjala sta našo demokracijo in uveljavljanje delovnega človeka, seznanjala mlade iz Madžarske, Bolgarije, Poljske, Romunije, Italije, Nemčije, Francije ali pa Konga z našim političnim ustrojem.

R. KOVAČ

KOMISIJA ZA VOLITVE IN IMENOVANJA IN KADROVSKE ZADEVE

SKUPŠČINE OBČINE VELENJE

razpisuje delovno mesto

VODJE TOZD — RAVNATELJA OSNOVNE ŠOLE ANTON AŠKERC VELENJE

Poleg splošnih pogojev mora kandidat izpolnjevati še pogoje za učitelja po zakonu o osnovni šoli in imeti najmanj 5 let vzgojnoizobraževalne prakse.

Kandidati morajo imeti moralno politične kvalitete in organizacijske sposobnosti za vodenje in usmerjanje vzgojnoizobraževalne dejavnosti.

Kandidati naj pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev pošljejo v 15 dneh po objavi razpisa.

Izbranega kandidata bo imenovala občinska skupščina na seji vseh treh zborov potem, ko bo dobila ustrezna mnenja oziroma soglasja.

MODNI SALON VELENJE

prireja

od 16. do 23. avgusta

TEDEN INDIJE

Na voljo bodo originalna indijska oblačila, zlasti bluze in srajce.

Kupili si boste lahko tudi lepe indijske spominke.

V teh dneh bo gost Modnega salona Velenje tudi popularni indijski filmski igralec Manni Alhuwalia, ki vam bo svetoval pri nakupu.

ZAHVALA

Ob tragični rudarski nesreči, ki nam je tako hitro iztrgala iz naše sredine ljubega moža, nadvse skrbnega atija, dragega sina, brata in dedka

Francija Polaka

izrekamo prisrčno zahvalo članom delovne organizacije »REK« Velenje za vso pomoč in organizacijo pogreba, rudarski godbi, pevcem, vsem, ki so dojeli našo bolečino, izrekli izraze sožalja ali nam kakorkoli pomagali v teh težkih trenutkih. Posebna zahvala naj velja požrtvovalnim reševalcem, ki so se nesebično trudili, da bi našega atija čimprej rešili iz objema smrtonosne gmote.

Žalujoči: žena Ivica, sin Boris, hčerka Sonja z družino, mama, sestra in drugo sorodstvo

KINO

KINO VELENJE

13.8. – petek, ob 17.30 in 19.30, italijanska barvna drama SMRT V RIMU
14.8. – sobota ob 17.30 in 19.30, ameriška barvna komedija ZAKAJ TE MOŽ PUŠČA SAMO, režija: Peter Yates. Igrata: Barbara Streisand, Michael Sarrazin
15.8. – nedelja ob 17.30 in 19.30, ameriška barvna komedija ZAKAJ TE MOŽ PUŠČA SAMO
16.8. – ponedeljek ob 17.30, ameriška ljubezenska drama ENKRAT NI NOBENKRAT, režija: Guy Green. Igrata: Kirk Douglas, Melina Mercouri
17.8. – torek ob 17.30 in 19.30, ameriška kriminalka POSLEDNJE ZATOČIŠČE, režija: Maurizio Luicidi. Igrata: Ursula Andres, Fabio Testi
18.8 – sreda ob 17.30 in 19.30, ameriška kriminalka POSLEDNJE ZATOČIŠČE
19.8. – četrtek ob 17.30 in 19.30, nemška barvna komedija KAPETAN, režija: Kurt Hoffmann. Igrata: Heinz Ruehmann, Johanna Matz
20.8. – petek ob 17.30 in 19.30, nemška barvna komedija KAPETAN
21.8. – sobota ob 17.30 in 19.30, ameriška barvna kriminalka PIRATI V METROJU, režija: Joseph Sargent. Igra: Walter Matthau
22.8. – nedelja ob 17.30 in 19.30, ameriška barvna kriminalka PIRATI V METROJU

KINO ŠOŠTANJ

14.8. – sobota ob 19.30, ameriška ljubezenska drama ENKRAT NI NOBENKRAT, režija: Guy Green. Igrata: Kirk Douglas, Melina Mercouri
15.8. – nedelja ob 17 in 19.30, angleška kriminalka ZLOČIN V ORIENT EXPRESU, režija: Sidy Lumet. Igrata: Albert Etnney, Vannesa Redgrave
18.8. – sreda ob 19.30, nemška komedija KAPETAN, režija: Kurt Hoffmann. Igrata: Heinz Ruehmann, Johanna Matz
19.8. – četrtek ob 19.30, ameriška barvna kriminalka POSLEDNJE ZATOČIŠČE, režija: Maurizio Luicidi. Igrata: Ursula Andres, Fabio Testi
21.8. – sobota ob 19.30, francoska ljubezenska drama RDEČE MOČI, režija: Claude Chabrol. Igrata: Stephan Odran, Michael Picolli
22.8. – nedelja ob 17. in 19.30, angleški barvni film KRVAVI JASTREBI ALJASKE, režija: Harold lReinl. Igrata Doug MC Clure, Harald Leipnitz

KINO DOM KULTURE VELENJE

16.8. – ponedeljek ob 20 uri, angleška barvna kriminalka ZLOČIN V ORIENT EXPRESU, režija: Sidny Lumet. Igrata: Albert Finey, Vannesa Redgrave

● NOGOMETAŠI IZ ELKROJA SO OSVOJILI PRVO MESTO V SVOJI SKUPINI

Začeli s pripravami

ŠPORT

Le dve leti približno je od tega, ko so se v Mozirju odločili, da se bodo začeli resneje ukvarjati z nogometom in se vključili v tekmovanje na področju Temeljne nogometne podzveze Celje. Do takrat nogomet v teh krajih ni imel nobene tradicije, saj so mladi Mozirčani brcali žogo le za rekreacijo, kot se temu reče, v ligaških tekmovanjih pa niso sodelovali. Kmalu pa se je pokazalo, da je tod dovolj nadarjenih in zagnanih nogometašev ter športnih delavcev, zato res ni bilo razloga, da se ne bi organizirali. Vključili so se v drugi razred TNZ Celje in pol sezone nastopali izven konkurence. Naslednje leto pa je že šlo zares. Fantje so marljivo trenirali in njihov trud je rodil sadove, ki jih je le malokdo pričakoval. Komaj po enem letu uradnega nastopanja so v svojem razredu osvojili prvo mesto in se tako uvrstili v višji rang tekmovanja. O tem uspehu je trener nogometašev Elkroja iz Mozirja povedal: „Rezultati, ki smo jih dosegli so resnično velik uspeh za ta mladi klub, saj smo postali prvaki v svoji skupini po samo enoletnem stažu. Boj za naslov prvaka je bil hud in neodločen vse do konca, zato smo zelo veseli, da smo ga uspeli dobiti.

Za ta podvig je zaslužno vseh dvajset igralcev, ki smo jih imeli na razpolago in pa seveda vodstvo, ki je pokazalo izredno delavnost. Drugi velik uspeh pa je ta, da smo med tem časom uspeli obnoviti igrišče, urediti okolico in postaviti zasilne garderobe. Že v jeseni pa nameravamo postaviti nove slačilnice s sanitarijami. Priprave na novo prvenstveno sezono so že stekle. Treniramo od 28. julija dalje in sicer trikrat tedensko.

V pripravljalnem obdobju imamo v načrtu, da odigramo tudi šest prijateljskih tekem z nekaterimi močenjšimi klubi. Ker bomo v naslednji sezoni nastopali v višjem rangu, smo se temu primerno skušali tudi nekoliko okrepiti. V naše vrste so prišli Benetek, Pokleka in Skok, vsi trije iz Šmartnega, v delo s prvo ekipo pa bomo vključili tudi tri nadarjene mladince. Želja nas vseh je, da bi se v naslednjem letu obdržali v novem okolju. V naslednji prvenstveni sezoni se bodo vključili v tekmovanje na področju celjske podzveze tudi naši mladinci, ki doslej še niso nastopali, vodil pa jih bo Žarko Benetek. Poleg tega pa imamo še pionirsko ekipo, ki je tekmovala že v pretekli sezoni in kateri bomo letos priključili še pionirsko šolo."

Nogomet je torej postal najmnožičnejši in tudi najbolj priljubljen šport v Mozirju. Dobri rezultati, ki so jih dosegli v tem kratkem času pa jim bodo prav gotovo pomenili vzpodbudo za še odločnejše korake po poti, ki jih vodi do novih uspehov.

J. Krajnc

Nogometaši Gradbenika in Reke pred začetkom tekme

Športni teden na Ljubnem

Športniki Gornje Savinjske doline in nekaterih okoliških krajev so se pretekli teden pomerili na številnih prireditvah, ki so jih pripravili v okviru praznovanja letos že šestnajstega flosarskega bala. Zanimiva tekmovanja, ki si jih je ogledalo tudi lepo število gledalcev, so se končala v nedeljo s podelitvijo priznanj. Za mnoge je bilo najbolj zanimivo srečanje nogometnih ekip Gradbenika iz Ljubnega in prvoligaša Rijeke za pokal savinjskega flosarja. Zmagali so gostje z Rijeke z rezultatom 1:0. Tekmo si je ogledalo tisoč privržencev nogometa. Rezultati drugih prireditev:

ODBOJKA ŽENSKE: 1. Ljubno, 2. Braslovče, 3. Topolšica; ODBOJKA MOŠKI: na prvem turnirju so slavili igralci Šempetra pred Topolšico in Braslovčami, na drugem pa je prvo mesto osvojilo Ljubno. MALI NOGOMET: 1. Ljubno, 2. Nazarje, 3. Rečica ob Savinji. STRELJANJE: 1. Nivo, 2. Luče, 3. Nazarje. KEGLJANJE: 1. Nivo, 2. Ljubno, 3. Glin. Odigrana je bila tudi rokometna tekma med Ljubnim in Šempetrom, v kateri je zmagalo Ljubno z rezultatom 27:23, tekmovalci Nivoja iz Celja pa so se med sabo pomerili še v vožnji s kajaki po brzicah tokrat narasle Savinje.

J. K.

Samoupravna interesna komunalna skupnost – Odbor za urejanje in oddajanje stavbnih zemljišč občine Velenje razpisuje na podlagi 9.–12. člena Zakona o urejanju in oddajanju stavbnih zemljišč ter 4.–8. člena Odloka o urejanju stavbnih zemljišč

JAVNI NATEČAJ

za oddajo szavbnih zemljišč za gradnjo individualnih stanovanjskih hiš v soseski »Šalek — Gorica.«

Za gradnjo individualnih družinskih stanovanjskih hiš se oddaja stavbno zemljišče v soseski »Šalek-Gorica« in sicer naslednje gradbene parcele:

1. Za gradnjo individualne stanovanjske hiše parc. št. 2471/3 sadovnjak v izmeri 448 m2

2. Za gradnjo vrstnih hiš tipa »Terasa« – 1
gradb. št. 320 v izmeri 233 m2
gradb. št. 61 v izmeri 175 m2
gradb. št. 62 v izmeri 182 m2
gradb. št. 51 v izmeri 372 m2

Vse parcele ležijo v k. o. Velenje in imajo oznako gradbene parcele.

Pogoji natečaja so naslednji:

1. Izklicna cena za zemljišče znaša 35,00 din za kv. meter in se mora plačati v treh dneh po pravnomočnosti odločbe o dodelitvi zemljišča v uporabo, sicer se zaračunajo 12% obresti. V tej ceni je že zajet občinski prometni davek ter stroški zemljiško-knjižnega prepisa pravice uporabe na zemljišču.
2. Stroški komunalne ureditve posamezne parcele znašajo za sosesko »Šalek-Gorica« 50.000 (petdesettisoč) din in se morajo plačati v 30 dneh po pravnomočnosti odločbe o dodelitvi zemljišča v uporabo, sicer se zaračunajo 12% obresti.
3. Stroškov komunalne ureditve ne plačajo tisti, ki se izkažejo s potrdilom delovne organizacije, ki je podpisnica samoupravnega sporazuma o komunalni ureditvi soseske »Šalek-Gorica« in v kolikor je taka delovna organizacija poravnala vse obveznosti po sporazumu ter še ni bil izčrpan znesek vloženih sredstev. V plačilu komunalnega prispevka niso zajeti stroški toplovoda, ki bremenijo investitorja neposredno, niti stroški morebitnih asanacijskih del na zemljišču.
4. Z gradnjo je treba pričeti v roku šestih mesecev in končati v roku treh let po pravnomočnosti odločbe o dodelitvi zemljišča v uporabo, sicer izgubi pravico do uporabe. V tem primeru bo sklad pravico do uporabe zemljišča pod enakimi pogoji odvzel, kot jo je dal.
5. Interesenti morajo najmcnj en dan pred začetkom javnega natečaja vplačati varščino v višini 3.000 din na račun štev. 52800-652-28073 – Sklad za urejanje in oddajanje stavbnih zemljišč občine Velenje z oznako, da je varščina. Brez vplačane varščine se ponudnik ne more udeležiti natečaja, za eno plačano varščino pa sme ponudnik kandidirati samo za eno parcelo. Varščina se ob neuspeli ponudbi vrne, ob uspeli pa zadrži in vračuna v plačilo odškodnine za zemljišče. V kolikor ponudnik na natečaju uspe, kasneje pa od ponudbe odstopi ali se ne drži predpisanih pogojev natečaja, zapade varščina v korist sklada.
6. Sestavni del tega razpisa je Analiza prostih površin v I. fazi zazidave soseske Šalek – Gorica, ki jo je izdelal Zavod za urbanizem Velenje pod štev. 159/MO-MJ z dne 4. 12. 1973 in ki se nanaša na pogoje zazidljivosti posameznih parcel, ki so v razpisu. Analiza je na vpogled pri Zavodu za urbanizem Velenje.
7. Vse ostale stroške v zvezi z gradnjo na oddanih parcelah nosijo investitorji (davek na promet s kmetijskimi zemljišči, gradbeno in lokacijsko dovoljenje, hišni priključki itd.).

Javni natečaj bo **dne 30. avgusta 1976 ob 15. uri** na Zavodu za urbanizem Velenje, Tomšičeva 16.

Vse informacije lahko interesenti dobijo na Zavodu za urbanizem Velenje, Tomšičeva 16, v uradnih urah.
Številka: 464-14/1973-3

Vzgojnoizobraževalni zavod Velenje
TOZD OŠ MIHA PINTAR
— TOLEDO

razpisuje prosto delovno mesto

— učitelja slovenskega jezika, PRU ali P

Nastop dela 1. septembra 1976, stanovanja ni. Kandidati naj pošljejo pismene vloge z dokazili o izobrazbi v 15 dneh po objavi razpisa.

OBVESTILO KMETIJSKIM PROIZVAJALCEM

Obveščamo kmetijske proizvajalce, da bo kmetijska zemljiška skupnost občine Velenje za zmanjšanje posledic suše regresirala nabavo dušičnih gnojil za dognojevanje travnikov in setev strniščnih krmnih posevkov ter nabavo semena listnatega ohrovta in ozimne grašice.

Regres bodo upravičenci uveljavljali na proizvodnih okoliših »ERE« – TOZD kmetijstvo, in sicer za v mesecu avgustu nabavljena dušična gnojila 0,80 din za 1 kg, za semena listnatega ohrovta in ozimne grašice pa 5,00 din za 1 kg.

Kmetijska zemljiška skupnost
občine Velenje

mali oglasi

PRODAM

PRODAM LEPO POSESTVO (10 ha) v Dramljah, ob glavni cesti, z gospodarskim poslopjem. Primerno je za gojitev vseh vrst kultur. Ponudbe na naslov: Cvetka Jesenek, Stolpič 2, Šentjur.

PRODAM TRAVNIK V RAVNINI, 124 arov, primeren tudi za gradnjo, v Črnovi, 7 km iz Velenja. Jože Drev, Strmec 59.

PRODAM dve siamski mački. Mirko Modrijan, Šmartno ob Paki 30.

STANOVANJE

POŠTEN MLAD FANT išče sobo v Velenju za nedoločen čas. Ponudbe na naslov: Milan Kamenik, Tomšičeva 21, Velenje.

NOVA OBRTNA DELAVNICA

Cenjene stranke obveščam, da sem odprl novo obrtno delavnico splošno vodnoinstalaterske stroke, centralnega ogrevanja in plinske napeljave. Usluge vršim hitro in poceni. Za obisk se priporoča Oto Kumer, Šmartno ob Paki 128 a.

ZAHVALA

Ob tragični izgubi dragega moža in očeta

Alojza Lipnika

rudarja

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje ter izrazili ustno in pismeno sožalje. Posebno se zahvaljujemo članom delovne organizacije rudarsko-elektroenergetskega kombinata Velenje za vsestransko pomoč, članom družbeno-političnih organizacij, govornikom za poslovilne besede, pevcem in godbi za zapete in zaigrane žalostinke ter družini Pi:n, ki nam je bila v veliko oporo v teh najbolj žalostnih trenutkih.

Žalujoči: žena Pepca, sin Branko, starši, sestra in brat, Karli z ženo ter ostalo sorodstvo

NAŠ ČAS je ustanovila občinska konferenca SZDL – Izdaja Center za informiranje, propagando in založništvo Velenje – Uredništvo in uprava Velenje, Titov trg 2, p. p. 89, telefon (063) 850-087 – Redakcija Ljuban Naraks (glavni in odgovorni urednik), Mira Tamše, Stane Vovk in Boris Zakošek – Tehnični urednik Franci Mazovec – Časnik je kot štirinajstdnevnik „Šaleški rudar" izhajal od 1. maja 1965 do 1. januarja 1973 – Zdaj izide vsak petek – Cena je 3 dinarje – Letna naročnina 120 dinarjev – Za inozemstvo 250 dinarjev – Tekoči račun št. 52800-601-21420 pri SDK podr. Velenje – Rokopisov in fotografij ne vračamo – Tisk Ljudska pravica Ljubljana – Po mnenju sekretariata za informacije IS skupščine SRS (št. 421-1/72 od 8. 2. 1974) se za NAŠ ČAS ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov

Jožica Kranjc

Marija Oder

Marija Knez

Bernarda Roškar

Janez Urbančič

Jože Kožuh

TEK ZA MESOM

Ljudje se stalno pritožujejo, da ni te ali one stvari, da so naše trgovine slabo založene, da delamo le za izvoz, potem pa za nas tega ni ali pa je slabe kakovosti itd. itd.

Zadnje čase veliko pišemo o pomanjkanju mesa, o enostranskih mesnih jedilnikih, ki jih narekuje tržišče, o že skoraj „pozabljeni" svinjini in teletini. Naša želja je bila zvedeti, kaj o tem problemu mislijo naši meščani. Ali imajo občutek, da so mesnice kljub vsemu dobro založene, ali pa jim pomanjkanje teletine in svinjine povzroča velike skrbi? Zanimalo nas je tudi, kje so, po njihovem mnenju vzroki, za to, trenutno res ne preveč rožnato stanje v naših mesnicah. Takole so nam odgovarjali.

JOŽICA KRAJNC – DELAVKA V GORENJU – Ničesar drugega ne dobiš v mesnicah, kakor govedino in piščance, o svinjini ali teletini pa že lep čas ni govora. Kupec prav res ne more biti zadovoljen s tako slabim izborom. Saj dobiš veliko mesnih izdelkov, vendar pa ti to pri kuhanju ne koristi preveč. In tako stalno jemo piščance ali govedino, medtem, ko teletine ali svinjine že skoraj ne poznamo več.

MARIJA ODER – GOSPODINJA – Vidite, danes sem bila že na treh krajih in sem iskala svinjino ali teletino, ker pač ne želim vsak dan kuhati enako meso. V eni mesnici so mi rekli, da je to meso danes bilo, vendar pa so ga že zgodaj zjutraj vsega prodali, v drugih dveh pa da ga dobijo prihodnji teden. Človek bi si rekel, dobro bo pač prihodnji teden, samo kaj ko to poslušam že nekaj časa, mesa pa od nikjer. Bilo bi bolje, če bi bilo dražje, a bi ga vsaj imeli, kakor pa sedaj, ko ga sploh ni nikjer dobiti.

MARIJA KNEZ – GOSPODINJA – Že mesec dni, ali pa še več iščem po velenjskih trgovinah kak kos svinjine ali teletine. a ne dobim. Celo dopoldne mi mine v tem brezplodnem tekanju od mesnice do mesnice, od trgovine do trgovine. Pa, veste, ko si človek kdaj ali kdaj zaželi kakšno drugačno meso, ne le perutnino in govedino. Že dolgo niso bile mesnice tako slabo založene, kakor so sedaj. Prav gotovo bo potrebno nekaj uk reniti, da se bo stanje popravilo.

BERNARDA ROŠKAR – EKONOMSKI TEHNIK – Imam majhne otroke in bi zelo potrebovala teletino, a je ne morem nikjer dobiti. Tudi po svinjini je precejšnje povpraševanje, saj ne moreš stalno eno in isto meso dajati na mizo. Žal pa je trenutno tako, da nimaš velike izbire in se moraš zadovoljiti s tistim malim, kar ti nudijo v naših mesnicah. Menim, da je preteklo že dovolj časa, da bi lahko nekaj ukrenili, pa čeprav povišali cene, na kar najbrž računajo, saj kolikor slišim od mesarjev, meso je, le do kupcev ga nočejo spustiti.

JANEZ URBANČIČ – KRETNIK – Mene pomanjkanje ni posebno prizadelo in sem z mesom, ki je trenutno v mesnicah, še kar zadovoljen. To sta v glavnem perutnina in govedina, ki sta skoraj vedno na razpolago in se mi le redko dogodi, da ne dobim tistega, kar želim. Manjka pa svinjine in teletine in to že kar precej dolgo. Tisti, ki to meso potrebujejo, so seveda močno prikrajšani in bi že bil čas, da se nekaj v tej smeri ukrene. Najbolje bi bilo, da zvišajo odkupne cene in to čimprej, saj jim drugega na koncu koncev sploh ne bo preostalo. Tako bi bil problem vsaj za nekaj časa rešen.

JOŽE KOZUH – UPOKOJENEC – Kar sami si poglejte, kako so založene naše mesnice. Nikakor ne moreš biti zadovoljen, ko vidiš, da skoraj nimaš česa kupiti. Stalno le perutnina ali govedina, pa še ta je ponavadi stara. Za nas, ki nismo več najmlajši, je to precejšen problem. Menim, da bi morali ukiniti izvoz, saj bi morali gledati predvsem na to, da zadovoljimo domače potrebe. Takšno stanje, kakor ga imamo z mesom, prav gotovo ne more trajati predolgo, saj so ljudje že očitno nezadovoljni.

Trčenje v križišču

Voznik osebnega avtomobila KR 541–93 Alojz Mesarič je 3.8. peljal po Foitovi cesti v smeri Šoštanja. Ko je pripeljal na semaforsko križišče Foitove, Partizanske in Celjske, zaradi neprimerne hitrosti ni mogel ustaviti pred semaforjem, na katerem je gorela rdeča luč. Za njim je po Foitovi pripeljal Ervin Krejan, voznik osebnega avtomobila CE 698–97. Zaradi prekratke varnostne razdalje ni mogel ustaviti in se je zaletel v zadnji del Mesaričevega avtomobila. Škoda znaša 4.000 din.

● NI NAKAZAL SMERI

Albin Merzdovšek, voznik kolesa s pomožnim motorjem, je 6.8. peljal v smeri Velenje proti Arnačem. Pri prvih hišah je nenadoma zavil v levo, ne da bi nakazal spremembo smeri z roko. S tem je zaprl pot vozniku kolesa z motorjem Milanu Rednaku, ki je vozil za njim in ga hotel ta trenutek prehitevati. Prišlo je do trčenja, pri katerem sta oba voznika padla po cesti. Rednak si je poškodoval desno nogo in je sam šel iskat zdravniško pomoč. Na kolesih je škoda minimalna.

● NI SE PREPRIČAL

Voznik poni ekspresa Jernej Goršek je dne 4.8. vozil po Tomšičevi cesti v Velenju iz smeri križišča Koroške in Tomšičeve ceste proti križišču Tomšičeve in Jenkove ceste. Ko je pripeljal po prednostni Tomšičevi cesti, je ta čas po Jenkovi cesti iz smeri križišča Prešernove in Jenkove ceste pripeljal voznik osebnega avtomobila CE 858–11 Stevan Petrovič, ki je v križišče zapeljal, ne da bi se prej prepričal, če to lahko varno stori. Pri tem je zadel v desno bočno stran poni ekspresa. Na vozilih je nastala škoda za ca. 250 din.

● PROFIL

DELO Z VREMENOM

V teh vročih avgustovskih dneh, je prav gotovo najbolj aktualna tema pogovorov vreme. Ničkolikokrat na dan si postavimo vprašanje, ali bo danes deževalo, kaj je to „sonce" pa smo tako že skoraj pozabili. Oko se nam znova in znova ozira proti nebu in že ob prvem pogledu si ustvarimo svojo vremensko napoved, ki pa je skoraj vsak dan enaka, ali je vsaj podobna včerajšnji: dež in hladno.

Prav v teh dneh pa smo poiskali nekoga, ki mu je opravek z vremenom vsakdanja skrb in delo. To je opazovalec meteorološke postaje v Velenju Ivan Novak. Delo opazovalca opravlja že deset let in kot sam pravi, mu je to poleg vrtičkarstva najljubši hobi. Svoje delo opravlja vestno in redno, saj se mu v vseh letih prakse še ni zgodilo, da bi pozabil zapisati rezultate opazovanja.

Trikrat dnevno pregleda instrumente v opazovalni hišici in si skrbno zabeleži rezultate. Te nato vpiše v poseben dnevnik, ki ga ob koncu meseca pošlje na Hidrometeorološki zavod Slovenije v obdelavo. Prvi pregled opravi že ob sedmih zjutraj, ko odčita temperaturo zraka, preveri vlažnost v ozračju, jakost vetra, oblačnost, stanje tal in padavine. Vse to ponovi še ob dveh popoldne in ob devetih zvečer. Pravi, da redko posluša radijska poročila, saj si iz dolgoletnih izkušenj že kar sam pripravi vremensko napoved. Tudi sosedje ga večkrat vprašajo o vremenu in zadovoljen je, če se njegove napovedi uresničijo. „Sicer se včasih zmotim, toda motiti se je človeško".

V vremenoslovni hišici, ki je edina tod okoli, najbližja je v Slovenj Gradcu in Celju, vseh skupaj pa je v Sloveniji 462, je cela vrsta inštrumentov in termometrov, ki mu pomagajo pri delu. Ravnanja z njimi se je naučil pred desetimi leti na tečaju v Ljubljani in od takrat ima zapisane tudi vse podatke o vremenu. Nekaj teh podatkov smo si ogledali kot zanimivost pa vam posredujemo nekaj najznačilnejših stvari iz letošnjega leta.

Najvišja letošnja temperatura je bila 4. julija in je znašala 30,5 C v senci, medtem ko je bila najnižja 12. marca in sicer 13 stopinj pod ničlo. Tako znaša razlika med tema dvema

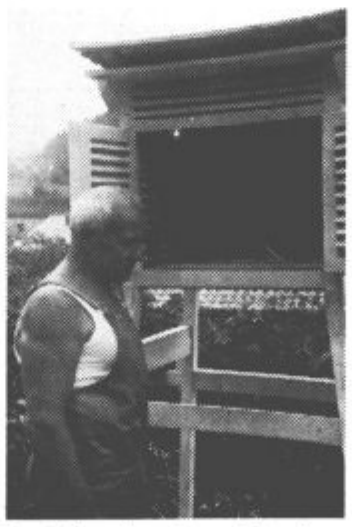
Ivan Novak pri opoldanskem opazovanju.

dnevoma kar 43,5 stopinje. Prava sreča, da se to ni zgodilo v enem dnevu. Najmanj padavin je imel letos januar, 12,1 litra/m2, največ pa julij, ko je padlo kar 189,9 litra dežja na kvadratni meter. Prav v tem mesecu je padlo tudi največ padavin v enem dnevu, saj je 28. julija padlo 53,3 litra dežja/m2. Najdebelejša snežna odeja je bila v Velenju 10. marca, ko je znašala 37 centimetrov. Zadnji sneg smo v Velenju videli 30. aprila, ko je še tri centimetre na debelo pokrival pokrajino. Kot nam je povedal Ivan Novak, veljajo vsi ti podatki za 46 stopinj in 22 minut severne širine in 15 stopinj ter 8 minut vzhodne zemljepisne dolžine, na kateri leži Velenje.

Pri prijaznem sogovorniku smo našli še eno zelo zanimivo stvar: merilno napravo za količino prahu in plina v zraku. Podatke, ki jih naprava zabeleži, vsak teden pošilja v laboratorij v Ljubljano. Povedal nam je, da so to napravo namestili predvsem zaradi termoelektrarne Šoštanj IV, da bi lahko opazovali vpliv njenega delovanja na okolje.

Ob koncu našega obiska nam je še povedal, da je pred leti opravljal tudi delo opazovalca vegetacije v okolici Velenja, vendar ker to delo zahteva preveč hoje, ga je opustil, kajti njegove stare noge ga že težko nosijo.

D. BALABAN

Poslušalci Radia Velenje!

Da boste lažje spremljali oddaje Radia Velenje, smo se odločili, da bomo spored objavili v našem časniku.
Naj še enkrat povemo, da Radio Velenje oddaja na ultrakratkovalovnem območju, frekvence 88,9 desetin megaherca vsako nedeljo ob 10. uri dopoldne in ob četrtkih ob 15.30.

NEDELJA: 15.8.1976

10.00 Napoved sporeda
Narodno zabavna glasba
Ekonomsko propagadni spored
10.15 Poročila
Glasba
10.30 Pogovor za okroglo mizo – skupnost otroškega varstva razširja skrb za otroke v zasebnem varstvu
Glasba
11.00 Izbirajte sami
Glasba
Ekonomsko propagandni spored
12.00 Poslušalci Radia Velenje čestitajo in pozdravljajo
Glasba
Ekonomsko propagandni spored
13.00 Odpoved sporeda

ČETRTEK: 19.8.1976

15.30 Napoved sporeda
Narodno zabavna glasba
Ekonomsko propagandni spored
16.00 Poročila
Glasba
16.30 Šaleški mozaik
Glasba
17.00 Poslušalci Radia Velenje čestitajo in pozdravljajo
Glasba
Ekonomsko propagandni spored
18.00 Odpoved sporeda

Oddaje Radia Velenje povezujemo z glasbo in ekonomsko propagandnim sporedom, pripravljamo pa jih glavni in odgovorni urednik Ljuban Naraks, novinarji Mira Tamše, Stane Vovk in Boris Zakošek, napovedovalca Vitomir Kolšek in Lučka Mainšek ter tonski snemalec Rado Medvešek.

OD 1. 8. 1976
DO 31. 8. 1976

V VELEBLAGOVNICI nama Velenje

POLETNA RAZPRODAJA

30 - 50%
ZNIŽANJE CEN

moške, ženske in otroške
obutve